

LEDINA

osnovna šola v Ljubljani od leta 1855

Jubilejni zbornik ob 150-letnici šole

Glavna urednica: Gabrijela Škraba

Člani uredniškega odbora: Robert Jakša, Ljubica Kosmač, Nevenka Osterman,
Zdenka Ožinger Hrovat, Katarina Podobnik, Katarina Rigler Šilc, Marija Valenčak

Uredniškemu odboru sta pomoč nudili: Irena Šimenc Mihalič in Barbara Tacar

Pri nastajanju zbornika so sodelovale učenke zgodovinskega krožka:

Eva Jeza, Sara Krk, Marta Ramovš in Adela Škerbec

Jezikovni pregled: Katarina Rigler Šilc

Fotografije: arhiv šole in arhiv Šolskega muzeja v Ljubljani

Podoba šole, grafično oblikovanje in prelom: Blaž Bajželj

Grafična realizacija: Studio Etic d. o. o.

Izdala in založila: Osnovna šola Ledina, Komenskega 19, Ljubljana

Odgovorna oseba izdajatelja: Ljubica Kosmač

Izid zbornika je omogočila Mestna občina Ljubljana

Tisk: Studio Etic d. o. o.

Naklada: 1.000 izvodov

Ljubljana, oktober 2005

Vsebino je recenziral uredniški odbor. Za vsebino odgovarjajo avtorji

Ponatis člankov in slik je mogoč samo z navedbo vira

CIP - Kataložni zapis o publikaciji

Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

373.3(497.4 Ljubljana)(091)

OSNOVNA šola Ledina (Ljubljana)

Ledina : osnovna šola v Ljubljani od leta 1855 : jubilejni
zbornik ob 150-letnici šole / [glavna urednica Gabrijela Škraba ;
fotografije arhiv šole in arhiv Šolskega muzeja v Ljubljani]. -
Ljubljana : Osnovna šola Ledina, 2005

ISBN 961-91684-0-2

1. Škraba, Gabrijela

222518272

Jubilejni zbornik ob 150-letnici šole

1855

2005

Ljubljana, 2005

Ledina
osnovna šola v Ljubljani od leta 1855

Ledina skozi čas

1855	I. mestna enorazredna deška ljudska šola
1857	I. mestna dvorazredna deška ljudska šola pri Sv. Jakobu
1858	I. mestna trirazredna deška ljudska šola pri Sv. Jakobu
1861	I. mestna štirirazredna deška ljudska šola in nedeljska šola za rokodelske vajence pri Sv. Jakobu
1876	I. mestna petrazredna deška ljudska šola pri Sv. Jakobu
1889	novo šolsko poslopje v Poljskih ulicah (Komenskega cesta) na mestnem obrobju na Ledinah
1910	I. mestna petrazredna deška ljudska šola in obrtna pripravljavnica
1912	I. mestna šestrazredna deška ljudska šola
1929	delitev narodnih (ljudskih) šol na osnovne (1.–4. razred) in višje ljudske šole (5.–8. razred)
1937	I. državna deška ljudska šola Andreja Praprotnika
1945	I. državna deška ljudska šola Ljubljana – Ledina
1946	I. državna mešana ljudska šola Ledina
1948	priključitev učiteljske vadbice
1958	Osnovna šola Ledina – uvedba osemletne osnovnošolske obveznosti
1958	ustanovitev bolnišničnih šolskih oddelkov
2001	začetek postopnega uvajanja devetletne osnovnošolske obveznosti

<i>Predgovor</i>	6
<i>Uvodna beseda</i>	7
<i>Ledina v habsburški monarhiji</i>	9
Ledinske korenine	9
Ledina v novi stavbi 1889	14
<i>Ledina v kraljevini Jugoslaviji</i>	22
Ledina med obema vojnama	22
Ledina med drugo svetovno vojno	25
<i>Ledina v socialistični Jugoslaviji</i>	28
Prva povojna leta na Ledini	28
Osemdeseta leta na Ledini	38
<i>Ledina v samostojni Sloveniji</i>	50
Ledina zadnjih 15 let	50
Ledina – šola tradicije in novih izzivov	62
Bolnišnični šolski oddelki	67
OŠ Ledina – hospitacijska šola	71
Šolska svetovalna služba	73
Šolska knjižnica	76
Informacijsko komunikacijska tehnologija	82
Raziskovalna dejavnost	85
Projekti	88
Visoka priznanja osnovni šoli Ledina	101
Visoka priznanja ledinskim učiteljem	102
Največji uspehi učencev in njihovih mentorjev	104
Ledinski učitelji – avtorji in soavtorji	123
Jubilejno leto 2005	124
<i>Beseda učencev, učiteljev in staršev</i>	136
<i>Beseda uredniškega odbora</i>	159
<i>Priloga – učiteljski zbor od 1945 do 2005</i>	160
<i>Viri</i>	165

Predgovor

Osnovna šola Ledina je ustanova s častitljivo tradicijo, kar šoli prinaša ugled, a hkrati še več odgovornosti in prizadevanj za to, da raven svojega pedagoškega in vzgojnega dela ne le ohranja, ampak jo nenehno dviguje.

Od dandanes sodobne devetletne osnovne šole pričakujemo zelo veliko, nemara celo preveč: da bo učence dobro opremila z znanjem za uspešno nadaljevanje šolanja ter jih oblikovala, kultivirala v osebnosti, ki bodo znale vzpostavljati ustvarjalne medčloveške odnose in odgovarjati na življenjske izzive današnjega in jutrišnjega sveta.

Veseli nas, ko vidimo, da je Osnovna šola Ledina uspešna tako pri uresničevanju svojega osnovnega poslanstva kot tudi na področjih, ki le-tega nadgrajujejo. Vzgojno-pedagoško delo učiteljic in učiteljev se odraža v izstopajočih rezultatih ledinskih šolarjev na tekmovanjih doma in po svetu.

Pobuda vodstva, da se šola vključi v mednarodne mreže in projekte, pa je Ledino – danes Unescovo, ekološko ozaveščeno in zdravo šolo ter ljubljansko središče mreže ASPnet – povezalo z danes najbolj aktualnimi temami in prizadevanji v Evropi. To je veliko tako za promocijo šole, kot tudi za promocijo našega mesta.

Kot županja še zlasti pozdravljam uresničevanje programa Unescove šole, ki je šolo in s tem mesto, v katerem deluje, uveljavila kot dejavnika miru na temeljih strpnosti in sodelovanja. Inovativno delo pedagogov Ledine po naših bolnišnicah – to poslanstvo si zasluži naziv z veliko začetnico – ter njihove bogate izkušnje pa so ljubljanskemu modelu šolanja bolnih otrok prinesle široko mednarodno priznanje.

Dovolite mi, da ob visokem jubileju »stičišča učenosti, priložnosti in sodelovanja« pedagogom in vodstvu Osnovne šole Ledina v imenu Mestne občine Ljubljana in svojem imenu iskreno čestitam.

Učenkam in učencem Ledine pa svetujem, naj – tako, kot ste posvojili naš ljubljanski šolski spomenik – v življenju osvojijo tudi mnoge odlike svoje šole.

Danica Simšič, županja mesta Ljubljana

Uvodna beseda

Ob 150-letnici OŠ Ledina v Ljubljani, katere del so tudi bolnišnični šolski oddelki, je v sodelovanju avtorjev z učitelji, učenci in starši nastal zbornik, v katerem se poleg celovitega zgodovinskega dogajanja zrcali današnji trenutek šole. V šoli, ki se je napajala iz bogate tradicije dobre šole in je znala sprejemati izzive časa, smo ponosni na prehojeno pot naših predhodnikov, ponosni pa smo tudi na smelo odpiranje današnje generacije učiteljev v slovenski prostor in svet.

Mnoga visoka priznanja, ki so jih šola in bolnišnični šolski oddelki dobili za svoje delo, dokazujejo, da je šola skozi stoletje in pol dobro opravljala svoje osnovno poslanstvo: vzgojo in izobraževanje mladega rodu. Še posebej dragoceno je za nas priznanje, plaketa glavnega mesta Ljubljane, ki smo jo prejeli v letu 2005 za udeležanje vrednot Unescove mreže šol, s posebnim poudarkom na učenju sodelovanja, sožitja, strpnosti, sprejemanja drugačnosti, razvijanju in kultiviranju osebnosti. OŠ Ledina kot zdrava šola spodbuja zdrav razvoj vsakega posameznika, kot eko šola pa skrbi za zdravo okolje in odgovorno ravnanje z njim.

Dragoceno je za nas tudi priznanje, ki ga je ledinski šoli izkazala Unescova ASPnet mreža šol s tem, ko ji je leto poprej zaupala vodenje Unesco ASPnet središča za ljubljansko območje. To je visoko priznanje našemu dosedanjemu delu na tem področju in zavezuje k nadaljnji krepitvi vezi med šolami, da bi skupaj lažje premagovale težave sodobnega sveta, z vztrajnim delom in z navezovanjem prijateljskih vezi pa odpirali nove svetlejše perspektive življenju na našem skupnem planetu Zemlji.

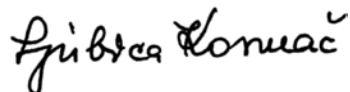
Zbornik razkriva pota, ki jih je prehodila šola skozi čas, pred nami se razgrnejo velika pričevanja pa tudi drobni spomini na ledinske šolske klopi, na učitelje in učence, ki se z veseljem spominjajo svojih večnih vprašanj in mladostnih vragolij. Razkriva nam tudi, kako ledinska šola živi danes, kako jo doživljajo učenci, učitelji in starši. Z veliko naklonjenosti, z iskanjem tistega najboljšega v nas in v drugih, se učimo drug od drugega, da bi bili drug drugemu dober sopotnik skozi skupna šolska leta.

Članom uredniškega odbora, ki so bili hkrati idejni snovalci in pisci prispevkov ali oblikovalci ter vsem ostalim, ki so kakor koli prispevali pri nastanku in izidu zbornika, se iskreno zahvaljujem za delo, ki so ga vložili vanj. Posebej se zahvaljujem glavni urednici Gabrijeli Škraba, ki se je dela lotila z vsem srcem in z vso odgovornostjo.

Posebna zahvala gre Mestni občini Ljubljana za finančno pomoč pri izidu zbornika; brez nje nam ne bi uspelo izdati za ledinsko šolo tako dragocene publikacije.

Bralce vabimo k branju v želji, da bi jim zbornik ob odstiranju tančic preteklosti in sedanjosti ledinske šole nudil zanimivo in prijetno branje.

Ljubica Kosmač, ravnateljica

Ledina v habsburški monarhiji

Ledinske korenine

Od leta 1774 so se avstrijski in z njimi tudi slovenski otroci v habsburški monarhiji šolali v šolah, ki jih je uzakonila splošna šolska uredba Marije Terezije. V skladu s to uredbo je v vsaki avstrijski deželi delovala vsaj ena vzorna šola, štirirazredna »normalka«, ki je bila zgled vsem šolam v pokrajini in je imela zahtevnejši program kot druge šole. V manjših krajih in na podeželju pa so obstajale trivialke, enorazredne šole.

Sredi 19. stoletja je bila v Ljubljani le ena javna deška šola, štiriletna normalka. Ob povečanem vpisu učencev leta 1852 je normalka postala prenatrpana. Ljubljanski magistrat je zato k prvemu razredu ustanovil vzporednico.

“

Kaj in kdo je pravi ljudski učitelj?

Učitelj je mož, ki mora več znati, kakor kar uči, da druge prav in dobro učiti zmore. On je tisti, ki sicer s telesom nizko, z dušo pa visoko živeti mora, da se vselej tako vede, kakor se njegovemu častitljivemu stanu gre in spodobi. On je, ki mu mora biti več dolžnost, kakor pa plača pri sercu. On je, ki mora vsem za vzgled biti in svetovati znati. On je, ki mora s svojim stanom zadovoljen biti, zato ker lahko v njem dobro dela in stori. On je, ki mora biti pripravljen za šolo in mladino vse prestat in darovati.¹

”

To vzporednico so leta 1855 ločili od normalke, ji zagotovili prostor v drugem nadstropju magistratne hiše in jo spremenili v samostojno enorazredno mestno deško šolo. S tem je bila ustanovljena predhodnica današnje osnovne šole Ledina. V prvem šolskem letu 1855/56 je bilo v šolo vpisanih 56 učencev. Šolski vodja je bil Franc Horvat, poučeval pa je tedaj edini učitelj Ivan Zorin. Zaradi hitrega povečevanja števila šoloobveznih otrok so šolo leta 1857 razširili v dvorazrednico, leto kasneje pa v trirazrednico.

Na šoli je po zaslugi društva Slovenska matica učiteljska knjižnica delovala od leta 1867, za učence pa je bila ustanovljena pet let kasneje.

Magistrat na Mestnem trgu v Ljubljani ob koncu 19. stoletja

¹ Kaj in kdo je učitelj, Šolski prijatelj, Celovec, 1853, št. 6.

Naslovnica spričevala v slovenskem in nemškem jeziku iz leta 1863

Franc Raktelj, Matej Močnik in ravnatelj – katehet Janez Rozman.

“ Po letu 1869 je postala šola zahtevnejša, potreba po sodelovanju staršev in učiteljev pri vzgoji večja, vse bolj so se pri pouku in ravnanju z učenci uveljavila modernejša pedagoška spoznanja in načela. Misel, da je »domača izreja podlaga vsemu, kar se pozneje tirja in pričakuje od mladine«, s katero se je Andrej Praprotnik, dolgoletni ravnatelj prve deške petrazrednice v Ljubljani, obračal na starše in jih pozival, naj otroke navajajo k disciplini in ubogljivosti, je v pogovorih med starši in učitelji resda ves čas prisotna.⁴ ”

Kljub temu da je bila leta 1870 v Ljubljani ustanovljena še druga deška šola na Zoisovi cesti, je bila zaradi nenehnega naraščanja števila učencev jeseni 1875 prva mestna deška ljudska šola iz redutne palače na trgu Sv. Jakoba preseljena v pritličje mestnega liceja. Zgradba je stala na današnjem živilskem trgu za Vodnikovim spomenikom in so jo podrli kmalu po potresu leta 1895. Z odlokom mestnega šolskega sveta je bila prva mestna deška šola v letu preselitve razširjena v petrazrednico.

Leta 1870 je izšel Šolski in učni red, ki je določal začetek šolskega leta, učni čas, red in disciplino, dolžnost učiteljev, učne cilje, razporeditev učencev v razrede, izpite, učila in samoučila. Istega leta je bila s splošnim ljudskim redom za ljudske šole, člen 24, ukinjena telesna kazen.

Leta 1872 je šola sodelovala tudi na svetovni razstavi na Dunaju. Razstavili so letna poročila, učni načrt z metodičnimi navodili za poučevanje v dveh deželnihih jezikih in sto risb učencev.

Istega leta je vodstvo šole poprosilo starše, dobrotnike in prijatelje ljudske šole za prispevke oziroma knjige za začetek delovanja šolske knjižnice za učence. Šolska knjižnica je bila v prvi polovici šolskega leta 1872/73 tudi ustanovljena. Magistrat je v ta namen šoli odobril 30 goldinarjev prispevka za nabavo knjig.

Fond knjižnice, tudi učiteljske, se je dopolnjeval predvsem z darovi in z zapuščinami. V »Schulchronik« iz leta 1884/85 beremo, da je iz zapuščine umrlega kanonika Javšlerja gospod Mihael Jakič daroval šolski knjižnici 160 slovenskih knjig, ki so jih vpisali v »knjižnični imenik za učence in učitelje«. Poleg tega, da so vodili evidenco o kupljenih, darovanih in uničenih knjigah, se je moral po ukazu gospoda ministra za »bogočastje in uk« decembra, februarja, marca in aprila

⁴ Dr. Peter Vodopivec, Zbornik ob 100-letnici OŠ Ledina, str. 16.

v šolskem letu 1885/86 v knjižnici za učence pregledati ves knjižnični fond. Šolska knjižnica je za učence dobivala od mestne občine vsako leto po 20 goldinarjev in 50 krajcarjev dotacije za nakup knjig.

Pouk je do leta 1883 potekal večinoma v nemščini, le v nižjih razredih se je poučevalo tudi v slovenščini. Z ukazom mestnega šolskega sveta z dne 6. 8. 1883 je bil uveden v šoli slovenski učni jezik, nemščino pa so se učenci – kot drugi deželni jezik – učili od tretjega razreda dalje.

“Knjižnico za učence in učitelje je skrbno uredil in natančno vodil gospod Ivan Bele, ki je tako postal prvi »ledinski knjižničar«. Varuhi knjig, kot so tedaj imenovali knjižničarje, so bili učitelji, ki so poučevali na šoli. Leta 1890 so dobili navodilo, kako naj evidentirajo knjige v knjižnici. Vsaka knjiga se mora vpisati v vložni zapisnik. Iz tega se prepíše v glavni imenik. Vsaka knjiga se v njem označi po črkah od A do Ž. Vsaka knjiga dobi svojo številko v vrsti, kakor se vpiše. V vsako vezano knjigo se prilepi na notranjo stran listek. Vse knjige se zavijejo v trd papir.”⁵

K posameznim razredom novoustanovljene petrazrednice pa so ustanavljali nove in nove vzporednice, tako da je bila prostorska stiska tudi v novih prostorih kmalu velika.

“Toda v drugi polovici osemdesetih let so postali problemi prostora že preveč pereči, da bi bilo mogoče problem šolske prostorske stiske še vnaprej reševati le z začasnimi in zasilnimi rešitvami. V šolskem letu 1886/87 je imela šola ob petih razredih, treh vzporednicah in 535 učencih na razpolago le osem učilnic in ni se čuditi, da je deželni zdravstveni svetovalec dr. Friderich Keesbacher, ko si je ogledal šolske prostore, ugotavljal njihovo higiensko in zdravstveno neprimernost.”⁶

Šempetrsko predmestje je najstarejše ljubljansko predmestje. Njegov razvoj je povezan s cerkvijo Sv. Petra, prafaro in eno najstarejših slovenskih cerkva. Z mestom ga je povezovala Sv. Petra cesta, ki je bila strnjeno pozidana od današnjega Tromostovja do Kravje doline že pred izgradnjo južne železnice (Dunaj–Trst 1849).

Po dograditvi železnice so v zvezi z regulacijskimi načrti nastale nove ulice tudi v Šempetrskem predmestju. Leta 1876 so nastale Poljska ulica (Komenskega cesta), Travnjska ulica (Metelkova), Pristavska ulica (Kotnikova), Škofja ulica (Rozmanova) in Parna ulica (Slomškova). Imena ulic kažejo

Udeleženci prve deželne učiteljske konference v Ljubljani leta 1874, med njimi Andrej Praprotnik, učitelj na I. mestni deški ljudski šoli

⁵ Kronika 1891/92.

⁶ Dr. Peter Vodopivec, Zbornik ob 100-letnici OŠ Ledina, Ljubljana 1989, str. 14.

na kmetijski značaj okoliša. Njive so namreč zavzemale kar 86 % vse površine katastrske občine Sveti Peter. Poljsko ulico pa so na pobudo Slovenskega učiteljskega društva leta 1892 ob 300-letnici rojstva češkega pedagoga Jana Amosa Komenskega preimenovali v Komenskega ulico.

Po dograditvi Mesarskega mostu leta 1820 (današnji Zmajski most) so desni breg Ljublanice povezali s Sv. Petra cesto. Severni, mlajši del današnje Resljeve, je nastal, ko so na nekdanjih Perlesovih njivah leta 1861 zgradili mestno plinarno s stanovanjskimi hišami. Oba dela sta se združila šele leta 1882, ko so porušili staro hišo pred Mesarskim mostom in povezali Resljev trg s Fabriško ulico. Posledica takega razvoja je, da ima Resljeva cesta najstarejše hiše na obeh koncih, večina drugih zgradb je nastala šele po potresu ali celo med obema vojnoma. Veljala je za eno najlepših in najmodernejših mestnih ulic v Ljubljani. Resljeva cesta je nastala kot podaljšek ceste, ki je vodila nekoč za mestnim obzidjem k Ljubljani, postala pa je magistralna povezava železniške postaje s starim mestnim jedrom, Karlovško in Dolenjsko cesto.

Najpomembnejše javno poslopje na tej strani, stoječe na vogalu Resljeve in Komenskega ulice, je nekdanje učiteljišče, pozneje preimenovano v Pedagoško gimnazijo in Gimnazijo Ledina. Zgrajeno je bilo leta 1884. V desnem krilu je bilo moško učiteljišče, v levem pa žensko. Moško učiteljišče je bilo ustanovljeno leta 1867 v licejskem poslopju, žensko učiteljišče, ustanovljeno leta 1871, pa je gostovalo v različnih hišah.

Od učiteljišča proti vzhodu poteka Komenskega ulica. Zasnova današnje Komenskega ulice izhaja že iz obdobja okrog leta 1600, vendar so bila tedaj ob njej le štiri poslopja. Šele v začetku tega stoletja je območje med Komenskega, Resljevo, Kotnikovo in Čufarjevo ulico začelo dobivati današnjo podobo.

“*Trg Tabor ima v primeri s staro Ljubljano le kratko zgodovino. Katastrski načrt iz srede prejšnjega stoletja kaže na prostoru sedanjega Tabora in njegove okolice prazna, nezazidana zemljišča. Od St. Petrske (sedanje Trubarjeve) ceste je v smeri današnje Vidovdanske ceste potekala naprej proti Friškovcu pot, ki je bila označena kot Kravja dolina, včasih so jo imenovali tudi Kravja vas. Nadaljevala se je do Šmartinske ceste in je povezovala mesto z vasi ob Savi. Ob obeh straneh Kravje doline, ob začetku katere je stalo le nekaj stavb, se je razprostiralo polje, ki je na južni strani pripadalo ljubljanski škofiji in so ga imenovali Škofove njive, na severni strani do Blatne vasi pa je bilo polje z nazivom Dolge njive. Na poljedeljski značaj v tem okolišu kaže še danes ohranjeno in uporabljeno zemljiško ime Ledina, ki pomeni neobdelano trato ali livado. To ime se je uporabljalo zlasti z imenom deške ljudske šole.*”⁷

⁷ Povzeto po zapisu Vlada Valenčiča

Ledina v novi stavbi 1889

Novo šolsko poslopje so zgradili na mestnem obrobju – na tako imenovani Ledini – po načrtih Jaromira Hanuša na parceli številka 152/53 katastrske občine Šempetrskega predmestja. Na Poljske ulice se je šola preselila 3., 4. in 5. septembra 1889.

Slovesna otvoritev novega šolskega poslopja je bila 4. oktobra 1889, na god cesarja Franca Jožefa. Ljubljanski župan Peter Grasselli je slovesno izročil ključje ravnatelju Andreju Praprotniku, otvoritvi pa so prisostvovali člani mestnega sveta in kanonik Andrej Zamejic, ki je novo šolsko poslopje blagoslovil.

“*Moder mož je nekdaj rekel: »Ako nam hočete pokazati vrednost dežele in mesta kras, peljite v šolo nas!« To je resnica. Šola je za cerkvijo prvi kraj, kjer se mladina izobražuje in vzgaja za svojo prihodnjo srečo. Šola je mili bogati dom, iz katerega stopi v življenje mlad človek, izomikan, ročen in spreten, da si pomaga in koristi sam sebi in drugim v družini, v občini, v domovini in državi.*⁸

”

“*Šolski vodja Andrej Praprotnik se je rodil v vasi Podbrezje na Gorenjskem. Svoje učiteljsko delovanje je začel v domači fari, na prvi mestni ljudski šoli v Ljubljani pa je začel službovati leta 1858. Leta 1870 je postal njen voditelj. Januarja 1861 je začel urejati glasilo Učiteljski tovariš, njegovi članki pa so izhajali v letopisih Matice Slovenske. Napisal je knjigi Slovenski spisovnik in Dr. Lovro Toman ter vrsto učbenikov: Slovenski abecednik, Slovensko-nemški abecednik, Prvo in Drugo berilo za slovenske šole, Slovensko slovnico za pervence. Leta 1888 je pomagal Andreju Žumru in A. Razingerju sestaviti prvo nemško slovnico in prvo nemško berilo za slovenske ljudske šole.*⁹

”

Otvoritev nove šole je bil za tedanjo Ljubljano, ki je štela komaj trideset tisoč prebivalcev in se je bolj ali manj neuspešno poskušala razviti v industrijsko in poslovno središče, pomemben dogodek. Šola je imela poleg novih in svetlih učilnic še tri kabinete za shranjevanje učnih pripomočkov ter prostor za šolsko knjižnico. Le-ta je bila ustanovljena leta 1872/73. V njej so sprva prevladovala nemške, od začetka osemdesetih let pa slovenske knjige.

Šolsko poslopje I. mestne deške ljudske šole v Ljubljani, zgrajeno leta 1889

⁸ Andrej Praprotnik – šolski voditelj, *Ob slovesnosti otvoritve šolskega poslopja 4. oktobra 1889.*

⁹ *Z otvoritve razstave v spomin na Andreja Praprotnika v Podbrezju, 2004.*

Andrej Praprotnik, učitelj in prvi voditelj na I. mestni deški ljudski šoli v Ljubljani

V nižjih razredih je bil učni jezik nemški, slovenščina je bila le eden od učnih predmetov. V prvem razredu je bilo devet ur tedensko namenjenih pouku slovenskega jezika in pet ur pouku nemškega jezika, v drugem razredu pa so bile le tri ure slovenščine, zato pa kar devet ur nemščine na teden.

Šolske kronike so bile do leta 1880/81 napisane v nemškem, pozneje pa v slovenskem jeziku. Ostalo šolsko dokumentacijo so začeli pisati v slovenskem jeziku šele leta 1887/88. Tudi večina učbenikov je bila napisana v nemškem jeziku. Dvojezično poučevanje se je končalo leta 1888/89. Učitelj 5. razreda Jakob Furlan, ki je zadnji poučeval dvojezično, je zato dobil ime »nemškutar«.

Leta 1890/91 so za šolskim poslopjem uredili šolski vrt. Na njem so bila zasajena drevesa in urejene grede z vrtninami in cveticami. Po potresu je bil del vrtnega prostora preurejen tako, da je tam lahko potekal pouk športne vzgoje, kasneje pa sta dobila prostor na vrtu še dva majhna ribnika z vodnimi rastlinami in čebelnjak.

Šolsko leto	Delo na šolskem vrtu
1894–1895	V času potresa so na vrtu pripravljali tople obroke hrane. Naredili so gredice ob zidovih in ograji. Za vrt so skrbeli učenci pod vodstvom Andreja Žumra.
1898–1899	Na vrtu so začeli kopati jamo za ribnik. Nameravali so gojiti žabe za pouk biologije. Vodja šolskega vrta je bil Josip Maier.
1904–1905	Mestni vrtnar je šolski vrt popolnoma preuredil. Na vrtu je stal čebelnjak s petnajstimi panji.
1922–1923	Del šolskega vrta je uporabljal šolski sluga. Ostali prostor je bil namenjen dvorišču. Čebelnjaka ni več. Pred šolskim poslopjem sta na obeh straneh dohoda travni gredici, obrobjeni na zunanji strani z ligustom, na notranji pa s cvetlično gredo.

¹⁰ Kronika I. mestne deške ljudske šole 1894/95, 1889/99, 1904/05, 1922/23.

Pedagoško delo je bilo po aprilu leta 1895, ko je velikonočni potres močno prizadel Ljubljano, okrnjeno. Šolsko poslopje samo skoraj ni bilo poškodovano, toda pouka do konca šolskega leta ni bilo več. V skoraj nepoškodovanem poslopju so dobile zatočišče revne družine in vojaški častniki. Posledice potresa si je prišel ogledat tudi cesar Franc Jožef I., ki so ga učenci pozdravili na cesti Marije Terezije (Gospodsvetski).

Z naraščanjem števila učencev se je vztrajno povečevalo tudi število vzporednic in učiteljev. Ob prelomu stoletja je imela šola poleg šolskega voditelja že deset stalnih in pet pomožnih učiteljev, med katerimi sta bili tudi dve učiteljici.

Leta 1910 je bila šola preimenovana v I. mestno petrazredno deško ljudsko šolo in obrtno pripravljavnico v Ljubljani.

Tik pred prvo svetovno vojno je število učencev in učiteljev še naraslo, saj je leta 1912 deželni šolski svet Ledino povišal v šestrazrednico.

Razredi so bili številčni; tako je v letu 1910/11 najštevilčnejši razred štel 68 učencev, v letu 1912/13 pa je bilo v enem izmed tretjih razredov celo 72 učencev.

Število učencev je po letu 1913 upadlo, kajti z začetkom vojne vihre so morali učenci in njihovi učitelji šolsko poslopje večkrat izprazniti in prepustiti vojaštvu.

“

O šolski obveznosti:

1. Zakonita dolžnost, hoditi v ljudsko šolo, se začneja z dopolnjenim šestim letom starosti, in sicer z začetkom šolskega leta, ki sledi dosegi za šolo godne starosti, in traja v mestih in trgih osem let, drugod pa celih šest let v vsakdanji, potem dve leti v ponavljalno šolo do dopolnjenega štirinajstega leta starosti.

2. Dolžnosti, hoditi v ljudsko šolo, so odvezani začasno ali za vselej: otroci, ki hodijo v kako višjo šolo (gimnazijo, realko); nadalje otroci, ki jim kaka duševna ali težka telesna napaka brani učiti se ali v šolo hoditi; naposled otroci, ki jih poučujejo doma.¹¹

”

Žig I. mestne petrazredne deške ljudske šole v Ljubljani

¹¹ Iz šolskega reda za učenke in učence ljudskih šol, 1908.

Generacija učencev I. mestne deške ljudske šole v Ljubljani 1912/13 z voditeljem Jakobom Dimnikom

Prva mestna deška ljudska šola na Ledini v Ljubljani je bila po mnenju takratnih pristojnih deželnih oblasti najboljše urejena ljudska šola na Kranjskem. Deželni uradniki so morda s to visoko oceno res merili predvsem na prostorske in učne razmere, zagotovljene z »modernim« šolskim poslopjem. Res pa je tudi, da je že pred letom 1918 s šolo upravljala in na njej poučevala vrsta znamenitih slovenskih šolnikov, ki so se vidno zapisali v slovensko šolsko in kulturno zgodovino. Naj poleg Andreja Praprotnika (1827–1895), pedagoškega pisatelja, pesnika in pisca šolskih učbenikov, omenimo še Andreja Žumra (1847–1903), Engelberta Gangla (1873–1950), slovenskega pisatelja, pesnika in dramatika ter pomembnega pedagoškega pisca, ravnatelja in organizatorja šolstva Jakoba Dimnika (1856–1924).

“

Jakob Dimnik je bil pedagoški voditelj, pisatelj in organizator. Služboval je v Tunjicah pri Kamniku, Šmarju, na Igu, v Postojni in na I. mestni deški šoli v Ljubljani, hkrati je vodil trirazredno gremialno in trirazredno obrtno nadaljevalno šolo.

*Pisal je članke in razprave o vzgoji in metodičnih vprašanjih za čitanje; knjižice: Domoznanstvo, Domača vzgoja, Jezikovni pouk v prvem šolskem letu in druge. Sodeloval je pri mladinskih listih, zelo aktivno je delal v učiteljski stanovski organizaciji ter v učiteljskih gospodarskih organizacijah.*¹²

”

¹² *Sto let ljubljanskega učiteljskega zbora, Zbornik, Ljubljana 1973, str. 111.*

¹³ *Letno poročilo I. mestne deške ljudske šole, 1906/07, šolski vodja – Jakob Dimnik.*

¹⁴ *Slovenski šolski muzej v Ljubljani, Šola Ledina, Normalije 1909/10, fascikel 126/27.*

“

Jakob Dimnik o roditeljskih večerih

Svoj najdražji zaklad, ki ga imate: svoje ljube otroke izročite šoli z gorečo nado, da jih navadi vseh potrebnih znanosti za vsakdanje življenje in vzgoji v dobre ljudi in koristne člane človeške družbe. Ljudska šola ima pa tudi res najboljšo voljo, da ustreže tej vaši želji ter stori vse, kar le more za dušni in telesni blagor vaših otrok: ona jih ne uči le potrebnih znanosti za vsakdanje življenje, ampak jih tudi vzgaja v dobre in poštene ljudi. In prav ta stran ljudske šole – vzgoja otrok – je najtežja.¹³

”

Jakob Dimnik je bil med drugim tudi pobudnik ustanovitve šolskega muzeja, pobudo pa je dal še kot učitelj. Slovenski šolski muzej je ob 50-letnici vladanja cesarja Franca Jožefa leta 1898 ustanovila Zveza slovenskih učiteljskih društev, muzej pa je v svoji zgodovini gostoval tudi na Ledini v drugem nadstropju.

“

Šolski nadzorniki so spremljali potek pouka, pridobljeno znanje, red in disciplino.

Šolski nadzorniki so opozarjali, da discipline v razredu ne kaže zagotoviti z drakonskimi ukrepi, da včasih zadošča, da preneha učitelj govoriti, nemirneža resno pogleda ali pa imenuje (kot je to dejal nadzornik Maier leta 1906).

Kazni po prepričanju nadzornikov ne smejo biti predolge. Za prekršek učenec ne sme stati vso uro. Učitelj ga ne sme pošiljati iz razreda, ker ga s takšnim kaznovanjem odtegne od pouka.¹⁴

”

“

Sošolec je nalival črnilo v črnilnike. Zgodila se mu je nesreča, polil je klop s črnilom. V istem trenutku je v razred stopil učitelj. Poklical je učenca k tabli. Deček je bil ves prestrašen, ker je že slutil, kaj se bo z njim zgodilo. Učitelj mu je velel, naj poklekne, nato je vzel palico ter ga začel neusmiljeno pretepati. Vsem se nam je zasmilil ubogi deček. Poleg udarcev, ki jih je dobil, je moral še klečati po koncu pouka.¹⁵

”

Tudi za revne učence je bilo na Ledini dobro poskrbljeno. Šola je imela ubožni knjižni fond, odbor »narodnih gospa in gospodičen« je ob praznikih učencem daroval oblačila, Kranjska hranilnica pa je prispevala denar za knjige.

“

Revni šolski mladini je odbor narodnih gospa in gospodičen preskrbel oblačila kot božično darilo.

Trgovec gospod Josip Petrič je učencem podaril zvezke. Ravnatelja Levec in Primožič, nadučitelj

Črnogoj in upokojeni nadzornik Leskovic so podarili vrtnice, cvetlice in semena za šolski vrt.

Učitelj Gale je za nazorni pouk narave šoli podaril nagačeno srno.

Jakob Dimnik, šolski nadzornik in voditelj I. mestne deške ljudske šole v Ljubljani

¹³ Letno poročilo I. mestne deške ljudske šole, 1906/07, šolski vodja – Jakob Dimnik.

¹⁴ Slovenski šolski muzej v Ljubljani, Šola Ledina, Normalije 1909/10, fascikel 126/27.

¹⁵ Šolska kronika – Zbornik za zgodovino šolstva in vzgoje 2003, str. 264.

Učenci so dobivali v ljudski in dijaški kuhinji obrok hrane. Najrevnejši posamezniki so se hranili pri Uršulinkah in Frančiškanih.¹⁵

”

Mestni svet je za otroke, ki so ostali brez nadzorstva, ustanovil deški zavetišči v Rokodelskem domu in v Marijanišču.

“

*Počitniška naselbina za ubožne otroke ljubljanskih ljudskih šol
Občinski ljubljanski svet je na predlog župana Ivana Hribarja ob 60-letnici cesarjevi kupil zgradbo v Cerkljah na Gorenjskem. Tja naj bi pošiljali na oddih podhranjene in slabotne otroke revnih družin.¹⁶*

”

Učenci se niso veselili izleta le zaradi odpadlih ur pouka, temveč tudi zaradi dobrih malic.

“

*Ko sem poučeval še na osnovni šoli, sem pred začetkom šolskega leta ujel pogovor, ki sta ga imela dva abecedarska junaka za mojim hrbtom. Mislim, da je bilo to v ozki ulici za frančiškanskim samostanom.
»Kam pa pojdeš ti v šola?«
»Na Vrtača.«
»Jest bom pa rajši šu na Ledina. Tam maja majnišk izlet, na Vrtač pa ga nimaja.«
In kakšen je bil ta majniški izlet, ki ga je naš junak tako cenil, da si je zaradi tega izbral »Ledina« za torišče svojega znanstvenega udejstvovanja?
Mladina se je zbrala ob šestih zjutraj v šolskih prostorih, nato pa je »izletela« na Rožnik. Tam sem jaz maševal, Ledinarji pa so peli. Po sveti maši so zajtrkovali kavo in žemlje; potem pa so se igrali. Za malico ob desetih so bili medeni štruklji; ko je odzvonilo poldne, so začeli odhajati v lepih dolgih vrstah po dva in dva, na Bleiweisovi ulici je bil razhod.
Kajne, kako smešno? Majniški izlet – pa na Rožnik!
In vendar so se otroci že tedne veselili tega izleta.¹⁷*

”

Deželni šolski svet je predstavljal najvišjo šolsko oblast v deželi. Naloge šolskega sveta so bile naslednje: administrativno in pedagoško vodenje šole, imenovanje okrajnih inšpektorjev ter učiteljev, pripravljanje učnih načrtov in predlaganje finančnega načrta za osnovne šole. Šolski inšpektorji so nadzirali delo učiteljev, učitelji pa so poleg poučevanja nadzirali učence med odmori in v času prihajanja oziroma odhajanja iz šole. Spremljali so jih na šolski vrt in dvorišče. Skrbeti so morali tudi, da učenci v popoldanskem času ne bi postopali po mestu.

¹⁵ Letno poročilo l. deške ljudske šole, 1902/03.

¹⁶ Letno poročilo l. deške ljudske šole, 1907/08.

¹⁷ Janko Mlakar, Spomini, Mentor – dijaški list, letnik XXIII, 1935.

“

Kakor v Postojni, tako sem tudi na Ledini dobil v učiteljih tovariše, med katerimi sem se čisto dobro počutil. Za šolskega vodjo, kakor smo takrat imenovali »očete« ljudskih šol, je bil Josip Maier, jako izobražen in dober pedagog ter učiteljstvu zelo blagohoten predstavnik. Hodil je po šolskih hodnikih s počasnimi koraki, nekam dostojanstveno, in še danes hodi po ljubljanskih ulicah s svojo častitljivo brado, ko že dolgo vrsto let uživa svojo skromno, a trdo zasluženno pokojnino. Kadar ga srečam, mi večkrat stopi živo pred oči neki dogodek iz službovanja na Ledini. Včasih sva se sprehajala pred začetkom pouka pred šolo ter se pogovarjala. Priznati moram, da sem se pri teh pogovorih veliko naučil. Pa ti pride nekega popoldneva bosonog fantek mimo ter naju boječe pozdravi. Imel je slabo vest, ker je prišel bos v šolo. V tistih časih namreč nadzorniki niso radi videli bosih nog v šoli. V veljavo so prišle šele v svetovni vojni, ko je zmanjkalo včasih tudi boljšim krogom usnja in čevljev. Vodja je dečka mirno opomnil, naj pride drugič obut v šolo. Takoj drugo jutro sem pa tudi jaz prišel bos v šolo. Maier me je zasačil pred šolskimi vrati in me prav trdo prijel.

»Kako si drznete priti bos v šolo? In to vi, ki bi morali biti kot katehet svojim učencem zgled v vseh rečeh?«

Nič nisem vedel, kaj naj bi odgovoril. Strt kakor skesan grešnik sem stal pred njim in si nisem upal od samega sramu nikamor pogledati, zlasti še, ker se je krog naju nabrala gruča učencev. Lahko si mislite, kako sem se oddahnil, ko sem se zbudil in sem videl, da so bile to le sanje.¹⁸

”

V času prve svetovne vojne je pouk potekal neredno. Leta 1914 je bil v poslopje nameščen I. oddelek vojaških novincev 17. pehotnega polka, v drugi polovici leta pa novinci 97. pehotnega polka.

“

Skrb za mladino 1915/16

Mladina naj se giblje največ na prostem in čim manj v sobah. Priporoča se telovadba, igre, izleti, kopanje in pa opravila, ki so v zvezi z vojno oskrbo. V šoli naj se ponavlja učna snov minulega šolskega leta in goji patriotično čustvovanje. Voditelji vse te akcije morajo biti učitelji; to je njih stanovska dolžnost.¹⁹

”

Nekateri učitelji so imeli pouk tudi v privatnih stanovanjih. Poučevali so verouk, jezikovni pouk, računanje in pisanje ter ostale predmete.

“

S šestimi leti in pol sem začel obiskovati pouk na Ledini. V letih od 1911 do 1916 so me učili naslednji učitelji: Bele, Furlan in Legat. V slabem spominu mi je ostal katehet Legat, ker me je pogosto kaznoval s prepisovanjem stavkov. Prepisati sem jih moral tudi po dvajsetkrat.²⁰

”

¹⁸ Janko Mlakar, Spomini, Mentor – dijaški list, letnik XXIII, 1935/36.

¹⁹ Letno poročilo I. mestne šestrazredne deške ljudske šole v Ljubljani, v vojnem šolskem letu 1915/16, str. 31.

²⁰ Ustni vir: Dipl. ing. Stane Weibl.

Šola na Ledini je bila torej že v času do nastanka Kraljevine Jugoslavije, v kateri smo Slovenci leta 1919 dobili svojo univerzo, pomemben oblikovalec ljubljanskega in slovenskega izobraževalnega podmladka. To tradicijo pa je nadaljevala tudi v obdobju med vojnama.

Prvi ledinski voditelji od 1855 do 1924

1855–1867	Franc Horvat
1867–1870	Janez Rozman
1870–1890	Andrej Praprotnik
1890–1895	Andrej Žumer
1895–1901	Josip Maier
1901–1902	<i>Fran Gaberšek</i>
1902–1924	<i>Jakob Dimnik</i>

Ledina v kraljevini Jugoslaviji

Ledina med obema vojnama

Konec I. svetovne vojne leta 1918 in nastanek jugoslovanske države sta bila dogodka, ki so ju v vseh slovenskih šolah ponosno pozdravili. Z nastankom države SHS je Narodna vlada v Ljubljani prevzela vso oblast in upravo za slovenske dežele. Januarja 1919 je bil ustanovljen Višji šolski svet, ki je prevzel delo nekdanjih avstrijskih deželnih šolskih svetov. Sprva je bil podrejen Poverjeništvu za uk in bogočastje v Ljubljani, kasneje pa prosvetnemu ministrstvu v Beogradu.

Odsek zveze jugoslovanskega učiteljstva je takoj po končani prvi svetovni vojni pripravil načrt za preustrojitev šolstva in narodne vzgoje. Šolsko leto je opredeljeval člen 22: »Šolsko leto traja devet mesecev, pričetek in konec leta se odredi po krajevnih potrebah. Prosti dnevi v šolskem letu se določijo s posebno odredbo.« Višji šolski svet je določil, da se začne šolsko leto na osnovnih šolah 1. septembra. Določeni so bili tudi pouka prosti dnevi in objavljen je bil koledar počitnic.

“ 29. oktobra 1918 je bila šolska mladina praznovala dan osvoboditve. Ta dan je bila slovesna, veličastna manifestacija v svobodni kraljevini Jugoslaviji. Učenci so pod nadzorstvom učiteljev korakali v sprevodu s šolskimi zastavami, bršlinom, narodnimi trobojnicami in s slovenskimi, hrvatskimi in srbskimi zastavicami v rokah. Manifestacija je zapustila v mladini trajne spomine na praznik jugoslovanske svobode.²¹

”

Oktobra 1919 je minister za notranje zadeve določil, da se v šolah praznujejo naslednji državni prazniki:

1. december	zedinjenje kraljevine SHS
10. december	rojstni dan prestolonaslednika regenta Aleksandra
28. junij	Vidov dan
12. julij	rojstni dan kralja Petra I.

Žig I. državne deške osnovne šole v Ljubljani iz leta 1925

²¹ Kronika I. mestne deške ljudske šole, 1918.

[illegible]

*Inšpekcijsko poročilo o delu I. deške
šole v Ljubljani iz leta 1929/30*

Pouka prosti dnevi so bili tudi cerkveni prazniki:

8. september	mali šmaren
1. november	vsi sveti
2. november	verne duše
8. december	Marijino brezmadežno spočetje
6. januar	sveti trije kralji
2. februar	svečnica
19. marec	sveti Jožef
15. marec	Marijino oznanjenje

V novi državi se je spremenil tudi predmetnik. Leta 1919 je bila ukinjena nemščina in uvedena srbohrvaščina. Sprejet je bil tudi nov učni načrt za »realije« (naravoslovje s prirodopisom), pri pouku pa so ob nazorni razlagi učiteljev vse bolj sodelovali tudi učenci.

Leta 1925 se je v poslopje Ledine preselil I. mestni otroški vrtec iz Šarabonove hiše na Zaloški cesti. Leta 1933 prišel pod upraviteljstvo Ledine.

“ V letu 1932 sem na OŠ Ledina obiskoval vrtec. Takrat sem bil star 6 let. Spomnim se, da smo izdelovali mape, v katere smo zlagali izdelke iz papirja. Na potiskani papir z vzorcem smo šivali in izrezovali iz barvnega papirja. Igrač nismo imeli, igrali smo se s papirnatimi aviončki in ladjicami, ki smo si jih sami naredili. Stanovali smo na Jenkovi ulici. V vrtec smo otroci hodili v skupini brez spremstva staršev, saj prometa skoraj ni bilo.²² ”

Septembra 1927 je mestni magistrat najel za učence, ki so brez staršev, in tiste, katerih starši so bili v službah izven mesta, dve sobi na Taboru. Preuredil ju je v tretje mestno zavetišče, ki je bilo podrejeno upravitelju I. deške ljudske šole.

Šola na Ledini je bila vse do leta 1927 šestrazrednica, nato pa zaradi pomanjkanja učencev petrazrednica. Po uveljavitvi novega šolskega zakona iz leta 1932/33 so petrazrednico razdelili v osnovno šolo s štirimi razredi ter 385 učenci in petim, prvim višješolskim razredom (68 učencev).

Od leta 1929 je narodna šola v kraljevini Jugoslaviji na Slovenskem nadomestila pojem ljudske

šole. Z Zakonom o narodnih šolah je narodna šola od 1. do 4. razreda postala enotna in obvezna za mladino po vsej državi.

“

Začetne čitanke naj dobe otroci v roke že takoj prvi šolski dan, četudi jih še ne bodo rabili. Lepa pisana knjiga bodri otroka in pri marsikaterem učencu se bo zgodilo, da bo sam odgrnil kopreno, ki mu pokriva neznano, in sam bo proniknil v umetnost čitanja še prej, preden ga je začel učitelj voditi po tem polju. V enem razredu sem imel vtis, da se leposlovje premalo upošteva. Pišite v treh dimenzijah, kar sem že nekoč priporočil. Skupne napake pri pisanju popravljajte z razredom na tabli. Pri računstvu dosega učiteljstvo dobre in odlične uspehe. Naloge v splošnem ugajajo. Priporočam, da navajate učence, naj iz realnega življenja tvorijo čim več nalog sami. Pomagajte jim z različnimi zanimivimi podatki.²³

”

Odlok o učnih urah je izšel januarja 1935. Kraljevska banska uprava dravske banovine je na osnovi predloga krajevnega šolskega odbora v Ljubljani odredila, da se v vseh ljubljanskih ljudskih šolah uvedejo enotne učne ure po 45 minut.

Na predlog prosvetnega oddelka banske uprave IV. No. 12. 430/1 z dne 26. julija 1937 se je šola preimenovala v Prvo državno deško ljudsko šolo Andreja Praprotnika.

Prvo večjo prenovo šolskih prostorov je šola doživela leta 1938/39. Šolska uprava se je pritoževala zaradi neprimernih sanitarij, premajhnih kabinetov in pretesnih učilnic. Prenovitvena dela so bila povezana s praznovanjem petdesetletnice preselitve v novo šolsko poslopje.

Šolo so obiskovali otroci različnih socialnih izvorov. Mnogi med njimi so uspešno nadaljevali šolanje in postali kulturni in pedagoški delavci, kot npr. Martin Peruzzi, Dragotin Kette, Fran Milčinski, Josip Kobal, Josip Vider, Emil Adamič, Henrik Thuma, Fran Ramovš, Matija Jama, Hinko Nučič, Stanko Dimnik, Juš Kozak, Bojan Adamič, Ivan Levar in drugi.

“

Ledino sem obiskoval v letih od 1929 do 1934. Tu sem naredil prvih pet razredov. Ledina je veljala za strogo, vendar dobro šolo. Učitelji so bili strogi, nekateri so imeli celo šibe. Velik poudarek so dajali lepopisju, za to smo imeli posebne zvezke. Spominjam se, da je bila v šolskem letu 1929/30 zelo huda zima, tako da nismo imeli pouka. Učilnice je grela peč, ki jo je kuril šolski sluga. V razredu je smrdelo po premogu. Malice nismo imeli. Štruklje je prodajal šolski sluga. Za tiste čase so bili zelo dragi. Stali so dva dinarja.²⁴

”

Naslovnica kontrolne knjižice obrtne nadaljevalne šole na Ledini 1936/37

Žig I. državne deške ljudske šole Andreja Praprotnika v Ljubljani

²³ Drobeč iz zapisnika inšpekcijske konference, ki je bila na I. deški osnovni šoli v Ljubljani, dne 10. 4. 1930.

²⁴ Ustni vir: Marjan Gaspari, dipl. ing. gradbeništva.

“

Na Ledino sem začel hoditi leta 1934. Na šoli so biti takrat štirje razredi osnovne šole in peti razred za vse, ki so hoteli na gimnazijo.

Ha ha, mlada leta! Vedno smo se imeli lepo: v šoli, zunaj, doma ... Pa tudi nobenega odpora do šole nismo čutili. Spominjam se dogodka, ko je nekega dne v razred stopila učiteljica in s prstom pokazala name:

»Ti, pobalin, pridi ven!« Pa sem šel ven. »Kje imaš nož?«

Ha ha! To je bil špas! Vedno, kadar je deževalo, sem v šolo prinesel nožiček in s fanti smo dekletom prerezali dežnike. Kako smo se zabavali! Noro! Smo bili poredni, a?²⁵

”

Ledina med drugo svetovno vojno

Aprila 1941 je vojna vihra druge svetovne vojne zajela tudi kraljevino Jugoslavijo. Ozemlje Slovenije so zasedli Nemci, Italijani in Madžari. Italijani so ob okupaciji leta 1941 Slovencem v ljubljanski pokrajini priznali kulturno avtonomijo. V prvih letih vojne je pouk potekal v slovenskem jeziku z obveznim učenjem italijanskega jezika trikrat tedensko.

“

Šolsko leto 1941 se je v Ljubljani pričelo 1. oktobra. Pouk je potekal neredno zaradi različnih vzrokov: učilnice so zasedli italijanski vojaki, učenci pa niso redno obiskovali pouka, ker so jih starši obdržali doma zaradi strahu pred oboroženimi patruljami na ulicah.

Pouk so motili okupatorjevi vojaki. Prihajali so, da bi se prepričali, ali učenci pozdravljajo italijansko. Zapirali so posamezne ulice in preiskovali mimoidoče. Včasih so naredili ob šolskem poslopju zapore, tako da učenci niso mogli k pouku. Ponoči so vdirali v stanovanja učiteljev in pregledovali učila.²⁶

”

Zaradi vojnih razmer je minister prosvete ukazal, da se 9. aprila 1941 ustavi pouk v vseh šolah, po italijanski okupaciji pa je vlada bana Natlačena razpisala, da se 17. aprila istega leta pouk obnovi.

Učiteljice so prihajale z Goriškega in so brezplačno razdeljevale učencem ilustrirane mladinske liste v italijanščini. V šolo so uvedli tudi rimski pozdrav, učenci pa so tako pozdravljali le v prisotnosti italijanskih učiteljev. V predmetnik so bile vključene vsebine italijanske zgodovine, geografije in domoznanstva. Ob poveljevanju rimske zgodovine in kulturne večvrednosti naslednikov rimskega imperija je bila šola izpostavljena fašističnemu pritisku in ideologiji. Učence so vabili tudi v fašistično mladinsko organizacijo Gill.

²⁵ Milan Kalan, igralec Mestnega gledališča v Ljubljani, *Ledina piše*, 1988/89, št. 3, učenka Nataša Repovž.

²⁶ Ustni vir: Amalija Mandelj, učiteljica na Ledini v času vojne.

Februarja in marca 1942 je bil šolski obisk zelo nereden, od 16. marca dalje pa skrčen s 24 tedenskih ur na 16. Učni uspeh ni mogel biti dober: premalo je bilo ur pouka, starši otrok niso pošiljali redno v šolo, v mestu je bilo vojno stanje, bilo je polno razburljivih domačih dogodkov ter težave z oskrbo z najosnovnejšimi dobrinami.

“*Na Ledini sta med drugo svetovno vojno imela svoje prostore pevsko društvo Ljubljanskega zvona in Gilla. V drugem nadstropju sta prostore zasedali tudi 3. deška obrtna šola in učiteljska vadbica. Ob koncu italijanske okupacije so se v šolo vselili italijanski železničarji.*²⁷

”

Leta 1942 se je v šolskem poslopju nastanila italijanska delegacija železničarjev. Pouk se je zaradi tega začel šele 3. novembra v poslopju učiteljišča na Resljevi cesti. Pogosti protiletalski alarmi so prekinjali pouk tudi v naslednjem šolskem letu, nekajkrat pa so se morali učenci v spremstvu učiteljev celo umakniti iz učilnic v šolsko zaklonišče.

“*Sin Matija je obiskoval tretji razred deške šole na Ledini. Pouk se je vršil v popoldanskem času v Marijanišču. Učitelji so poučevali v slovenskem jeziku. Obvezen je bil verouk. Starše so dvakrat letno poklicali v šolo, da so jih seznanili z učnim uspehom otrok. V času italijanske okupacije so si Italijani prizadevali, da bi vpeljali kot učni jezik italijanščino. Problem je bilo pomanjkanje učbenikov. Tako so se učili italijanskega jezika le takrat, ko je bil v razredu prisoten šolski nadzornik.*²⁸

”

Leta 1942 so knjige iz učiteljske knjižnice preselili v NUK (Narodna in univerzitetna knjižnica), šolarska knjižnica pa je ostala na šoli, vendar je bilo med vojno veliko knjig uničenih in požganih.

Po kapitulaciji in umiku Italije leta 1943 ter po nemški zasedbi Ljubljane so Nemci v poslopje šole prignali taboriščnike z Raba in iz Gonarsa, v šoli pa so bivali tudi ruski ujetniki. Šola je tako ponovno morala prostore poiskati v Marijanišču. Pouk je trajal le tri šolske ure dnevno. Motili so ga alarmi in pogosti izostanki učencev.

V času nemške okupacije od 1943 do 1945 se je spremenil tudi predmetnik; namesto italijanščine so se učenci učili nemščino. Nemci so sestavili načrt za prevzgojo slovenske mladine in začeli spreminjati šolske učbenike. V zadnjem letu vojne je šola gostovala v poslopju Marijanišča, ker so bili na Ledini nameščeni interniranci in begunci. Pouk je potekal v popoldanskem času. Maja leta 1945 pa se je v šoli za krajši čas utaboril partizanski štab.

²⁷ Šolska kronika, po zapisu učiteljice Rozi Mejak.

²⁸ Zgodovinska raziskovalna naloga, Šola med NOB, 1989, ustni vir: Pavla Hočevlar.

Ravnatelji – voditelji od 1918 do 1945:

1902–1924

Jakob Dimnik

1924–1932

Friderik Repovš

1932–1935

Ignac Labernik

1935–1936

Leon Capuder

1936–1945

Josip Vider

Ledina v socialistični Jugoslaviji

Prva povojna leta na Ledini

“

V prvem povojnem letu se je začel postopno uveljavljati nov šolski sistem. Odpravljene so bile meščanske in uvedene mešane šole. Vpeljano je bilo obvezno sedemletno šolanje. Mnenja o učbenikih je dajala šolska komisija. Največ sprememb je bilo v zgodovinskem učbeniku. Učitelji so se morali aktivno vključevati v politično življenje.

Drugače kot na večini drugih šol se je pouk na Ledini začel že 1. septembra 1945. Do 6. decembra 1945 so še gostovali v Marijanišču, nato pa so se preselili v štiri učilnice svoje stavbe. V tem letu je šola še imela pet razredov in štiri vzporednice ter še razred za srbohrvaško govoreče otroke, ki so ga imenovali bosanski razred. Upraviteljica šole je postala in ostala do upokojitve leta 1950 Helena Menaše.²⁹

”

Prva povojna leta so bila povezana s številnimi težavami. Poučevalo se je v izmenah, otroci niso imeli razvitih delovnih navad in njihovo znanje je bilo pomanjkljivo. V razredih so bile velike starostne razlike. Slabo je bilo tudi socialno stanje otrok, posebno tistih, ki so stanovali na Gradu ali v Cukrarni, zato je šola skrbela tudi za zdravstveno in socialno stanje učencev. Razlik med spoloma ni bilo več, od leta 1946 so se na Ledini poleg dečkov začele šolati tudi deklice. Vpisanih je bilo 173 dečkov in 119 deklic. Šolo so leta 1946 preimenovali v I. državno mešano ljudsko šolo Ledina.

“

Spominjam se svoje tovarišice Vide Krapš, kako živo nam je pripovedovala, da sonce uničuje vse bakterije in umazanijo. Zelo pozorno sem jo poslušal in od takrat naprej sem, kadar je sijalo sonce, roke vedno držal tako, da mi je sonce sijalo pod nohte. Verjel sem, da sonce uničuje umazanijo pod nohti.³⁰

”

Šolstvo je bilo po osvoboditvi leta 1945 zaradi političnih sprememb podrejeno potrebam nove oblasti. Pouk je bil prežet s pridobitvami narodnoosvobodilnega boja, učitelje pa so učenci naslavljali s tovariš in tovarišica.

²⁹ Jera Vodušek Starič, Zbornik ob 100-letnici OŠ Ledina, 1989, str. 56.

³⁰ Ustni vir: Gorazd Vilfan.

Državna osnovna šola
Razred: II
Oddiel: 10
Sol. leto 19 / 46

IZKAZ
o šolskem napredku v 1. letu

Predmet	Polletje		Vedeno	
	I.	II.	I.	II.
Slovenski jezik			Zamenjati dnevni o. n. skopaj	
Majlinski jezik			Letni uspeh:	
Računstvo			Za prestop v višji razred - splošno: izkazan izdat	
Petje			I. II.	
Telovadba			I. II.	
Lepopisje			I. II.	

Državna osnovna šola
Razred: II
Oddiel: 10
Sol. leto 1945/46

IZKAZ
o šolskem napredku v 2. letu

Predmet	Polletje		Vedeno	
	I.	II.	I.	II.
Slovenski jezik	4	3	Zamenjati dnevni o. n. skopaj	
Majlinski jezik			Letni uspeh: izkazan izdat	
Računstvo	3	3	Za prestop v višji razred - splošno: izkazan izdat	
Petje	5	4	I. II.	
Telovadba			I. II.	
Lepopisje	4	4	I. II.	

Izkaz državne deške osnovne šole Ledina iz leta 1945/46

Predmetniki so se iz leta v leto spreminjali. Največ ur je bilo namenjenih slovenskemu jeziku in matematiki. V prvih dveh razredih so bili v predmetniku še naslednji predmeti: petje, lepomis, telovadba; v višjih razredih pa zgodovina, zemljepis, nauk o prirodi in ročna dela. Poleg učbenikov so uporabljali še periodiko: Pionir, Pionirski list, Ciciban in Čebelico.

Nemščino, italijanščino in francoščino sta zamenjali ruščina in angleščina. Več ur je bilo namenjenih pouku slovenskega jezika in matematike. Verouk je postal neobvezen učni predmet in se je poučeval po pouku po dve uri tedensko, leta 1952 pa so ga zamenjali z družbeno moralno vzgojo.

Kot hospitacijska šola je šola samo v letu 1947 nudila več kot sto hospitacij za učitelje pripravni-ke, v kasnejših letih pa tudi dvakrat toliko.

Spreminjali so se tudi odnosi med upravnimi telesi in šolo. Od učiteljev se je zahtevalo brez-pogojno izpolnjevanje direktiv, na konferencah so razpravljali o temeljnih točkah OF, o ustavi in podobnem. Predpisana je bila tako oblika kot vsebina konferenc, zapisnike konferenc pa je pregledovala pomočnica ministrstva za prosveto Ljudske republike Slovenije.

V šolski koledar so bili vneseni novi prazniki: obletnica oktobrske revolucije, Stalinov rojstni dan, dan OF, 1. maj – praznik dela in 25. maj – dan mladosti, ko je vsa država praznovala rojstni dan predsednika Jugoslavije, maršala Josipa Broza Tita.

Učiteljice so se vključevale v organizacijo Antifašistična fronta žena, partijski aktiv učiteljev, ustanovljen leta 1948, pa je redno spremljal politično stanje na šoli. Na šoli so aktivno delovale tudi Pionirska in Mladinska organizacija ter šolska zadruga.

Pionirska organizacija je postala po osvoboditvi množična organizacija osnovnošolcev. Pionirji so po svojih močeh pomagali graditi v vojni porušeno domovino. Udeleževali so se zbiralnih akcij odpadnega papirja, železa in drugih surovin, pomagali so obdelovati polja in pogozdovale. Trudili so se tudi za dober učni uspeh. Ob praznikih so se učenci udeleževali udarniških akcij in tekmovanj.

Leta 1948 se je Ledina združila z učiteljsko osnovno šolo. Tako je postala največja šola v Ljubljani, saj je imela kar 724 učencev. Ustanovljena je bila šolska zadruga, šola pa je dobila mlečno kuhinjo.

Zaradi spremenjenih političnih razmer (Informbiro) ruščina ni bila več obvezen prvi tuji jezik.

V šolah so se namesto prevodov učbenikov ruskih avtorjev pojavila dela domačih avtorjev.

“

Na OŠ Ledina sem prišla jeseni 1949. Takrat je bila stavba še dvonadstropna in so bili v njej, poleg naših oddelkov, v pritličju še oddelki pomožne šole. V drugem nadstropju je imel svoje prostore Slovenski šolski muzej.

Ledina je bila takrat štirirazredna osnovna hospitacijska šola – vadnica. Na šolo so prihajali hospitirat kandidati učiteljskega študija, ki so se pripravljali na učiteljski poklic.

Pri pouku samem ni bilo posebnih težav. Poudariti je treba, da so bili učenci zelo disciplinirani in delovni. Svoje znanje so morali pokazati na sprejemnem izpitu po 4. razredu za sprejem na nižjo gimnazijo.

Težave so bile s pripravami na pouk, ker je primanjkovalo učil. Pri slovenskem jeziku smo uporabljali Čitanko in Slovensko jezikovno vadnico. Leta 1949 so za tretji in četrti razred izšli učbeniki za pouk zemljepisa, zgodovine in prirodopisa.³⁰

”

Širša družbena dogajanja v letih 1950–52 so se odražala tako v načinu upravljanja kot v življenju na šoli. Izboljševati se je začel gmotni položaj šole, z gospodarskimi problemi pa so se začeli ukvarjati šolski odbori in kasneje sveti. V te organe so bili vključeni tudi starši otrok. V šolskem letu 1950/51 so bila prvič organizirana tudi letovanja in počitniške kolonije.

V šolskem letu 1952/53 se je Ledini priključilo še osem razredov, ki so gostovali v poslopju učiteljskega doma, šola pa je obiskala delegacija petih angleških in petih nemških pedagoških delavcev.

Na Ledini sta bila v petdesetih letih ustanovljena Komisija za proučevanje šolstva in Pedagoški center, predhodnik današnjega Zavoda za šolstvo. Ledinske učiteljice so s komisijo in centrom aktivno sodelovale pri pripravi novega učnega načrta za risanje in zbrale podatke o odnosu učencev do ilustracij v mladinskem tisku.

Leta 1953 je šola dobila za tista leta sodobno opremljeno šolsko ambulanto, naslednje leto pa tudi zobno ambulanto. V njej sta dentist Fedor Jeras, kasneje pa dr. Irena Trček opravljala pregled zob šolarjev in izvajala kurativo ter razne enostavnejše oblike medicinske pomoči.

V sklopu naravoslovnih dni so bila organizirana predavanja v zvezi z ustno higieno in preventivo. Organizirana so bila tudi predavanja za starše prvošolčkov. Uvedeno je bilo tekmovanje »skrb za čiste zobe«.

Ledinski učenci, učiteljica Ljudmila Kozak in ravnatelj Oskar Peče na šolskem vrtu okrog leta 1955

³¹ Ustni vir: Joža Cvetko, učiteljica.

Naša šola se za svojih 150 let odlično drži.

Nal Premik, 5. c

Računica za prvi razred okoli leta 1960

Pouk je bil leta 1954 močno moten zaradi epidemije oslovskega kašlja in škrlatinke. Učenci so s pomočjo Unicefa v mlečni kuhinji dobivali brezplačno mleko v prahu in maslo.

V poletnih mesecih so bili na Ledini organizirani počitniški učiteljski tečaji.

Sredi leta 1956 je bilo šoli odvzeto dvorišče, v neposredni bližini šole so namreč zgradili Kartonažno tovarno. Šolski odbor je uspel pridobiti nov prostor na Komenskega ulici proti učiteljišču, kjer naj bi uredili šolski vrt z igrali in s športnimi napravami, Kartonažna tovarna pa je pristala na plačilo stroškov za novo telovadišče.

Število ledinskih učencev se je nenehno povečevalo, zato je šolsko poslopje večkrat postalo pretesno. Poleg adaptacij so bile potrebne tudi širitve, ki so izboljšale delovne pogoje in omogočale boljšo kakovost pouka.

V šolskem letu 1956/57 so bile šoli prizidane tri učilnice, obnovljena je bila tudi fasada.

Po uvedbi osemletne osnovnošolske obveznosti

Leta 1958 je bila s šolsko reformo uvedena osemletna osnovnošolska obveznost, šola pa je bila z odlokom občine Ljubljana-Center preimenovana v Osnovno šolo Ledina.

Šolska reforma je leta 1958 in 1959 zahtevala nove organizacijske in vsebinske spremembe. Na sejah učiteljskega zbora so razpravljali o novih vzgojnih prijemih in težavah učencev pri prehodu z nižje na višjo stopnjo. V višjih razredih se je uveljavil predmetni pouk. Uveden je bil nov predmet spoznavanja narave in družbe, zmanjšal pa se je obseg ur slovenskega jezika in matematike.

Učiteljski kolektiv se je reorganiziral in povečal. Na Ledini je tedaj poučevalo 37 pedagoških delavcev. Pouk je v dveh izmenah obiskovalo 987 učencev.

Učitelji so bili po predmetih vključeni v strokovne aktivne. Močno se je zvišalo število hospitacij in nastopov. Na šoli so hospitalirali dijaki Učiteljišča, kasneje tudi študenti Pedagoške akademije, Akademije za likovno umetnost, Filozofske fakultete in Akademije za glasbo.

Leta 1958 je Republiški sekretariat za šolstvo na pobudo primarija dr. Marija Avčina na Otroški kliniki namestil učiteljico Bredo Juvančič, ki je v bolnišnici na Ulici stare pravde poučevala že od leta 1951, oddelek pa je priključil k OŠ Ledina.

Zakon o začasnih normativih za gradnjo osnovnih šol je istega leta določil, da je kuhinja sestavni del šole. Vodenje šolske kuhinje so prevzele učiteljice gospodinjstva.

“

Na šoli sem bil od leta 1953 do leta 1959. V prvem razredu sem imel tovarišico Danico, v drugem in tretjem pa tovarišico Vido Blažko.

Ko sem bil v prvem razredu, so nas prišli četrti razredi dražit. Jaz sem se takoj spravil na enega. Seveda sem bil takoj zapisan. Vsak športni dan se je začel ali končal s pretepom.

*Spominjam se hišnika, ki smo ga klicali »ata« in nam je vsem pomagal v različnih težavah. Ustanovili smo ansambel Veseli Ledinčani, jaz sem igral kitaro. Nastopali smo vsepovsod, tudi v gledališču.*³²

”

Leta 1959 so bile prvič razpisane Jugoslovanske pionirske igre (JPI), ki so z različnimi nalogami vzpodbujale ustvarjalnost pionirjev. Pionirske odrede na šolah so vodili odbori, v katerih so bili vključeni delegati razrednih skupnosti, interesnih skupnosti in družbenopolitičnih organizacij krajevnih skupnosti. Pionirska organizacija je sprva delovala pod mentorstvom mladinske organizacije, vanjo pa so bili sprejeti vsi, ki so si to zaslužili s pridnim delom.

Ledinski pionirski odred je leta 1958/59 dobil ime po Nedi Gerzinič, ilegalki v Ljubljani. V času šolanja je obiskovala vadnico. V cvetu mladosti je bila ustreljena v bližini Turjaka.

“

Spomin na Nedo Gerzinič

Zadnjikrat sem videla Nedo Gerzinič 25. marca 1945, ko so nas že ločili iz celice. Poslali so jo v novo zgrajeno samico v Poljanskih zaporih na Poljanskem nasipu. Videli sva se na dvorišču, ko sva morali nakladati material za še ne zgrajene samice. Vse pripornice smo bile že tretji dan brez hrane, ko smo po kazni prestajale vso noč na dvorišču zaporov, in sicer zaradi tega, ker smo čisto tiho pele pesem: Svoboda, svoboda zlata!

*Ko sem se poslovila od Nede Gerziničeve in odšla v prisilno delavnico zapora, mi je bilo težko. Jokala sem, ker sem slutila, da se z Nedo ne bova več videli. 5. maja 1945 so jo ustrelili v gozdu pri Turjaku.*³³

”

Pionirji pred spominsko ploščo Nede Gerzinič na OŠ Ledina, 1961

³² Uroš Lajovic, glasbenik, Ledina piše, 1988/89, št. 3, str. 8.

³³ Ustni vir: Meri Starc.

Prisega cicibanov med sprejemom v pionirje okoli leta 1982

V šolskem letu 1959/60 je OŠ Ledina dobila pod svoje okrilje na pobudo prof. dr. Breclja še drugi bolnišnični šolski oddelek, in sicer na ortopedski kliniki.

Od leta 1960 se je poleg dopolnilnega pouka, ki je bil namenjen učno manj uspešnim učencem, postopoma začelo uveljavljati tudi podaljšano bivanje. V OPB – oddelke podaljšanega bivanja – so se vpisovali učenci, ki so potrebovali varstvo in pomoč pri učenju. Cilji OPB so se prepletali in nadgrajevali z vzgojno-izobraževalnimi cilji pouka, učenci pa so lahko obiskovali tudi različne interesne dejavnosti.

Leta 1960/61 se je z novo šolsko reformo uveljavil nov predmetnik za 7. in 8. razred, ki je obsegal naslednje predmete: slovenski jezik, angleški jezik, zgodovino, zemljepis, računstvo in geometrijo, fi-

“ 12. novembra 1961 je odbor množičnega partizanskega pohoda »Ob žici okupirane Ljubljane« priredil v dvorani Filharmonije prireditev, na kateri je član prireditvenega odbora dr. Slavko Zore razdelil spominske listine pionirskim odredom, ki so postavili spominska znamenja oziroma prevzeli »patronate« nad spominskimi kamni in drevesnimi nasadi. Slovesnosti se je udeležila tričlanska delegacija Osnovne šole Ledina. Prejeli so spominsko listino in se zaobljubili, da bo ledinski pionirski odred skrbel za spominski kamen na Golovcu in nasad ob njem.³⁴

”

ziko, kemijo, risanje, petje in telesno vzgojo. Vsi predmeti so bili ocenjevani številčno, tudi vedenje. Na šoli je bil organiziran tudi tečaj prve pomoči. Učenci so pripravili kulturno prireditev v domu onemoglih na Bokalcih, v domu slepih in na oddelku ortopedske klinike. Šola je dobila novo opremo: magnetofon, kinematograf in televizijski sprejemnik, na novo sta bili urejeni knjižnica in zbornica.

Na šoli so povojna leta praznovali tudi dan žena. Za ta dan so učenci mamam v telovadnici pripravili glasbeni program, nastopali v Kartonažni tovarni in obiskovali starejše občanke v Krajevni skupnosti Tabor.

Prvošolčki so pred dnevom republike, 29. novembrom, postali pionirji. Po slovesni zaobljubi so dobili rdeče rutice in modre pionirske kape.

“ Pred pionirsko zastavo obljubljam, da se bom marljivo in vztrajno učil. S svojim znanjem in pridnostjo želim zdaj in ko odrastem koristiti naši socialistični domovini in vsem delovnim ljudem.³⁵

”

³⁴ Pionirska kronika, 1961.

³⁵ Pionirska prisega.

“

Praznovanje dneva mladosti 1964

*V ponedeljek smo bili v Tivoliju. Gledali smo tekmovanja v rokometu, med dvema ognjema, spuščanju zmajev in telovadbi. Ledinci smo zmagali v spuščanju zmajev. Tako smo praznovali Titov rojstni dan – dan mladosti.*³⁶

”

Pionirski odred Nede Gerzinič je skrbel tudi za ohranjanje spomina na najmlajše udeležence narodnoosvobodilnega boja, kurirje. Tako so vrsto let pod mentorstvom svojih učiteljev in v sodelovanju s krajevno skupnostjo nosili kurirčkovo torbico.

“

Nosili smo kurirčkovo torbico

Naša javka je bila v domu ostarelih na Taboru. Tja smo prišli ob dveh. Vse je bilo prazno. Oskrbovanci so nas začudeno gledali. Peter se je presedal. Le kje so?

K nam je stopila tovarišica Bučarjeva: »Ste ledinski kurirji?« Vsi v en glas smo odgovorili: »Smo!«

»Gotovo smo ga polomili. Izdali smo se,« je modrovala Tina.

Tovarišica Bučarjeva nas je odpeljala v dvorano. V njej so sedeli nekdanji aktivisti. Stekel je zanimiv pogovor. Aktivisti so nam pripovedovali o svojih nalogah v času NOB.

Zmotili so nas naši kurirji. Iz nahrbtnika so izvlekli kurirčkovo torbico. »Fantje, saj se greste zares!« je vzklila tovarišica Bučarjeva, ko smo ji povedali, da smo ves čas tekli.

Predali smo torbico. Oskrbovanci so novim kurirjem darovali cvetje:

*»Da ne boste sumljivi ... Če vas dobijo ...« In trojka je odhitela dalje.*³⁷

”

Leta 1962 so šole zaposlile prve svetovalne delavce, šolske psihologe in socialne delavce, kasneje pa še pedagoge in logopede. Delo šolske svetovalne službe je potekalo v sodelovanju z Zavodom za zaposlovanje, s Centrom za socialno delo, s krajevno skupnostjo in z organizacijo za sosesko pomoč starejšim občanom.

Prva socialna delavka na ledinski šoli je bila gospa Fani Štrumbelj. Na sestankih so se učenci s socialno delavko pogovarjali o problemih pred poklicno odločitvijo. Organizirano so si ogledali več organizacij združenega dela in se tako neposredno seznanjali z delovnimi mesti ter s proizvodnim delom.

Šolska svetovalna služba je reševala problematiko vedenjsko motenih učencev in urejala pomoč socialno šibkim učencem (regresiranje prehrane, šola v naravi).

Harmonikarski orkester na OŠ Ledina okoli leta 1965

³⁶ Tatjanca Orehek, 1. b.

³⁷ Urška Škraba, 4. b.

Istega leta je bila na šoli uspešno izvedena telovadna akademija. Učenci so v sodelovanju z vrstniki iz mesta Parma letovali v Italiji.

Šolski prostori so bili ogrevani s pečmi na trdo gorivo vse do leta 1963. Tedaj je bila stavba priključena na omrežje toplarne in ogrevana centralno.

Osnovna šola Ledina okoli leta 1970

Ustava iz leta 1963 se je z novimi socialističnimi samoupravnimi odnosi dotaknila tudi šolstva. Veliko skrbi je bilo posvečenih družbenim spremembam, uvajanju novih vsebin in metod dela ter reševanju materialnih problemov izobraževanja.

Leta 1963 se je Svet za prosveto zaradi prostorske stiske odločil za nadzidavo OŠ Ledina in ureditev športnega igrišča z večjo telovadnico in bazenom. Novo pridobljeni prostori v nadzidku naj bi bili namenjeni za specialne učilnice in za dvorano za prireditve, zgradili naj bi tudi manjkajoče sanitarije, garderobe in hišniško stanovanje.

Občinska uprava tedaj ni uspela zagotoviti vsega predvidenega prostora; z rušitvijo stare hiše pred šolo je bilo mogoče urediti le šolsko igrišče, zamisel o večji telovadnici z zimskim plavalnim bazenom pa ni bila uresničena.

Po dograditvi nadzidka je pouk potekal v eni izmeni. Telovadnico in hišniško stanovanje je šola dobila šele leta 1965, ko je bil sezidan še prizidek na severni strani, v katerem so tri učilnice za mlajše učence.

“

*Na Ledino sem prišla davnega leta 1965. Tistega leta so na šolskem dvorišču v gosti živi meji, ki je zastirala pogled na cesto, ščeбетale jate vrabcev, gnezдили kosi in sinice. Izza vogala je s Kotnikove ulice zjutraj dišalo po vročih žemljah, za igriščem pa je živela svoje hrupno in prašno življenje Kartonažna tovarna. Za praznike smo jim hodili pet in recitirat. Prelepo otroško igrišče smo imeli na prostoru, kjer je danes RTV. Nikoli ne bom pozabila prvega stika z Ledino poleti 1965. Od vhoda do pisarne sem se prebijala čez kupe ometa, tramov, cevi, starih peči. Ravno kar so bili šoli prizidali tretje nadstropje in še nekaj drugih delov. Uredili so tudi centralno ogrevanje. Za velikim kupom sem naletela na živahnega možaka živih oči, na legendarnega ravnatelja Oskarja Pečeta. Od sreče sem jokala, ko mi je povedal, da sem sprejeta v službo.*³⁸

”

V letu 1967 je OŠ Ledina na pobudo prof. dr. Pavleta Kornhauserja odprla kombinirani šolski oddelek na otroški kirurgiji, ki se je leta 1974 preselil v nove prostore v Univerzitetnem kliničnem centru.

³⁸ Katarina Hvalica, učiteljica razrednega pouka.

Leta 1972 je OŠ Ledina uradno ustanovila svoje šolske oddelke v Univerzitetnem kliničnem centru, za vodjo pa imenovala Marjana Matka. Tako je nastal pedagoški tim, katerega člani, učitelji razrednega in predmetnega pouka, so poučevali bolne otroke na različnih klinikah v Ljubljani.

V sedemdesetih letih je prišlo v slovenskem šolstvu do večjih premikov; v tem času so začeli uvajati kabinetni pouk, polprogramiran ter programiran pouk in laboratorijske vaje, od leta 1975 dalje pa tudi celodnevno osnovno šolo.

Na Ledini je bil tako v šolskem letu 1972/73 uveden kabinetni pouk, leto kasneje pa je bil organizirani tudi polprogramiran in programiran pouk ter laboratorijske vaje. Za celodnevno osnovno šolo (COŠ) ni bilo prostorskih pogojev, tako ledinski učitelji te novosti v celoti niso preizkušali.

V šolskem letu 1975/76 je na šoli začela delovati prometna služba, pionirji prometniki pa so bili uspešni na tekmovanju Kaj veš o prometu.

Leta 1977/78 je na Ledini začela delovati pionirska hranilnica, dobro je bila izvedena tudi akcija v okviru Jugoslovanskih pionirskih iger Ohranjajmo kmetije. V vasi Turje so pionirji pomagali kmetom saditi krompir.

Učenci 4. razreda OŠ Ledina z razredničarko Zofijo Rakušček leta 1977

Vsakoletne prireditve in proslave od 1945 do 1980

<i>september</i>	slovesen sprejem cicibanov v pionirsko organizacijo
<i>oktober</i>	prireditve ob tednu otroka
<i>november</i>	dan mrtvih — prižiganje svečk ob spominskih obeležjih, 29. november — dan republike obeležja
<i>december</i>	dan JLA — obisk v vojašnici Staneta Rozmana, razredna novoletna praznovanja
<i>februar</i>	proslave ob dnevu slovenskega kulturnega praznika, pustna rajanja
<i>marec</i>	proslave ob dnevu žena
<i>april</i>	proslave ob dnevu OF in 1. maju — prazniku dela
<i>maj</i>	pohod po poteh tovarštva in spominov, prireditve ob mednarodnem dnevu Rdečega križa, slovesen sprejem pionirjev v ZSMS, prireditve ob dnevu mladosti
<i>junij</i>	prireditev ob zaključku šolskega leta

Lepe uspehe je dosegel tudi ledinski klub Organizacije združenih narodov. Pripravil je razstave ob dnevu človekovih pravic in ob kongresu Zveze komunistov Slovenije ter seminarsko nalogo na temo Osvobodilna gibanja in solidarnost z ljudstvi Afrike.

Učenci so bili uspešni tudi na kvizu Jugoslovanske pionirske igre. Osvojili so prvo mesto na re-gijskem in republiškem tekmovanju.

Leta 1978 sta bili povečani in adaptirani šolska kuhinja in jedilnica.

“*Delo, ki je trajalo od 5:30 do 15:00 in dalje, je bilo zahtevno in naporno. Morala sem se dobro organizirati. Nič mi ni bilo pretežko. Po sedemindvajsetih letih službovanja sem se leta 1999 upokojila. Ponosna sem, da je bila kuhinja ne glede na vsakoletne adaptacije na šoli zmeraj pripravljena na sprejem in pogostitev prvošolčkov. Otroke sem imela rada in vsake počitnice sem jih prav pogrešala. Šola Ledina je šola, ki ti »zleze pod kožo«. V mojem spominu je lepo zapisana. Z veseljem se spominjam njenih učencev in bivših sodelavcev.*”³⁹

Ledinski pionirji so maja 1980 ob smrti jugoslovanskega predsednika Josipa Broza Tita v spomin nanj z ravnateljem Andrejem Krenom pred šolo zasadili lipo.

“*Eno od nepozabnih doživetij je tudi dan, ko smo na zelenici pred šolo posadili lipo. V hudem nalive in ob tuljenju siren smo jo posadili v spomin na našega dotedanjega voditelja Tita. Življenje teče dalje, lipa je zrasla že do tretjega nadstropja – za spomin, za prijetno senco, za ptice sredi mesta.*”⁴⁰

Osemdeseta leta na Ledini

V osemdesetih letih je bila na OŠ Ledina ravnateljica Alenka Vilfan Kozinc, ki ta razgiban čas popisuje v svojih dokumentarnih spominih, iz katerih povzemamo le najpomembnejše.

Osemdeseta leta so bila prelomna leta v širšem družbenem kontekstu, dotaknila pa so se se-

³⁹ Neda Bilokapič, zaposlena v šolski kuhinji.

⁴⁰ Katarina Hvalica, učiteljica razrednega pouka.

veda tudi Osnovne šole Ledina. Bila so to leta: uvajanja šolske reforme (podružbljanja šole, integracije predmetov v celostnih in delnih kulturnih, naravoslovnih, športnih dnevih in dnevih družbenokoristnega dela) ter šolske samouprave, začetka procesa ločevanja šolskih oddelkov na Univerzitetnem kliničnem centru od matične šole, leta »skupnih programskih jeder« in začetkov demokratizacije.

OŠ Ledina v času uvajanja nove šolske reforme. Nov Zakon o osnovni šoli je v delo šol leta 1980 prinesel korenite spremembe. Uveden je bil nov predmetnik, obvezni so postali tečaji plavanja, prometne vzgoje, učenje smučanja in plavanja (letna in zimska šola v naravi), tečaji prve pomoči ter obrambe in zaščite.

“
Nepozabni so tedni, ko sem bila s svojimi razredi v šoli v naravi. Večeri, ko sem učence – po prstih v pižamah – vodila na pomol na nočno orientacijo. In vrnitev v jesensko hladno Ljubljano. Še danes pomnim zadnjo kitico pesmi, ki jo je napisala rdečelasa Mojca:

*Pa prišel je črn dan,
ko smo moral prot Ljubljan.
Tam je šola in megla,
tam se dihati ne da.⁴¹*

”

Učenci so se letnih in zimskih šol zelo veselili. To je bil čas, ki je bil namenjen predvsem športnim dejavnostim. Pouk je potekal v sožitju z naravo. Učenci so izdelovali figure iz snega, izvajali orientacijske pohode v naravi, opazovali zvezde in planete, izdelovali ikebane iz suhega cvetja, zbirali kamne in rastline, pisali spise na temo okolje, izdelovali plesne in pustne maske, poslušali zanimiva predavanja ...

“
Otroška nestrpnost je minila in živ žav se je podel, ko smo končno prispeli v Zgornje Gorje pri Bledu pred nastavitveni dom Zavoda za letovanje otrok Ljubljane. Potovalke, smuči, nahrbtniki ... vse je bilo v trenutku pred poslopjem. Radovedni pogledi otrok so se sprehajali zdaj po okolici, zdaj po poslopju. Vprašanja so kar deževala. Zakaj, kje, kdo, kako, kdaj, kam ...? Tako je bilo vsako leto, ko smo prispeli v Zgornje Gorje.⁴²

”

⁴¹ Katarina Hvalica, učiteljica razrednega pouka.

⁴² Andrej Šturm, učitelj športne vzgoje.

Na Ledino hodim rada. Čeprav je šola stara 150 let, je moderna.

Maruša, 3. b

V šolskem letu 1980/81 je dobila šola odobritev, da lahko zaposli še enega delavca šolske svetovalne službe. Tako se je socialni delavki pridružila še psihologinja.

Leta 1981 je bilo na OŠ Ledina 21 rednih oddelkov s 539 učenci in 10 oddelkov podaljšanega bivanja.

Šola je slovela po dobrih učnih rezultatih in odličnih rezultatih na različnih tekmovanjih. Leta 1983 npr. so učenci dobili 55 priznanj (mednarodnih, republiških, regionalnih, občinskih itd.) za skupine in posameznike. Dobro je imela organizirano jutranje varstvo (zaradi potreb staršev se je pričenovalo že pred šesto uro zjutraj) in podaljšano bivanje za otroke zaposlenih staršev. Tudi za prehrano otrok je bilo dobro poskrbljeno. Uspešno se je izvajalo dodatni in fakultativni pouk (tudi latinščino) ter odmevne interesne dejavnosti zagotovljenega in razširjenega programa, ki so v šolskem letu 1982/83 celo presegle plan ur (108 %).

Tako je bila OŠ Ledina zelo zanimiva tudi za starše otrok iz drugih šolskih okolišev (več kot 35 %), ki so v šolo pripeljali svoje otroke na poti v službo.

“

Nikoli ne bom pozabila zaključka leta pred približno dvajsetimi leti. Trije učenci so prišli v »finale« pri tekmovanju za zlato priznanje pri matematiki in fiziki: Polona Otrin pri obeh predmetih, Boštjan Kocjančič pri matematiki, Mitja Pureber pa pri fiziki. Bili so tako zelo zagnani, da sem vsak dan še posebej delala z njimi, saj me sploh niso spustili domov. Sebi in Ledini so prigarali štiri zlata priznanja.⁴³

”

Mestni in občinski upravni organi so v tem času skladno s stabilizacijskimi prizadevanji naročili demografsko študijo, ki je pokazala, da je v centru Ljubljane ena osnovna šola preveč. Prebivalstvo v KS Ledina in KS Tabor se je staralo, zato je kazalo, da ukinitve grozi prav Osnovni šoli Ledina.

A v šolski okoliš OŠ Ledina so se ravno v tem času začele priseljevati mlade družine, rasli so načrti o novogradnjah, pritisk staršev učencev iz drugih šolskih okolišev pa je bil vsako leto večji. S prizidavami je šola sicer pridobivala prostore in ohranila enoizmenski pouk, vpis šolskih novincev iz drugih šolskih okolišev pa je bilo treba kljub vsemu omejiti.

⁴³ Maja Turk, učiteljica matematike in fizike.

“ Če danes pomislim na tiste čase na Ledini, se najprej spomnim vrste učenek in učencev, ki so s svojim delom in odnosom do dela in šole ter svojih sošolcev zaznamovali to obdobje. Kje so in kaj delajo: Petra, Boštjan, Ajda, Kristina, Nejc in še vsi drugi, katerih imena sem pozabila, ostala pa mi je v spominu njihova požrtvovalnost, delavnost, tovarištvo v pravem pomenu besede, ki so ga izkazovali v pomoči svojim sošolcem, odgovornost in predanost delu in skupini, v tem primeru šoli. Upam, da jih življenje ni razočaralo in da so spoznali, da si je za te vrednote še vedno vredno prizadevati, in da jih okolje, v katerem delajo in živijo, zna ceniti. Kje so dekleta, ki so ob odhodu z Ledine jokala, kje je učenka, zasvojena s tabletami, ki ni hotela iz bolnišnice domov, hotela pa je v šolo, kje je deklica, ki je prišla v šolo samo v spremstvu stare mame in kje je Igor, ki se je uredil šele, ko je oče začel hoditi z njim v šolo ...? In še in še je takih spominov.⁴⁴ ”

Prostorski pogoji so bili kljub vsem prenovam še vedno slabi: telovadnica je zadoščala za vadbo 15 učencev po normativih, v tako imenovani »stekleni dvorani« se je odvijalo le 69 % telesne vzgoje na razredni stopnji, ostalo pa po razredih ali v kletni pionirski sobi, ki je bila zgrajena iz sredstev najemnin leta 1982/83. Pogosto so učenci v okviru ur telesne vzgoje odhajali na Grad.

“ Bilo je v prvih letih mojega poučevanja. Takrat športna oprema marsikateremu učencu finančno ni bila dostopna. Zato se je dogajalo, da so tu in tam prihajali nekateri učenci k uram »telovadbe« brez ustrezne opreme. Nekega dne je prišel k pouku učenec v dolgih hlačah. Posvarila sem ga in se hkrati pošalila, da bo vedno, kadar bo brez opreme, moral telovaditi v spodnjicah. Učenec je takoj stekel v garderobo in se čez nekaj trenutkov postavil v vrsto v samih spodnjicah. Bilo mi je neprijetno in hkrati smešno predvsem zato, ker se je njegovim sošolcem zdela takšna reakcija popolnoma sprejemljiva. Od takrat sem podobne šale dobro pretehtala, preden sem jih izrekla učencem.⁴⁵ ”

Tudi za kabinetni pouk, celo za biologijo in kemijo ter tehnični pouk, ni bilo specialnih učilnic. Ni bilo skladišč, jedilnica je bila premajhna, saj so se v njej štirikrat menjavali učenci pri kosilu, malicali pa so učenci v razredu.

Na šoli je bila tedaj posebna prometna učilnica, v kateri so nabirali znanje o prometu učenci iz vseh centrskih šol. Pouk prometne vzgoje je vodil učitelj Borut Pavletič.

⁴⁴ Alenka Vilfan Kozinc, ravnateljica šole.

⁴⁵ Tončka Kralj, učiteljica športne vzgoje.

Listina o pobratenju OŠ Ledina z OŠ Vače leta 1983

“

Učenci so radi obiskovali prometno vzgojo in delo z otroki me je veselilo. Za učence Ledine sem vodil 30-urni kolesarski tečaj. Udeležili so se ga učenci 5. razredov. Najprej so se teoretično pripravljali v razredu, nato pa so svoje znanje vožnje s kolesom preizkusili še praktično na dvorišču in po Kotnikovi ulici. Po uspešno opravljenem tečaju je učenec dobil kolesarsko izkaznico. Vsako leto sem izpeljal prometni kviz in tekmovanje o prometu. Na tekmovanju Pokaži, kaj znaš o prometu so se učenci pomerili v praktični vožnji po cesti. Voziti so morali po vseh prometnih predpisih. Drugi del tekmovanja pa je potekal na poligonu, kjer so se učenci pomerili v spretnostni vožnji s kolesom (slalom med keglji, vožnja čez gugalnico, skozi ožino ...).

Šola je za otroke kupila filme o prometni tematiki, risanke na to temo, grafoskopske folije s križišči, dva motorja (dvotaktnega in štiriktaktnega) in drugo. Učence so privlačili gumbi na mizah, ki so služili za odgovarjanje na vprašanja. Vrteli so jih tudi takrat, ko naj bi bil v učilnici mir. Seveda so se zato tudi hitro pokvarili.⁴⁶

”

V zobozdravstveni ambulanti so skrbeli tudi za zobe učencev sosednje Osnovne šole Toneta Čufarja in dijakov Pedagoške gimnazije.

Za celodnevno osnovno šolo ni bilo pogojev, zato so elementi COŠ uspešno zaživel v oddelkih podaljšanega bivanja v obliki interesnih dejavnosti v usmerjenem prostem času.

Osnovna šola Ledina je že v osemdesetih letih pokazala veliko razumevanja za učence s posebnimi potrebami. V sodelovanju s Svetovalnim centrom za otroke, mladostnike in starše, s strokovnjaki Pedopsihiatričnega oddelka UKC in Zavoda za šolstvo ter s pomočjo šolske svetovalne službe so učitelji že tedaj pripravljali kombinacije inkluzije in posebnih individualnih programov (tudi nad 800 ur) za vrsto otrok s posebnimi potrebami (specifične učne težave, spastik, psihotik, za vedenjsko motene, hemofilike, sladkorne bolnike, slabovidne itd.) Za posebne individualne programe (v šolskem letu 1985/86 že za 16 učencev) je šola dobivala finančna nadomestila, za izjemno požrtvovalne učiteljice, ki so poskrbele za inkluzijo teh otrok, včasih tudi ob nasprotovanju vplivnih staršev drugih učencev v razredu, pa ne. Večkrat so bile ob zaključku dnevnega dela popolnoma izčrpane, na koncu leta pa so trdile, da so prav ob teh otrocih strokovno in osebnostno zorele in rasle. Učitelji so pripravljali tudi programe za jezikovno prikrajšane otroke ter programe sanacije problemov z vzgojno težavnejšimi učenci.

“

Ravnatelj naj bi bil po Zakonu o osnovni šoli v prvi vrsti pedagoški vodja šole. Kadar mi je uspela ta dimenzija dela, sem bila najbolj zadovoljna, prav tako tudi učitelji. Radi so sodelovali pri vseh strokovnih

⁴⁶ Borut Pavletič, učitelj prometne vzgoje.

nalogah, mnogi so bili takrat in pozneje avtorji oziroma soavtorji učbenikov in učil, učiteljica zgodovine Gabrijela Škraba pa takrat in pozneje npr. mentorica 35-ih raziskovalnih nalog. V obdobju mojega ravnateljstva je bilo veliko dosežkov, zlasti na telesnovzgojnem, zgodovinskem, likovnem pa tudi na drugih področjih.

*Žal pa so v teh letih pedagoško dejavnost preraščali upravni, poslovodni in finančni problemi.*⁴⁷

”

“

Ko so mi odredili delovni prostor, me je kar zmrazilo. Oprema je bila stara, sestavljena iz ostankov različnega starega pohištva. Pisalni stroj je bil starinski in mehanski. Toda ljubezen do otrok mi je dala moč. Šola se je vedno borila s pomanjkanjem denarnih sredstev. Včasih je bilo tako kritično, da smo učencem morali šteti toaletni papir. Spomnim se dneva, ko je prišla v pisarno ravnateljica šole z naročilom: »Če hočete imeti osebni dohodek, ne smete do preklica več izdajati materiala, tudi navadnih kred za tablo ne.«

Pogledam jo in rečem: »Gospa ravnateljica! Če ne bom smela izdajati materiala, brez katerega učitelj ne more delati, potem pa bomo morali žal zapreti šolo!«

*Ravnateljica se je nasmejala stanju, v katerem smo se znašli, in delno omilila naročilo.*⁴⁸

”

V šolskem letu 1982/83 se je Osnovna šola Ledina pobratila z Osnovno šolo na Vačah. Pobrateni sta bili tudi krajevni skupnosti KS Tabor in KS Vače. Krajan in Ledinci so vrsto let z velikim veseljem sodelovali na Vačah na majskih srečanjih, učenci obeh šol pa so arheologu Davorinu Vugi in študentom arheologije pomagali izkopavati ostanke halštatske kulture.

Leta 1983 je Strokovni svet za vzgojo in izobraževanje SRS sprejel Program življenja in dela osnovne šole. Uvajanje je potekalo postopno, hkrati je začela potekati tudi spremljava uresničevanja in uresničljivosti ciljev ter vsebine programa. Prva poročila leta 1986 so nakazovala preobremenjenost učnih načrtov z ideološkimi in otrokovi razvojni stopnji neustreznimi vsebinami ter izpostavila neustrezne pogoje za izvajanje reforme.

Novi program je imel nekatere posebne poudarke in novosti, od katerih se zdi največja kvaliteta prav uvedba integriranih kulturnih in naravoslovnih dni. Nekateri kulturni in naravoslovni dnevi na Ledini so bili prav izjemno kvalitetni, seveda po zaslugi ustvarjalnih in prizadevnih učiteljev, ki so se medpredmetno povezovali pri načrtovanju, izvajanju in analizi, kot tudi zaradi izjemnih gostov okroglih miz, posvetov, ekskurzij ter zainteresiranosti in ustvarjalnosti učencev.

Ledinski učenci ob situli na Vačah v šolskem letu 1984/85

⁴⁷ Alenka Vilfan Kozinc, ravnateljica šole

⁴⁸ Anica Pirc, tajnica

“ Česa vsega nismo doživeli na ekskurzijah! Fobije posameznikov v rudnikih, kraških jamah, na višini in slabo prenašanje voženj po vijugastih cestah so naša stalnica. Nepozabna so druženja z vrstniki iz Unesco šol in dvojezične OŠ Lendava. Bi lahko pozabili na kopanje v hladnem tolmunu ob izviru Krke zaradi stave, na izjemno prisrčnost prekmurskih Romov in družine iz Adlešičev v Beli krajini, ki še neguje belokranjsko kulturno dediščino? V krškem samostanu smo lahko listali po Dalmatinovi Bibliji in drugih starih knjigah. Zabave ni manjkalo, strahu tudi ne. Večkrat preseneti kar narava sama. Zasneženo Planinsko polje in Rakov Škocjan se po večdnevni padavinah spremenita v divje tekoče blatno jezero. Spoštovanje narave in upoštevanje navodil sta ključna pogoja varnosti. A domišljija otrok je brezmejna in najprevidnejši učitelji niso nikoli dovolj previdni. Kakšni so bili naši občutki, ko smo skrbno pazili na hodniku in ugotovili, da se otroci obiskujejo po zunanji strani čez balkone? ⁴⁹ ”

Nova organizacija dela (kulturni, naravoslovni in športni dnevi ter družbeno potrebno delo) je prinašala novo kvaliteto v šolsko življenje, a je zaradi dodatnega spremstva, vstopnin, prevozov, potrošnega materiala in drugih stroškov bolj bremenila šolo in starše.

“ Nikdar ne bom pozabila naravoslovno-kulturnega dne, ki so ga učitelji zemljepisa, zgodovine ter slovenščine pripravili ob obisku rimskih izkopanin v Šempetru, podzemne jame Pekel in kulturnih znamenitosti Savinjske doline. Tako do podrobnosti razdelano načrtovanje, kvalitetna izvedba in precizna analiza bi bila v ponos vsaki elitni strokovni organizaciji. Ali pa okrogla miza ob obisku filmskih delavcev na šoli: pogovor z ustvarjalci o nastajanju filma, analiza po ogledih filmov za različne stopnje, poročila in drugi izdelki učencev ... Ali pa obiski naših kulturnikov, ki so z učenci razpravljali o ukinitvi Titove štafete, o položaju na Kosovem (s podpredsednikom SZDL Cirilom Zlobcem), o lutkarstvu (z Lojzetom Kovačičem), o nacionalni pripadnosti in mladinski literaturi (z Jožetom Snojem, Branko Jurca, Nikom Grafenauerjem in drugimi pisatelji), o ilustraciji (z Božom Kosom) in o novinarstvu in delu za šolsko glasilo (z Manco Košir) ... ⁵⁰ ”

Stiki z okoljem so bili zelo dobri: s predstavniki KS Tabor in KS Ledina, s posameznimi delovnimi organizacijami, zlasti še z Dijaškim domom in Domom ostarelih so prerasli v pristne prijateljske odnose. Patronat nad šolo sta imeli dve delovni organizaciji: Rog in Kartonažna tovarna. Za šolo so bila povsod odprta vrata: šola je nudila kulturne programe in razstave, pomoč pri družbenopotrebem delu, izdelke šolske zadruge Polžek, delovni organizaciji pa mentorje, material, prostore itd.

Župnik pri cerkvi Srca Jezusovega je dal šoli v najem celo zemljo, kjer so prizadevni vrtničkarji šolske zadruge gojili štiri kulture. Mentorstvo je prevzelo podjetje Rast. Poskrbeli so tudi za gnojila.

⁴⁹ Nevenka Osterman, učiteljica geografije

⁵⁰ Alenka Vilfan Kozinc, ravnateljica šole

Po smernicah naj bi »osnovne šole in organizacije združenega dela sodelovale tudi pri vključevanju učencev v proizvodni proces«. Seveda so se tega delovne organizacije bale zaradi nevarnosti za učence in motenj pri proizvodnji (Kartonažna tovarna Ljubljana).

V šolskem letu 1983/84 so pionirji OŠ Ledina ustanovili šolsko zadrugo »Polžek«. Zadruga je združevala vrtnarski, oblikovalni, proizvodno-tehnični in krožek ročnih del.

Iz Liboj so šoli podarili žgane krožnike in skledе, ki so jih učenci krasili, barvali in lakirali, kupili smo peč za žganje, prodajali izdelke ... vse, da bi zadostili potrebam šolske reforme. Vedno več delovnih organizacij je sodelovalo s šolo, dobavljalo material, skrbelo za mentorstvo: Kartonažna tovarna, Liboje, Usnje na Trubarjevi, Tekstil v Vižmarjah, Rog, Tiskarna na Prisojni ...

V šolsko leto 1983/84 segajo tudi zametki računalništva, ko je šola dobila prvi računalnik. Delovala sta dva računalniška krožka, a tedaj še brez računalniške učilnice. Za to obdobje velja, da je bila šola mnogo bolj uspešna na kulturno-umetniškem področju kot pa na proizvodno-tehničnem ali računalniškem.

“

Pionirski odred prejme za svoje delo priznanje.

Naš odred je bil v šolskem letu 1984/85 odlikovan s kipcem pionirja – najvišjim priznanjem za uspešno opravljene naloge razpisa XIII. Jugoslovanskih pionirskih iger.

”

Na šoli je delovala tudi Zveza socialistične mladine Slovenije in se vključevala v vsakodnevno življenje šole. Organizirala je letne delovne konference in pripravljala ter potrjevala letne načrte dela. Na okroglih mizah so mladinci s svojimi mentorji razpravljali o različnih problemih mladih, pomagali so pionirjem pri zbiralnih akcijah, sodelovali na proslavah in prireditvah. Skrbeli so tudi za organizacijo plesnih vaj in izvedbo plesov ter poskrbeli za kulturn in zabaven zaključek šolanja.

Predstavniki oddelčnih skupnosti so se povezovali tudi v šolski skupnosti. Na sestankih so predstavniki razrednih skupnosti poročali o učenem uspehu in reševanju vzgojnih in učnih problemov.

Organizirali so medsebojno pomoč učencem z učnimi težavami. Ocenjevali in tekmovali so v disciplini in aktivnem sodelovanju pri pouku. Člani skupnosti so skrbeli za dežurstva v kuhinji in na hodnikih. Organizirali so pomoč starejšim občanom, čistili pločnike pred šolo in skrbeli za

Folklorni krožek v šolskem letu 1987/88 (deloval pod mentorstvom Mojce Šešek)

Naslovnica šolskega glasila Ledina piše, avtor ledinski učitelj in akademski kipar Julijan Renko

čisto okolico, zelenico in šolsko igrišče.

Šolsko športno društvo je bilo razdeljeno na sekcije, krožke in selekcije, člani pa so bili organizirani v šolsko ligo, kjer so se pripravljali za tekmovanja v košarki, nogometu, rokometu in odbojki. Člani društva so se udeleževali vseh razpisanih športnih tekmovanj v občini in sodelovali s telovadnim društvom Tabor in z nogometnim klubom Slovan. Učenci so se vsako leto veselili šole v naravi v Gorjah in svoja doživetja zapisovali v kronike.

Septembra 1986 se je OŠ Ledina pobratila z najstarejšo osnovno šolo, OŠ dr. Branimira Markovića na Ravni gori na Hrvaškem, ki je ravno takrat praznovala 500-letnico obstoja. Skupaj z že pobrateno OŠ Vače so učenci vseh treh šol začeli medsebojno sodelovati. Udeleževali so se arheoloških izkopavanj na Vačah, tekmovali v šahu in nogometu in na natečaju Jugoslovanskih pionirskih iger – »Revolucija še traja«.

Proslave in prireditve je pripravljalo kulturno društvo. Ledinski pevci in plesalci folklorne skupine so s svojimi točkami popestrili programe proslav, lutkarji pa so pripravljali predstave in z njimi nastopali na šoli, po organizacijah združenega dela in v domovih starejših občanov. Društvo je skrbelo tudi za ohranjanje kulturne dediščine. Učenci likovniki so izdelovali pustne maske in oblačila, literarna sekcija pa je v šolskem glasilu Ledina piše objavljala zanimivosti iz šolskega življenja.

“

30-letnica izhajanja šolskega glasila Ledina piše

Že trideset let je minilo, odkar je prvič izšlo šolsko glasila Ledina piše. Prvih izvodov v šolskem arhivu na žalost ni, tako vam jih ne moremo predstaviti.

Na samem začetku in še kakšnih deset let so prevladovale teme iz NOB, zaslediti je tudi zelo veliko spisov o domačih ljubljencih. Povprečno sta izhajali po dve številki na leto, vendar po obsegu mnogo bolj obširni od današnjih. Naslovnica, ki je bila dolga leta enaka, je predstavljala učeče se dekle.

*V naslednjih letih so učenci lahko prebirali predvsem spisje na različne teme in le počasi se je oblikovalo glasila, kakšnega poznate zdaj.*⁵¹

”

V šolskem letu 1986/87 se je število oddelkov povečalo na 22, število učencev pa na 634.

Leta 1989 je šolska knjižnica dobila prvi računalnik in z njim tudi možnost računalniške obde-

⁵¹ Nina Derenda, učenka, Ledina piše, št. 3, 1988/89.

lave in izposoje gradiva, le nekaj let kasneje pa je tako šola kot knjižnica dobila tudi povezavo z internetom. Internet nam je omogočil povezavo s svetom, knjižničarki in seveda tudi drugim uporabnikom pa vpogled v druge knjižnice oziroma baze podatkov.

OŠ Ledina in šolski oddelki na Univerzitetnem kliničnem centru. Potrebe po šolanju bolnih otrok v bolnišnici so se povečevale in ob podpori bolnišničnega osebja se je v skladu s potrebami povečevalo število šolskih oddelkov na UKC.

Pouk je potekal na treh klinikah (Pediatrični kliniki, Ortopedski kliniki ter Otroški kirurgiji), občasno še na Infekcijski in Očesni kliniki. Doba hospitalizacije je bila različna, pretok učencev je na leto dosegel tudi do 2644 učencev. Povprečno so na leto izdali v tem času do 250 poročil z ocenami in do 15 končnih spričeval.

“*Moja odgovornost za bolne učenke in učence je zelo velika. Poleg tega, da so bolni, jih poskušam tudi čim več naučiti. Slediti moram učnemu načrtu za določeno starostno stopnjo, hkrati pa upoštevati vse posebnosti, ki so povezane z njihovim zdravljenjem. Velikokrat navežemo odnose, preko katerih učenke in učenci sproščeno komunicirajo. Znebijo se strahov. Ni jih strah povedati, da nečesa ne znajo ali ne zmorejo. S tem odnosom presežemo meje bolezni, smo jaz in ti, si zaupamo in vemo, da bomo s skupnimi močmi dosegli zastavljene cilje.*⁵²

”

Program dela v šolskih oddelkih na UKC so pripravljali učitelji na osnovi veljavnih učnih načrtov s prilagoditvijo bolnemu otroku. Bolne otroke so poučevali specialni pedagogi, defektologi in učitelji. Prostorski pogoji so bili nemogoči za delo, pouk se je odvijal ob bolniških posteljah, v konziliarnih, sestrskih ali klubskih sobah in po hodnikih.

Kljub težavam, s katerimi so se soočali bolnišnični učitelji, so svoje delo kakovostno in odgovorno opravljali. Za svoje požrtvovalno delo so leta 1983 dobili Žagarjevo priznanje.

V šolskem letu 1989/90 je bil s Pediatrično kliniko sklenjen dogovor, da za izvajanje vzgojno-izobraževalnega dela odstopi del prostorov v 1. nadstropju. Delo je po adaptaciji pridobljenih prostorov zaživel v bistveno boljših pogojih.

V poznih osemdesetih letih so se začele pojavljati težnje po osamosvojitvi šolskih oddelkov v sa-

⁵² Tanja Babnik, učiteljica razrednega pouka v bolnišničnih šolskih oddelkih

mostojno šolo. Takšna rešitev bi zahtevala veliko dodatnih finančnih sredstev, zato pri pristojnih službah ni našla podpore in ni bila realizirana.

»Skupna programska jedra« in OŠ Ledina. S skupnimi programskimi jedri je takratna jugoslovanska oblast hotela poenotiti učne načrte za vso Jugoslavijo, s čimer bi okrnila nacionalne vsebine. Boj proti skupnim programskim jedrom je povezan z imenom ravnateljice Alenke Vilfan Kozinc, ki je sodelovala kot članica predmetne komisije in evalvacijske skupine za slovenski jezik in književnost v osnovni šoli in v srednjem usmerjenem izobraževanju.

Skupina se je sestala na OŠ Ledina, kjer so pripravljali stališča za zavrnitev skupnih programskih jeder, ki so bila za Slovenijo, vsaj kar je zadevalo materinščino, povsem nesprejemljiva. Skupna programska jedra niso uspela; boj za slovensko samobitnost je bil le uvertura v kasnejše osamosvajanje Slovenije.

Konec osemdesetih let, ko je vodenje šole prevzel ravnatelj Branko Lipar, je bil zaznamovan z mnogimi obnovitvenimi deli, ki so bila na tako stari stavbi nujno potrebna. Pristojni organi so v tem času za urejanje stavbe pokazali veliko razumevanja. Tako se je v roku treh let v šolo vložilo veliko sredstev za investicijsko vzdrževanje. Zamenjana so bila okna, prekrita celotna streha, obnovljene sanitarije v vseh nadstropjih, s pregradami pa je bilo pridobljenih nekaj novih delovnih prostorov, tudi računovodska soba, ki je dobila svoj prostor na koncu hodnika v 1. nadstropju.

“*Nastop službe na delovnem mestu računovodkinje leta 1983 sem sprejela kot izziv, saj mi je bilo šolstvo kot stroka neznanka. Pogoji za delo so bili težki. V pisarni, kjer je bil pred tem kabinet, sva delali skupaj s pomočnico bolnišničnih šolskih oddelkov. Knjiženje je bilo še ročno in za pisanje virmanov sem uporabljala pisalni stroj, katerega valj je bilo potrebno še ročno držati. Leta 1989 je računovodstvo dobilo nov svetel prostor, v poslovanje pa smo uvedli računalnik, ki nam je delo zelo poenostavil. Poleg strokovnega dela na področju financ sem uživala tudi v delu z učitelji pa tudi z učenci, še posebej takrat, ko so bili v stiski. Začutili so, da mi je mar zanje, tako so se z različnimi problemi kar na hodniku obračali name. Vesela sem, če lahko pomagam.*”⁵³

Zagotovljena so bila tudi sredstva za prepotrebno ureditev šolskih prostorov na Pediatrični kliniki. V intenzivnih razgovorih, ki so stekli v tem času, pa se je že nakazovala rešitev za izgradnjo

⁵³ Danica Brunet, računovodkinja

nove telovadnice na mestu tedanje Kartonažne tovarne.

Leto 1989 je bilo leto priprav na praznovanje 100-letnice izgradnje nove šolske stavbe, ki je zvalo na šolo mnoge pomembne domače in tuje strokovnjake različnih strok, državnike, predstavnike oblasti, kulturnike, umetnike in športnike, med njimi tudi skladatelja Janeza Bitenca.

Praznovanje 100-letnice izgradnje šolske stavbe je z bogatim programom in Zbornikom 100 pritegnilo pozornost javnosti in mestne oblasti, okrepila pa se je tudi povezanost učencev in staršev s šolo. Ob realni grožnji z ukinitvijo ene izmed centrskih šol so Ledinci, učenci, učitelji in starši jasno pokazali, da se svoji šoli niso pripravljali odreči. Starši in učitelji so zahtevali zbor krajanov s predstavniki mestne oblasti, do katerega je tudi v resnici prišlo, učenci pa so okrog šole trosili protestne letake.

Stoletnica izgradnje šolskega poslopja je bila leta 1989 okronana s plaketo mesta Ljubljane ter s podelitvijo državnega odlikovanja s srebrnimi žarki leta 1989.

“

V obdobju, ko sem bil na Ledini, sem veliko pridobil: vodenje dobrega kolektiva terja dobre ideje, veliko znanja in stalno samopreverjanje. Zahtevni in ambiciozni starši zahtevajo strokovno delo na visokem nivoju. Veliko število sorodnih organizacij, to je šol, na majhnem prostoru sproža spontana prizadevanja za dvig iz anonimnega povprečja. Spoznal sem pomembno in strokovno izredno občutljivo dejavnost: šolo v bolnišničnih oddelkih in edinstvene ljudi, ki se z znanjem in srcem posvečajo otrokom. Takšen je bil prof. dr. Pavle Kornhauser, s katerim sva vodila napore, hkrati pa ustvarjalne diskusije; v spomin se mi je zapisal kot velik človek.

Ledinsko obdobje je bilo v mojem celotnem službovanju razmeroma kratko, a izredno intenzivno, zato mi je najbrž ostalo še posebej v spominu. Zaradi množice dogodkov, seveda pa tudi – ali pa zlasti – zaradi ljudi, s katerimi sem za nekaj let povezal svoje življenje: veliko članov kolektiva, na katere se še vedno rad spomnim zaradi njihovih delovnih ali človeških lastnosti, ustvarjalnih učencev, uglednih upokojenih ledinskih učiteljev, pa ljudi, kot je bil na primer prizadevni predsednik sveta staršev Vladimir Kocjančič. Vsem lepa hvala!

*Sedanjemu rodu delavcev šole, učencev in staršev pa ob ugledni obletnici čestitam in želim vse dobro!*⁵⁴

”

Logotip OŠ Ledina od leta 1988 do 2005

⁵⁴ Branko Lipar, ravnatelj.

Ravnateljji – voditelji od 1945 do 1990

1945–1950	Helena Menaše
1950–1971	Oskar Peče
1971–1972	Anda Vršnak, v. d.
1972–1977	Milenko Roš
1977–1978	Lidija Zavrl
1978–1981	Andrej Kren
1981–1982	Marta Dobrovoljc, v. d.
1982–1987	Alenka Vilfan Kozinc
1987–1990	Branko Lipar

Ledina v samostojni Sloveniji

Učiteljski zbor OŠ Ledina v šolskem letu 1993/94

Od leve proti desni sedijo: Marjeta Žorž, Andreja Zupan, László Herman, Dragica Fabjan, Lidija Ropotar, Katarina Hvalica, Ana Bavdek, Ljubica Kosmač, Gabrijela Škraba, Marija Zavšek, Marija Valenčak, Majda Lončarič, Vesna Erjavec, Vida Ban, Irena Šimenc Mihalič, Mojca Perko

Od leve proti desni stojijo: Maja Turk, Bernarda Novak, Marija Lesjak (Reichenberg), Mateja Završnik, Helena Ogorevc, Karla Leban, Barbara Buh (Tacar), Žana Ude, Vladimira Koren, Marjana Mihelič, Krista Jamnik, Marija Nemanič

V zadnji vrsti stojijo: Nevenka Osterman, Tatjana Klančar, Natalija Rožnik, Dragica Mencinger, Katarina Podobnik, Zdenka Ožinger (Hrovat), Marjana Dornik, Antonija Kralj, Vera Rozman, Veronika Tominšek, Andrej Šturm, Mihaela Mrzlikar

Ledina zadnjih 15 let

Pred skupščino Republike Slovenije je bila 26. junija 1991 slovesno razglašena neodvisnost Slovenije. Uresničile so se tisočletne sanje Slovencev, da bi svobodno zaživel v samostojni državi Sloveniji.

Posledice tega dejanja so se nemudoma poznale na šolskem področju, tudi na šoli Ledina. Spremenil se je predmetnik: srbohrvaščina, ki se je poučevala v petem razredu, je bila v letu dni ukinjena. V okviru projekta Ministrstva za šolstvo in šport, s katerim se je hotelo vzpodbuditi zanimanje

Na Ledini mi je všeč velika telovadnica, ker je svetla; v njej je dober zrak in super oprema.

Jean Peklaj, 7. a

Visoki gostje ob otvoritvi šolske telovadnice leta 1993, med njimi Milan Kučan, predsednik Republike Slovenije.

za latinski jezik v osnovnih šolah, se je na Ledini tega leta začelo učiti latinščino 32 učencev.

Tudi v začetku devetdesetih let so na šoli potekale bogate interesne dejavnosti z vseh področij šolskega dela, leta 1993 pa so se na šoli začele uvajati še tako imenovane obvezne izbirne vsebine. Te so se izvajale v okviru rednega šolskega urnika in so bile brezplačne. Učenci so lahko izbirali med latinskim in nemškim jezikom, eksperimentalnim naravoslovjem in športom. Od leta 1998 dalje so učenci lahko izbrali tudi francoščino. Obvezne izbirne vsebine so bile tako nekakšna predhodnica izbirnih predmetov v devetletki. Učitelji so ocenjevali le znanje jezikov, naravoslovja in športa pa ne. Ocene niso vplivale na uspeh.

“

Interesne dejavnosti so z vidika razvoja posameznega učenca njegove individualnosti pomembne tudi zato, ker je motivacija učencev drugačna kot pri pouku. Cilj teh dejavnosti je predvsem (ne pa izključno) usmerjen v razvijanje individualnih interesov in sposobnosti. Ker ni od zunaj predpisanih standardov znanj za napredovanje, si lahko vsak učenec po svoje izbira tempo dela, globino, vsebino in celo čas dejavnosti. Uspehi in dosežki so prikazani v obliki razstav, diplom, priznanj in nagrad.

Usmerjenost naše šole je, da naj bi bil vsak učenec vključen v vsaj eno interesno dejavnost na šoli ali zunaj nje.⁵⁵

”

⁵⁵ Marija Zavšek, ravnateljica. Iz šolske kronike, šolsko leto 1993/94.

“

Krožek mladih gospodinj ... Ob različnih priložnostih smo razstavljali različne jedi. Med ogledom ene izmed razstav sem ob obisku naše razstavne mize zgroženo ugotovila, da so nam gostje razstavljene izdelke enostavno kar pojedli. Ostali so samo napisi jedi ...

Nekaj podobnega se je dogodilo tudi dan po valeti. Zjutraj odhitim v učilnico, da bi osmošolcem pripravi prigrizek ... Joj, kakšno presenečenje! Pričakala me je gruča valetantov, ki so zjutraj zlezli v učilnico skozi okno, ki ga je nekdo od učiteljev zvečer pozabil zapreti. Veselo so se mastili z jedmi ...⁵⁶

”

Na pobudo Mestne občine se je že v začetku devetdesetih let začelo krepiti mednarodno sodelovanje. To so bili prvi poskusi izmenjave učencev in učiteljev. Naši učenci so leta 1992 sprejeli na svoje domove vrstnike iz Švice, kasneje pa so svojim novim prijateljem obisk vrnili.

Dolgoletna sosedka in sponzorka šole Kartonažna tovarna Ljubljana se je morala zaradi prostorske stiske in onesnaževanja središča Ljubljane seliti na novo lokacijo. Leta 1989 je šola vrnila le del dvorišča. Novi lastnik Gradbeno podjetje Grosuplje je manjši del šolskega zemljišča uporabil pri gradnji Ledina Centra, zato je šola leta 1992 v zameno dobila veliko moderno telovadnico v prvem nadstropju centra. Občina Ljubljana-Center je krila del gradbenih stroškov, investirala v opremo in se tako oddolžila šoli za odvzem vrta leta 1963.

“

Na OŠ Ledina sem bila sprejeta novembra 1984 kot pomočnica ravnateljice. Takoj sem začutila, da na tej šoli vlada neko posebno vzdušje – povezanost in pripadnost šoli. Učenci, učitelji, starši in drugi zaposleni so bili izredno ponosni na svojo šolo in postati pravi Ledinec je bil za vsakega novega člana tega kolektiva pravi izziv, tudi zame. Pri odhodu leta 1995 mi je bil prav ta občutek, da sem bila tudi jaz »Ledinka«, najtoplejši.

Med tem pa se je dogajalo ... od računalniškega opismenjevanja do izobraževanja pedagoškega kadra, vsako poletje znova pa obnavljanja stare ledinske zgradbe.

Leta 1989 smo dobili prvo najsodobnejšo opremo za računalniško učilnico, za katero smo pripravili prostor v kletnih prostorih šole. Bili smo navdušeni in presrečni. Učenec takratnega petega razreda je vzkliknil: »Sedaj smo pa na konju!« Pa se je kmalu izkazalo, da pri računalniški opremi in programih kaj hitro padeš s konja. Že po enem letu smo morali zamenjati vse: opremo, programe in prostor.

V času mojega ravnateljstva je bil eden velikih dogodkov tudi graditev nove telovadnice. Namesto Kartonažne tovarne je v Kotnikovi ulici nastajal nov poslovni Center Ledina, v katerem smo si izborili prostor za sodobno telovadnico. Leta 1992 je prišel veliki dan – otvoritev. Slavnostne prireditve, ki so jo pripravili učenci in učitelji, so se udeležili najvišji predstavniki države in občine. Čestitke in pohvale so kar deževale, najbolj pa mi je v spominu ostal stavek učiteljice Marjane: »Danes sem pa res ponosna, da sem učiteljica na Ledini.« In kaj hoče ledinski ravnatelj še več ...⁵⁷

”

⁵⁶ Krista Jamnik, učiteljica gospodinjstva.

⁵⁷ Marija Zavšek, ravnateljica.

*Prva generacija prvošolcev 9-letnega programa OŠ
Ledina 2001/02*

*Že od prvega razreda se na Ledini počutim
odlično in varno.*

Manja Pergar, 4. a

To je bil čas hitrega razvoja računalništva in vključevanja računalnika v pouk, zato se je računalniška učilnica kar trikrat selila, preden je dobila ustrezen prostor v nekdanji »stekleni dvorani« v pritličju šole. Ob finančni podpori Ministrstva za šolstvo in šport ter Mesta Ljubljane smo opremili računalniško učilnico s primerno opremo in programi, Zavod za šolstvo pa nam je nudil izobraževanje in mnoge možnosti za sodelovanje pri iskanju novih metod dela s pomočjo računalnika pri pouku.

Pet let po osamosvojitvi so se v Sloveniji dogajale velike spremembe. Intenzivno smo se pripravljali na vstop v evropske in svetovne integracije, hkrati s tem pa je poleg že uveljavljene demokratizacije političnega in družbenega življenja prihajalo tudi do velikih sprememb v gospodarstvu, zdravstvu, kulturi in zagotovo tudi v šolstvu.

V tem času se je na OŠ Ledina začelo poskusno uvajanje devetletne osnovne šole (prvi šestletniki so se všolali v šolskem letu 1999, medtem ko je postala devetletka obvezna za vse v šolskem letu 2003), ki je v prvi vrsti zahtevalo novo načrtovanje kurikuluma, skrbne priprave učiteljev na izdelavo učnih in delovnih načrtov, usvajanje novih pristopov in nove metodologije, zlasti za prvo triado, saj so v šolo prihajali leto dni mlajši učenci. Timsko delo, ki se je že prej odvijalo v šolskih strokovnih aktivih, je postalo obveznost, saj v 1. razredu vodita učence razredna učiteljica in drugi strokovni delavec (na OŠ Ledina vzgojiteljica), ki morata svoje delo usklajevati in dopolnjevati. Učno-ciljna naravnost pouka, predvsem pa fleksibilna in zunanja diferenciacija ter medpredmetno povezovanje so močno pospešili razvoj timskega dela tudi v strokovnih aktivih druge in tretje triade.

“

Vodenje osnovne šole Ledina je bila zadnja etapa mojega aktivnega dela in hkrati moj največji izziv, najbolj naporna in tudi najbolj zanimiva izkušnja. Vedela sem, da sem prišla na dobro šolo, z bogato in uspešno učno tradicijo. Zavedala sem se odgovornosti, da to tradicijo nadaljujem in hkrati določene stvari tudi nadgradim. Moja vizija in vodilo pri delu z učenci in učitelji sta vedno bila, da naj bi bilo šolsko delo za učence zanimivo, znanje osmišljeno in rezultat dobrega in aktivnega sodelovanja učencev in učiteljev. Zato sem skupaj s kolektivom iskala in postopoma uvajala nove možnosti, ki so učencem omogočale, da so svoje znanje osmišljali in spoznavali, da jim to znanje že sedaj, in ne v neki negotovi in zanje daljni prihodnosti, omogoča kvalitetno druženje z vrstniki, doživljali so občutek samopotrditve in upoštevanja, sodelovali so v različnih zanimivih in zabavnih dogodkih, kar vse pa je potrebno, da je mlad človek zadovoljen, da zna ceniti sebe in spoštovati druge, se uči sodelovanja in kvalitetnega življenja v družbi.⁵⁸

”

V začetni fazi uvajanja programa devetletne osnovne šole se je zaradi nekaterih nedorečenosti utrnil marsikateri pomislek. Kljub pomislekom ali pa ravno zato, ker so ledinski učitelji želeli kakovost ohraniti in jo še izboljšati, so se na vstop v devetletno šolo temeljito pripravljali.

Bolnišnični šolski oddelki so se srečali z devetletko že na samem začetku, leta 1999, saj v bolnišnico prihajajo učenci iz vse Slovenije, s šol z različnimi programi.

Na matični šoli je devetletka zaradi prostorske stiske zaživela šele v tretjem krogu poskusnega uvajanja, in sicer v šolskem letu 2001/02. Učiteljici Natalija Rožnik in Monika Krošelj ter vzgojiteljica Vera Krizmanič, ki je mnogo otrok poznala že iz vrtca, so svoje delo odlično opravile, seveda ob velikih skupnih prizadevanjih in polni podpori vodstva šole.

“

Ob pripravah na sprejem leto mlajših otrok – šestletnikov – sva z vzgojiteljico Vero Krizmanič orali ledino. Dodatna izobraževanja, hospitacije v vrtcih ter šolah in lastna iskanja odgovorov so obrodila sadove. Ob zavedanju, da ima igra v tem obdobju primarno vlogo, sva v skladu s tem uredili učilnici s kotički, delo pa načrtovali tako, da je učenje potekalo preko igre in različnih oblik dejavnosti. Z učenci smo bili mali raziskovalci na gradu, v Tivoliju, gledališču in imeli šolo za del našega življenja. Program sva izvajali tako, da sva ob upoštevanju učno-vzgojnega programa sledili potrebam otrok. Dnevi so se v jutranjem krogu pričeli z uro pravljic in s socialnimi igrami, sledil pa je načrt dejavnosti za tisti dan. Striženje, lepljenje, risanje, pisanje, ustvarjanje z barvami ter »prelevitev« v književne junake je ponujalo nove in nove ideje za delo. Pri tem so nam velikokrat pomagali tudi starši s svojo naklonjenostjo in pripravljenostjo sodelovati s šolo. Dnevi so v šoli med prijatelji hitro minevali in otroci so se radi

Učenci pri slovenščini z učiteljico Mojco Perko v šolskem letu 1990/91

⁵⁸ Alojzija Murko, ravnateljica.

*zabavali ter vračali k pouku. S svojo radoživostjo, iskrivostjo in željo po znanju sva od otrok dobivali moč, da sva premagali ovire, ki so se pojavile ob prehodu v devetletno izobraževanje.*⁵⁹

”

Poleg sistematičnih priprav v šolskih strokovnih aktivih so ledinski učitelji aktivno in vsebinsko tvorno sodelovali na srečanjih študijskih skupin in kmalu so kar štirje učitelji postali člani državnih strokovnih komisij za izdelavo učnih načrtov.

Člani nacionalnih predmetnih komisij za prenovo učnih načrtov v 1., 2. in 3. triadi devetletne osnovne šole so bili:

v 1. in 2. triadi Irena Šimenc Mihalič za likovno vzgojo, v 3. triadi pa Marjana Dornik za matematiko, Nevenka Osterman za geografijo in Gabrijela Škraba za zgodovino.

“

S sodelovanjem pri prenovi učnih načrtov in pri nastajanju učbenikov geografije za devetletko sem bila na uvedbo devetletke dobro pripravljena. Učni načrt je okleščen množice faktografskih vsebin, razporeditev učnih vsebin po razredih je drugačna, obvezno je terensko delo, ki je lahko ob koncu tretje triade tudi eksterno preverjeno.

*Kot članica Predmetne komisije za geografijo in zunanja ocenjevalka ugotavljam, da je geografija med izbirnimi predmeti najpogostejše izbrana, rezultati preverjanj znanja učencev pa izkazujejo dobro poznavanje geografskih pojmov in procesov.*⁶⁰

”

Kasneje, ko so si z delom v devetletki pridobili tudi praktične izkušnje, so mnogi učitelji sodelovali še pri nastajanju učbeniškega gradiva, pripravljali za kolege vzorne nastope, ves čas pa nudili mentorstvo tudi študentom.

“

Uvajanje devetletne osnovne šole je bil zagotovo največji projekt v času mojega vodenja OŠ Ledina, ni pa bil edini.

Vizija in temeljno vodilo učno-vzgojnega dela na Ledini sta bila: znanje za življenje, učenje, strpnost in sodelovanje. Učenci so svoje znanje osmišljali in težili svojo naravno radovednost tudi v različnih drugih oblikah, kot so raziskovalne naloge, različna tekmovanja v znanju, pri izbirnih vsebinah in v interesnih dejavnostih, na prireditvah za učence, starše in druge zunanje obiskovalce, zlasti so se izkazali na vsakoletnih dnevih odprtih vrat.

S svojimi nastopi so razveseljevali prebivalce v domovih za ostarele, vrstnike v šolskih bolnišničnih oddelkih, mlajše v vrtcih. Odmeven je bil nastop učencev 3. razreda v državnem parlamentu, kjer so se predstavili

⁵⁹ Natalija Rožnik in Monika Krošelj

⁶⁰ Nevenka Osterman, učiteljica geografije.

s projektom Z znanjem, voljo in prijazno besedo obvarujmo naš planet.

In seveda je potrebno omeniti odlično eko prireditev ob obisku evropske komisarke za okolje dr. Margot Wallström, ki je v svojem nagovoru ob zaključku izjavila, da je tako prepričljivo in tako osmišljeno eko prireditev doživela prvič. To je bil izreden promocijski dogodek za našo šolo, za Ljubljano in za državo.

Priznanje in občudovanje pa so vedno pozele stalne razstave izdelkov učencev na šolskih hodnikih, tako da se je danes že usidrala misel, da je šola Ledina – šola galerija. Najlepše pri vsem tem pa je spoznanje, da imajo učenci radi lepe stvari, da so ponosni na svoje izdelke in svojo šolo in nikomur ni prišlo niti na misel, da bi karkoli poškodoval. Res pa je, da verjetno tudi ni bilo učenca, čigar izdelek ne bi bil vsaj enkrat javno razstavljen.

Kako dobro je dela izjava ravnatelja z nizozemske osnovne šole, ki je več dni preživel na Ledini: »Vi ste pa res lahko ponosni na svojo šolo, na izgled, na znanje in obnašanje učencev, na kolektiv ...«

In res sem bila.⁶¹

”

Ledinski učitelji so pripravljali naloge za preverjanje znanja geografije, kemije in zgodovine na nacionalnih preizkusih znanja po končani tretji triadi devetletne osnovne šole.

Spremembe, ki jih je prinašala devetletka, so zahtevale tudi pripravo materialnih pogojev za izvajanje programa v prenovljeni šoli. Ustanoviteljica – Mestna občina Ljubljana – je namenila za pripravo šolskega prostora in za opremo učilnic v 1. triletju izdatna sredstva.

Za 2. in 3. triletje je sredstev zmanjkalo in šole so se morale znajti same. Na Ledini je bil denar za pripravo prostorov, učne tehnologije in pripomočkov v veliki meri zagotovljen iz najemnin, pridobljenih z oddajanjem šolskih prostorov v popoldanskem času.

Za osnovno šolo Ledina je bilo še posebej pomembno leto 1997, ko je bila zaradi vzgoje v smeri ohranjanja kulturne in naravne dediščine, vzgoje za medsebojne strpne odnose ter vzgoje za mir, sprejeta v ASPnet mrežo Unesco šol, ki jo je vodila (in jo še vodi) OŠ Cirila Kosmača iz Pirana.

OŠ Ledina je tedaj z ravnateljico Alojzijo Murko postala spodbujevalka Unescove ideje ne le v ledinskem, ampak tudi v ljubljanskem in slovenskem šolskem prostoru.

“

Osnovne zakonitosti Unescovega izobraževanja kot so deliti si znanje in sodelovati, ohranjanje kulturne dediščine, odgovorno vedenje do okolja, gradnja medsebojnih dobrih odnosov in skrb za lastno duhovno rast so pogojevali našo odločitev, da razvijamo na šoli tudi druge projekte, kot so Zdrava šola, Eko šola, se vključimo v mednarodna projekta Comenius in ENIS, osnujemo in vodimo projekt

Nagrajena učenka Amanda Kapič (druga z leve) na mednarodnem likovnem natečaju na Kitajskem leta 1997

⁶¹ Nevenka Osterman, učiteljica geografije.

*Šola mi je kot dom. Že ko sem prvič
prestopila prag šole, mi je bila pri srcu.*

Ana Smrekar, 4. a

*Učenca Lena Klinar in Žiga Vavpotič ter učiteljica
Matejka Završnik z gostitelji v Naganu na Japonskem
leta 1998*

Ljubljana – Alpen: Vezi med nami. K pozitivnemu vzdušju na šoli je veliko prispeval projekt Dobre vesti iz šolskih klopi, v katerem smo se učili opaziti in pohvaliti dobre stvari, ki so se na šoli dogajale, tudi napredek pri sošolcih, učencih, učenci so znali pohvaliti tudi učitelje. Še danes menim, da je bilo to najtrše učenje, morda tudi najbolj inovativno, saj je šlo za velike spremembe v načinu razmišljanja, opazovanja in odzivanja na vse pozitivno pri posameznikih in šoli kot celoti. Projekt je kasneje prerasel v mednarodni projekt Dobre vesti iz naše šole in našega mesta, ki je pod vodstvom sedanje ravnateljice Ljubice Kosmač navdušil in povezal kar 11 šol iz Slovenije, priključile pa so se mu tudi šole iz tujine. Čas, v katerem živimo, zahteva, da šole opremimo učence s čimbolj življenjskim znanjem, da jih usposobimo, da bodo vseživljenjsko izobraževanje sprejeli za svojo lastno usmeritev. Naj zaključim z besedami Federica Mayorja, prejšnjega direktorja Unesca, ki jih je izrekel v Cankarjevem domu v Ljubljani leta 1996 in so mi bile pogosto vodilo in spodbuda: »Znanje je osnova, je največji varuh človekovih pravic. Vendar znanje samo po sebi ni dovolj, če ga ne znamo deliti si, če ne znamo sodelovati.« Današnji svet temelji na sodelovanju in povezovanju in to smo učitelji na Ledini naše učence učili in se ob tem učili tudi sami.⁶²

”

V začetku so projekti prinesli veliko dodatnega dela, vendar je bila sčasoma usvojena praksa, da so se vsebine in cilji projektov vključevali v pouk. Učenje je s tem pridobilo na zanimivosti, vključevalo je sodobne prvine pouka, zlasti učno-ciljno naravnost in medpredmetno povezovanje, kar je prispevalo k osmišljenosti pridobljenega znanja.

Leta 1998 je nagrado Republike Slovenije na področju šolstva za leto 1997 za življenjsko delo v vzgoji in izobraževanju na področju osnovnega šolstva prejela Marjana Dornik.

“

Državno priznanje s področja šolstva za življenjsko delo mi veliko pomeni. Še več pa mi pomeni spoznanje, da sem s svojim načinom dela pri mnogih učencih dosegla, da se matematike niso več bali, da so se jo radi učili in da so spoznali, da je znanje matematike vrednota. Biti dober učitelj pomeni, da se moraš potruditi za vsakega učenca, da mu vedno stojiš ob strani in mu pomagaš premagovati tako učne kot vzgojne težave. Moraš biti pravičen in do vseh učencev moraš imeti enak odnos.⁶³

”

Učenci OŠ Ledina dosegajo vrhunske rezultate tudi na področju likovne vzgoje. Nagrada na mednarodnem likovnem natečaju je učenko Amando Kapič z mentorico Ireno Šimenc Mihalič popeljala na Kitajsko.

⁶² Alojzija Murko, ravnateljica.

⁶³ Marjana Dornik, učiteljica matematike.

“

Prva nagrada Amande Kapić na mednarodnem likovnem natečaju PANDA 97 naju je popeljala na daljno Kitajsko. Dežela naju je očarala in šokirala hkrati. Na eni strani čudovita kitajska tradicionalna arhitektura s Prepovedanim mestom v ospredju, na drugi v nebo rastoči nebotičniki, ki izpodrivajo staro, in prometni kaos deset milijonskega Pekinga. Pretresel pa je pogled na brezdomne otroke, živeče v kartonskih škatlah na ulici.

Iz Pekinga naju je pot vodila v mesto Chengdu, kjer je potekal festival Panda. Tu sva bili deležni sprejema pri županu, obiska opere in otvoritve centra za vzrejo ogroženih pand. Posebno doživetje pa je bilo sodelovanje v slikarski koloniji na stadionu, kjer je skupaj ustvarjalo več kot tisoč otrok, med katerimi se je razvil prirčen odnos, čeprav niso govorili istega jezika.

Na Kitajskem veliko pozornosti v izobraževanju namenjajo umetnosti in športu. Ob obisku ene izmed šol me je poleg čudovitega nastopa in prijznosti učencev presenetilo tudi dejstvo, da sem v njihovih zelo skromno opremljenih učilnicah našela po štiriinšestdeset učencev, ki pa so bili zelo disciplinirani in izredno vedoželjni. Znanje je za njih resnično vrednota, saj jim odpira vrata v svet.⁶⁴

”

Leta 1998 se je Osnovna šola Ledina, z željo po kvalitetnejšem življenju, vključila v mrežo zdravih šol, leta 2000 pa tudi v projekt Eko šola kot način življenja in Comenius. Sodelovanje na natečaju Evropa v šoli je širilo idejo o možnostih sožitja med evropskimi narodi.

V okviru mednarodnega sodelovanja sta se leta 1998 dva naša učenca z mentorico Matejko Završnik mudila na obisku v Naganu na Japonskem.

“

Septembra 1998 leta sem z učencema Leno Klinar in Žigom Vavpotičem odpotovala na Japonsko na vabilo Sairyo Junior High School iz Nagana. Vabilo smo lahko realizirali predvsem zaradi učencev omenjene šole, ki so z zbiranjem reciklažnega materiala v pol leta zbrali denar za naše letalske karte ter za bivanje na Japonskem.

Ob prihodu v Nagano nas je pričakalo približno 40 ljudi s slovenskimi zastavicami. V dneh, ki so sledili, so nam razkazali muzeje, templje, olimpijsko vas ... Največje presenečenje pa je bil dvodnevni festival nam v čast, na katerem so predstavili vse svoje dejavnosti. Na festivalu se je predstavil njihov šolski pevski zbor, medve z Leno pa sva dvoglasno zapeli Vsi so venci veli, kar je prenašala celo japonska nacionalna televizija.⁶⁵

”

Konec leta 2000 je bil v okviru European Schoolnet, v projektu European Network of Innovative Schools – ENIS, na šoli zasnovan projekt Dobre vesti iz naše šole in našega mesta. Leta 2001 je bil predstavljen na 6. mednarodni računalniški konferenci v Piranu. Dobre vesti so v letu 2001 postale nacionalni Unescov ASPnet projekt.

⁶⁴ Irena Šimenc Mihalič, učiteljica razrednega pouka .

⁶⁵ Matejka Završnik, učiteljica glasbene vzgoje.

Vseslovensko srečanje sodelujočih šol v projektu
"Dobre vesti iz naše šole in našega mesta" v Ljubljani,
4. junij 2003

Kdor hoče videti, mora gledati s srcem.

Antoine de Saint-Exupéry

⁶⁶ Ljubica Kosmač, vodja projekta.

⁶⁷ Thomas Lechner, učitelj iz Nagoje, Japonska.

⁶⁸ Aleksandra Kansky, 8. d.

⁶⁹ Karin Putrih, 8. d.

“ Nacionalni ASPnet Unescov projekt »Dobre vesti iz naše šole in našega mesta« je svojevrsten projekt za vzgojo srca, saj vodi k odkrivanju dobrega v nas samih, v drugih ter v okolju, ki nas obdaja. Učenci se učijo zaznavati, kaj je dobro in lepo, najdejo izpolnitev v dobrih delih in se učijo veseliti drobnih stvari. Pomembno je tudi spoznanje, da naša sreča ni odvisna od drugih ljudi, ampak le od nas samih. Doživetja in občutke objavijo v slovenskem in angleškem jeziku v interaktivnem časopisu na internetu, kjer jih delijo z ostalimi učenci iz sodelujočih šol iz vse Slovenije in tujine. Spletni časopis, e-konference, video konference in srečanja, ki so vsako leto v drugem kraju, vzpostavljajo vedno nove vezi in poglobljajo stara prijateljstva.⁶⁶ ”

“ Wow! The program looks very good! It's nice to see some good news for a change! I'm really impressed and want my students to participate.⁶⁷ ”

Leta 2001 je OŠ Ledina skupaj z Realschule iz Alpna v Nemčiji uspešno zasnovala in izpeljala projekt *Vezi med nami*. Gre za enotedensko izmenjavo več kot dvajsetih učencev in učiteljev v Ljubljani in Alpnu.

“ Zakaj sem odšla v Alpen? Hm, najbrž zato, da spoznam tuje ljudi in sklenem nova prijateljstva. V bistvu sploh nisem imela posebnih pričakovanj. Upala sem le, da ne bom prišla v kakšno »čudaško družino«. Že na železniški postaji sem olajšano ugotovila, da bom v urejeni družini. Seveda me je prvi dan po prihodu malce dajalo domotožje, a kot sem kasneje izvedela, nisem bila edina. Charlottina družina je imela planirano čisto vse do potankosti, tako da sem se počutila resnično zaželeno. Sam program obiska mi je bil zelo všeč, saj smo videli nekaj resnično izjemnih stvari.⁶⁸ ”

“ Šesti dan našega druženja smo si ogledali mesto Düsseldorf. Bilo je zelo razburljivo, saj večina izmed nas še ni bila v tem mestu. Ko smo se z avtobusom pripeljali v mesto, smo šli na televizijski stolp. Stolp je zelo visok. V zgornjem delu stolpa, kjer smo bili, smo lahko videli skoraj ves Düsseldorf. Mesto je zelo lepo in veliko. Zgornji del stolpa je steklen, tako da so bili nekateri malo prestrašeni. Nato smo šli z vodičko na krajši ogled. Videli smo zelo različne hiše in druge znamenitosti. Malo nam je ponagajalo vreme, saj je ravno takrat začelo deževati. Najboljši del obiska za vse so bile skoraj štiri ure prostega ogleda in nakupovanja v Düsseldorfu. Po nakupovanju smo se zbrali in odšli domov. Sledil je še en dan našega druženja in nato odhod v Slovenijo, kjer nas je spet čakalo delo in šola.⁶⁹ ”

Na Ledini so se zadnjih nekaj let zvrstili številni obiski učiteljev in učencev, ravnateljev, univerzitetnih profesorjev in študentov, tudi gospodarstvenikov iz domovine, predvsem pa iz tujine in šola je vedno doživela spontano priznanje za svoje delo.

Leta 2003 so s programom devetletne osnovne šole začeli sedmošolci, program 9-letne OŠ pa so v tem šolskem letu uspešno zaključili učenci 1. in 2. razreda.

Šola se je istega leta vključila tudi v evropski projekt Pomladni dan v Evropi in tako odprla vrata razgovorom o aktualnem vključevanju Slovenije v Evropsko unijo.

V okviru projekta ENIS (European Network of Innovative Schools) ter v njegovem podprojektu VALNET, kjer so validirali nova učna okolja, so leta 2004 k sodelovanju povabili tudi učitelje ledinske šole.

Leta 2004 je bilo Osnovni šoli Ledina zaupano vodenje Unesco ASPnet središča za ljubljansko območje, ki ga je podprla tudi Mestna občina Ljubljana z županjo Danico Simšič, častno članico Unesco kluba.

Leta 2005 Unesco ASPnet središče tudi uradno zaživi. Vanj je vključenih 14 šol, od tega 4 srednje šole. Učenci in učitelji Unescovih šol v okviru Unescovega projekta »Mladi posvojijo spomenik« posvojijo spomenike, s katerimi ohranjajo kulturno in naravno dediščino svojega okolja. Ledinski učenci in učitelji posvojijo OŠ Ledina, svojo šolo, in se zavežejo skrbeti zanjo.

Šolska stavba, ki je v svoji zgodovini doživela različne prezidave in dozidave, je s svojo častitljivo starostjo čez sto let vsako leto zahtevala najrazličnejša popravila. Prenova šolskega poslopja po letu 1996 je potekala postopoma, vsako poletje se je obnovilo najbolj potrebne prostore. Tako je bila že poleti leta 1996 stara steklena dvorana preurejena v veliko, sodobno opremljeno računalniško učilnico. Naslednja pridobitev je bila sodobna učilnica za gospodinjstvo, eden večjih zalogajev dve leti kasneje pa je bila obnova centralne in vodovodne napeljave, obnova šolskih hodnikov ter nov oplesk notranjosti šole od vhoda do podstrešja. Zagotovo pa je bil najbolj imeniten, najdražji in najbolj zahteven poseg zamenjava vseh oken in obnova fasade. Slednje je potekalo več let, ker sta občina in projekt Ljubljana – moje mesto postopoma zagotavljala sredstva za obnovo. Istočasno je bilo obnovljeno tudi šolsko igrišče, poleti 2004 so bile obnovljene celotne sanitarije in hodnik v pritličju.

Pomočnica ravnateljice na BŠ Amalija Klemen in ravnatelj OŠ Ledina: Marija Zavšek, Branko Lipar, Alenka Kozinc in Alojzija Murko leta 1999

Najljubši prostor na Ledini je vhod. Tu se ponavadi dobimo s sošolkami, klepetamo, se čakamo in ponavljamo snov za teste.

Nina Svet, 8. a

Marsikaj je bilo potrebno postoriti tudi za boljšo opremljenost šole. Največji pridobitvi sta bili: nove garderobne omare v 2. in 3. nadstropju in oprema petih učilnic ter potrebnih pripomočkov za 1. triado. Spomladi 2005 je dobila novo opremo tudi soba za preventivo, v kateri učenci vsakodnevno skrbijo za čistočo in zdravje zob. Opremiti in prenoviti je bilo potrebno tudi druge učilnice.

“

Ko grem danes mimo Ledine, me med redkimi starimi drevesi pozdravlja čudovita svetla zgradba, v kateri si nabirajo in si bodo nabirale znanje nove in nove generacije ledinskih otrok. V meni pa oživijo spomini, lepi in zabavni, na prepričevanje investorjev in izvajalcev, da bi od obojih za šolo dobila čimveč, na vznemirjanja in pričakovanja, potem pa se v zgradbi pojavijo ljudje, učenci z znanimi obrazi, učitelji, starši in dogodki. Zaželim si, da bi ta živi ustvarjalni duh, ki se ga z veseljem spominjam, na Ledini, na tem edinem zelenem otočku sredi asfalta in betona, živel še dolgo, dolgo ...⁷⁰

”

Ravnateljice od 1990 do 2005

1990–1991	Marija Zavšek, v. d.
1991–1995	Marija Zavšek, ravnateljica
1995–1996	Anita Trnavčević, v. d.
1996–2004	Alojzija Murko
2004–	Ljubica Kosmač

⁷⁰ Alojzija Murko, ravnateljica

Ledina – šola tradicije in novih izzivov

Osnovna šola Ledina s šolskimi oddelki na Univerzitetnem kliničnem centru se iz kakovostne tradicionalne osnovne šole razvija v kakovostno sodobno devetletno osnovno šolo, v kateri si njeni učitelji prizadevajo opremiti učence z dobrim, osmišljenim znanjem, ki jim omogoča uspešno nadaljevanje šolanja v hitro spreminjajočem se svetu.

Dobra šola temelji na dobrih učiteljih, ki morajo biti odlični strokovnjaki, izvrstni pedagogi in tenkočutni ljudje. Težko je biti vse to obenem, vendar se te potrebe zavedamo in v tej smeri tudi delujemo.

Šola dobro deluje tudi zaradi dobrih in pogostih stikov s starši, ki se tvorno vključujejo v šolsko delo. Iz leta v leto beležimo tesnejše in bolj pristne odnose, ki bogatijo naše šolsko delo.

Da so ledinski učitelji odlični strokovnjaki, dokazuje njihovo aktivno sodelovanje v kurikularnih komisijah za prenovu učnih načrtov.

Hkrati so naši učitelji tudi recenzenti številnih učbenikov in priročnikov, avtorji in soavtorji učbenikov, priročnikov, delovnih zvezkov in učnih pripomočkov, avtorji številnih člankov, vodijo pa tudi mnoga izobraževanja v okviru strokovnega izpopolnjevanja učiteljev.

Da so naši učitelji izvrstni pedagogi, dokazujejo s tem, da si prizadevajo svoje znanje prenašati na mlajše učence v smislu vseživljenjskega izobraževanja, ki ga učenci ob dobrem zgledu sprejemajo za svojo lastno usmeritev. Učencem omogočajo razvijanje lastne ustvarjalne kreativnosti, spoštovanje različnosti ter kreativnosti in različnosti mnenj.

Dragocena usmeritev je nenehno iskanje novih poti do kakovostnega znanja, kakovostnega bivanja in sobivanja ter pogumno soočanje z izzivi sodobnega časa.

Takšen izziv je soočanje z devetletnim osnovnošolskim programom, ki ga poleg programa osemletne osnovne šole izvajamo že od šolskega leta 2001/02 v 1. razredu, v 7. razredu pa šele od leta 2003/04 (v bolnišničnih oddelkih od leta 1999). Le-ta je v šolo poleg učno-ciljnega

Prvi šolski dan učencev 1. razreda devetletne osnovne šole 2003/04

Moja šola je zelo stara, a zelo lepa. Ima veliko zabavnih in zanimivih krožkov.

Maiken Ana Kores, 4. a

Učenci na šolskem igrišču leta 2003

Učenci 8. razreda z učiteljico kemije Božo Šarbek in učiteljico biologije Sonjo Vidrih v šolskem letu 2003/04

⁷¹ Helena Ogorevc, učiteljica razrednega pouka

⁷² Bernarda Pinter, učiteljica razrednega pouka

načrtovanja prinesel mnoge spremembe:

- v prvi razred vstopijo učenci, stari od pet let in osem mesecev do šest let in osem mesecev;
- v prvem razredu poleg učitelja poučuje še drugi strokovni delavec, na naši šoli vzgojitelj (drugo polovico vzgojitelja nam sofinancira mestna občina);
- devet let šolanja je razdeljeno na tri triletja;
- obvezno devetletno šolanje se konča z obveznimi nacionalnimi preizkusi;
- nacionalni preizkusi po prvem triletju so z letom 2005/06 ukinjeni, po drugem triletju pa ostajajo neobvezni;
- ocenjevanje v prvem triletju je opisno, v drugem opisno ter številčno in v tretjem le številčno za vse predmete, tudi vzgojne in izbirne; v 8. in 9. razredu pri slovenskem jeziku, angleškem jeziku in matematiki je med letom ocenjevanje točkovno od 1 do 10, ki se konec šolskega leta pretvori v številčne ocene od 1 do 5;
- učenci lahko izberejo tri izbirne predmete, obvezno pa dva, za zaključni uspeh se upoštevata oceni le dveh izbirnih predmetov;
- tujega jezika se začnejo učenci učiti v 4. razredu;
- uvedena je fleksibilna diferenciacija pri slovenskem jeziku, matematiki in angleškem jeziku v obsegu $\frac{1}{4}$ ur (na naši šoli postopoma v 4. razredu le matematika, v 5. razredu matematika in angleščina, v 7. razredu vsi trije predmeti), 6. razreda v letu 2005/06 še nimamo;
- uveden je nivojski pouk (zunanja diferenciacija) v 8. in 9. razredu pri slovenskem jeziku, matematiki in angleškem jeziku.

“ Z uvedbo devetletke prihajajo v šolo mlajši otroci in odgovornost učitelja je še večja. Pričakovanja mnogih so, da bomo učiteljice najprej mame in šele potem učiteljice. Ali ni vloga mame tudi biti učiteljica, usmerjevalka, voditeljica otrok? Življenje nam narekuje, da moramo obe vlogi skrbno uravnavati, razumno uravnotežiti, kajti soodgovorni smo za učenčev napredek in čustveno stabilnost. Moja življenjska izkušnja po več kot tridesetih letih poučevanja na naši šoli pa je, da tudi starejši učenci in učenke »potrebujejo« v učitelju delček mame, ki ima razumevanje tudi za nekatere nehotene spodrselaje ali impulzivne reakcije. ⁷¹ ”

“ V devetletki poučujem prvo leto in bi o večjih razlikah težko govorila. Prva triada je, kljub polemikam v javnosti, prinesla tudi veliko dobrega. Učenci so bolj samozavestni, komunikativni, raziskovalni in ustvarjalni. Dobijo dobro podlago za nadaljevanje. Z več izkušnjami pa bomo videli, ali so temeljna znanja dovolj utrjena, da bo delo v naslednji triadi teklo po načrtu. Gotovo pa bo potrebno natančneje razmisliti o prehodu v drugo triado, ki je za marsikaterega učenca zelo zahteven. ⁷² ”

63 Ledina v samostojni Sloveniji

– Ledina – šola tradicije in novih izzivov

“

Tudi v tretji triadi je uvajanje 9-letnega programa prineslo mnoge spremembe, med njimi v obliki zunanje diferenciacije – poučevanje v nivojih v 8. in 9. razredu pri matematiki, slovenščini in tujem jeziku. Skupine so manjše, zato je stik učitelj – učenec boljši. Lažje je slediti delu in napredku posameznika. Učenci se v skupinah dobro počutijo.

S to obliko dela so največ pridobili učenci prvega nivoja. Snov je prilagojena učnim sposobnostim učencev, učitelj se jim v celoti posveti. Končno imajo občutek, da nekaj znajo. So med sebi enakimi, zato se lažje odprejo, izpostavijo. Dopolnilni pouk ni več tako potreben.

Prehodi med nivoji so dobrodošli. Prehod navzgor je za učenca prav posebna motivacija. To razume in čuti kot priznanje pred vsemi učenci.

Poučevanje v najvišjem nivoju od učitelja zahteva veliko novih idej, pripravljenih izzivov, »ocvirkov«, saj so učenci željni zahtevnejšega, poglobljenega dela. Zanimivo je vedenje teh učencev, ki v svojem oddelku prvi ponudijo odgovor, so hitri, spretni in to tudi pokažejo. V nivojski skupini, ob konkurenci enako sposobnih, pa njihova zagnanost nekoliko popusti. Težave nastopajo tudi zaradi njihovega hitrega mišljenja. Nekaterim je odveč zapisovanje postopkov reševanja, prepisovanje obravnavane snovi s table, pisanje domačih nalog.

*Pri nivojski obliki dela je nujno timsko delo. Dober tim sodelavcev in enakomerna delitev dela prinašata zadovoljstvo in nove delovne izzive.*⁷³

”

Program devetletne osnovne šole izvajamo uspešno, kar dokazuje šolski uspeh. V šolskem letu 2004/05 je izjemno dober in je boljši od uspeha, ki so ga dosegali učenci v osemletnem osnovnošolskem programu. Ta rezultat pripisujemo dejstvu, da učitelji uporabljajo pri pouku za učence bolj aktivne metode in oblike dela. Uveden je nivojski pouk, ki omogoča učiteljem delo na različnih zahtevnostnih ravneh v manjših skupinah učencev. Učitelji se učencem tako lahko bolj individualno posvečajo, kar omogoča hitrejši napredek. Drugi razlog je v številčnem ocenjevanju vzgojnih in izbirnih predmetov, pri katerih je visoka notranja motivacija. Ta vzpodbudi zavzeto delo, ki mu sledijo odgovarjajoči rezultati.

Od uvedbe devetletke dalje se učenci odločajo za manj krožkov, saj njihove interese v veliki večini zadovoljijo že izbirni predmeti. V prvih treh letih uvajanja devetletke smo glede na želje učencev izvajali družboslovne in naravoslovne izbirne predmete

Družboslovni izbirni predmeti:

francoščina, nemščina, filozofija za otroke (etična raziskovanja, jaz in drugi, kritično mišljenje), glasbeni projekt, klekljanje (osnovne tehnike klekljanja, temeljne tehnike v slovenski čipki), likovno snovanje, gledališki klub, šolsko novinarstvo.

Učenci 3. razreda z učiteljem Lorinom Möschem pri 4. uri športne vzgoje v podaljšanem bivanju, april 2003

⁷³ Ines Štular, učiteljica matematike

Naravoslovni izbirni predmeti:

astronomija (Sonce, Luna, Zemlja), organizmi v naravi in umetnem okolju, rastline in človek, košarka, odbojka, poskusi v kemiji, sodobna priprava hrane, računalništvo (multimedija, računalniška omrežja, urejanje besedil), šport za sprostitev, šport za zdravje.

“

»Ste že slišali za klekljanje? Ja, ja, vem, to je tisto ročno delo, pri katerem z noro veliko palčkami – kleklji, ustvarjaš čipke. Baje smo Slovenci v svetu zelo popularni z našo idrijsko čipko. Enkrat sem že na televiziji videl, kako ženske hitro klekljajo. Da se ti zmeša! Sploh ne vidiš, kaj držijo v roki! Tudi na naši šoli imamo izbirni predmet klekljanje. Traparija! Le kdo bi se tega lotil? Potrebna je spretnost, natančnost in ogromno potrpežljivosti. Prav presenečen sem bil, ko si je precej mojih sošolk izbralo ta predmet in, ne boste verjeli, tudi sošolcev. Moški, pa kleklja!?! Pa sem šel s sošolcem pogledat, kako delajo. A veste, da je prav zabavno? Dali so mi možnost, da tudi jaz poskusim. Pa mi je kar šlo. Ampak jaz nisem vztrajen, nimam potrpljenja ... V bistvu sem ugotovil, da je to delo super za bodoče kirurge. Kirurgi smo pa tudi moški. Torej, zakaj ne bi tudi klekljali?«⁷⁴

”

“

Pri uri filozofije so učenci v vodeni diskusiji premišljevali o splošnih načinih klasifikacije ter navajali svoje primere. Učiteljica: »V naslednji vaji bomo naštevati pojme oziroma stvari, ki sodijo v isto skupino.« In začne: »Postrv, orada ...« Učenci nadaljujejo: »Brancin, krap, skuša, tuna, špar ...« Nato se oglasi učenka, ki je za hipec zaspala: »Mercator!«⁷⁵

”

Učenci lahko izbirajo med številnimi interesnimi dejavnostmi.

Na razredni stopnji:

pevski zbor, glasbene pravljice, flavta, bralni klub, Vesela šola, Cici vesela šola, bralna značka, mladi raziskovalci, matematični miselni orehi, logika, računalništvo, pravljični krožek, gledališki krožek, ugankarski krožek, slikanje na steklo, pečena ura, likovni krožek, origami, lutkovni krožek, makrame, filozofija za otroke, otroci skozi čas, igranje skozi nemščino, preteklost na dlani, planinski krožek, športne igre, sprostitevne igre, rokomet, nogomet, košarka, taborniki, borilne veščine, odbojka, aerobika, športno plezanje, smučanje, ples, ringaraja.

⁷⁴ Razmišljanje sedmošolca zapisala Ines Štular, učiteljica izbirnega predmeta klekljanje.

⁷⁵ Lidija Stanič, učiteljica izbirnega predmeta filozofija.

Na predmetni stopnji:

šolski radio, šolsko glasilo, raziskovalna dejavnost, Vesela šola, bralna značka, zamejska bralna značka, angleška bralna značka, računalništvo, logika, naravoslovni krožek, mlade gospodinje, digitalna fotografija, biološki krožek, zgodovinski krožek, geografski krožek, turistični krožek, likovni krožek, glasbeni krožek, lončarski krožek, knjižničarski krožek, pogovorne urice, vitražerski krožek, novinarski krožek, šahovski krožek, eko detektivi, pevski zbor, planinski krožek, košarka, nogomet, atletika, športno plezanje, odbojka, ples, borilne veščine.

“*»Že res, da ste na predmetni stopnji dobri »malarji« narodnih motivov nageljnov. Ampak mi, na razredni stopnji, smo bolj umetniški in zgodovinski. Gotika z vitraži nam je pisana na kožo!«*⁷⁶”

Izziv je tudi učenje kakovostnega bivanja in sobivanja, izziv je vseživljenjsko učenje, odpiranje v svet, kar uresničujemo skozi mnoge projekte in nadstandardne programe.

Ledina kot članica slovenske ASPnet Unescove mreže šol sledi štirim Delorsovim stebrom vzgoje in izobraževanja, s posebnim poudarkom na 3. in 4. stebru, ki vodita k učenju sodelovanja, sožitja, sprejemanju drugačnosti, strpnosti, k razvijanju in h kultiviranju osebnosti.

Ledina kot zdrava šola spodbuja zdrav razvoj vsakega posameznika, kot eko šola skrbi za zdravo okolje in odgovorno ravnanje z njim, kot hospitacijska šola predaja svoje znanje in izkušnje bodočim učiteljem, v bolnišničnih šolskih oddelkih pa nudi nadaljevanje šolanja bolnim otrokom iz vse Slovenije.

Vizija šole je učencem ponuditi več, kot zagotavlja obvezni program, zato smo na šoli zadnjih petnajst let iz leta v leto bogatili nadstandardni program. Poleg učenja jezikov nudimo bogate dejavnosti v okviru šole v naravi, ki jo izvajamo od 1. do 9. razreda, na razredni stopnji pa uresničujemo za zdrav telesni razvoj tako pomembno 4. uro športne vzgoje v oddelkih podaljšanega bivanja.

“*Učitelj v podaljšanem bivanju je skoraj v celoti programer, spodbujevalec in animator dejavnosti. Še najbolj se šolsko delo nadaljuje oziroma navezuje na obliko dela v razredu z domačimi nalogami, vendar je tudi pri tej vsebini dela vloga učitelja podaljšanega bivanja kot podpora, pomoč pri odgovornosti samostojnega dela in nudi individualno pomoč tistim posameznikom, ki imajo učne težave. Vsebine, oblike dela in vodenje je mnogo bolj odvisno od izvirnega pristopa učitelja, saj smo materialno*

Anita Halilović, 5. r

Sarah Osterc, 5. r

⁷⁶ Razmišljanje tretješolca zapisala Vlasta Koprivnikar, učiteljica krožka slikanje na steklo.

Karin Putrih, 5.r

Maša Kreševič, 6. r

dosti manj opremljeni. Vsebine in oblike dela mora učitelj podaljšane bivanja hitro in iznajdljivo vnašati v časovno razporeditev.

Pedagoško delo je usmerjeno na eni strani v razvoj posameznika in na drugi strani v oblikovanjeter vzgojo skupine.

Vsekakor je podaljšano bivanje velika »pripravnica« za življenje, kjer je učiteljeva vloga učenca vzpodbujati in animirati, da se razvijajo v odgovorne, ustvarjalne, strpne in sproščene osebnosti.⁷⁷

”

Mestna občina nam s finančno podporo omogoča učenje angleškega jezika že v 3. razredu in jutranje varstvo za učence od 2. do 4. razreda.

Na Ledini z dobrim in odgovornim delom ohranjamo in nadaljujemo njeno bogato tradicijo, hkrati pa se pogumno soočamo z izzivi, ki nam jih prinaša sodobni svet. Prizadevamo si, da bi znanje postalo spoštovana vrednota in s široko odprtimi vrati vabimo k sodelovanju šole v Sloveniji in tujini, da bi skupaj gradili boljšo prihodnost.

Bolnišnični šolski oddelki

Bolnišnični šolski oddelki, za katere se je udomačilo ime bolnišnična šola, so kakovostni in prepoznavni del Osnovne šole Ledina. V bolnišnični šoli poučuje 24 usposobljenih učiteljev za delo z bolnimi otroki, ki z učiteljem v bolnišnici ne pridobijo le znanja, ampak tudi oporo in toplino.

Letno v bolnišnični šoli beležimo približno 3000 pedagoških obravnav, od tega približno 500 na srednješolski stopnji. Od takrat, ko so tudi na otroške oddelke ljubljanskih bolnišnic, tako kot drugod po Evropi, začeli sprejemati mladostnike do 18. leta starosti, smo pod okriljem bolnišničnih šolskih oddelkov začeli z izvajanjem individualne učne pomoči srednješolski mladini pri splošno izobraževalnih predmetih (od šolskega leta 1995/96 tudi uradno, v soglasju z Ministrstvom za šolstvo in šport).

Učno-vzgojno delo se odvija:

- na Pediatrični kliniki;
- na Kliničnem oddelku za otroško kirurgijo in intenzivno terapijo v Kliničnem centru;
- na Enoti za adolescentno psihiatrijo Psihiatrične klinike;

⁷⁷ Dragica Mencinger, učiteljica razrednega pouka.

- na Inštitutu RS za rehabilitacijo;
- občasno na Infekcijski kliniki in na domu obolelega šolarja/šolarke.

Programi, ki jih izvajamo v bolnišnični šoli v Ljubljani, so naslednji:

- program/predmetnik osemletne osnovne šole s prilagojenim izvajanjem programa gospo dinjskega in tehničnega pouka, športne in likovne vzgoje ter dnevov dejavnosti;
- program devetletne osnovne šole s prilagojenim izvajanjem programa gospodinjskega po uka, pouka tehnike in tehnologije, glasbene, športne in likovne vzgoje, dnevov dejavnosti ter izbirnih predmetov;
- program osnovne šole s prilagojenim programom;
- individualna učna pomoč pri splošno izobraževalnih predmetih za bolne in obolele dijake/ dijakinje;
- učno-vzgojna diagnostika.

Delo se v bolnišnični šoli odvija po različnih modelih. Razvili so jih bolnišnični učitelji sami ter jih sami tudi sproti nadgrajujejo, saj vsaka bolezen, obolenje in ustrezni načini zdravljenja zahtevajo svoj model poučevanja.

Učitelji bolnišnične šole so cenjeni v domači in tuji strokovni javnosti. O tem priča tudi dejstvo, da so bolnišnični šolski oddelki v letu 2004/05 postali mentorska šola za bolnišnične učitelje iz vse Slovenije, pomočnica ravnateljice v bolnišničnih šolskih oddelkih mag. Tanja Bečan pa je že drugič izvoljena v najvišji organ združenja Hope, evropsko združenje bolnišničnih učiteljev.

Bolnišnična šola se preko svojega združenja Hope povezuje z mnogimi bolnišničnimi šolami po Evropi. Naslednje leto bo s partnerskima bolnišničnima šolama iz Francije in Belgije v okviru projekta Comenius raziskovala področje športa v bolnišnici.

Ledinski bolnišnični učitelji so na povabilo Ministrstva za šolstvo in šport pripravili navodila za prilagojeno izvajanje osnovnošolskega izobraževanja, srednjega poklicnega izobraževanja ter gimnazijskega programa za dolgotrajno bolne šolarje in šolarke.

Dolgoletne izkušnje bolnišničnih učiteljev v Ljubljani s poučevanjem in poznavanjem bolnega šolarja, pa tudi njihovo zavzemanje za takega šolarja, so bistveno pripomogle k temu, da je za- kon o otrocih s posebnimi potrebami med slednje uvrstil tudi dolgotrajno bolne.

Pozdravni nagovor Tanje Bečan, vodje bolnišničnih olimpijskih iger, ob njihovi otvoritvi leta 2005

Učitelja Mirsad Skorupan in Natalija Podjavoršek pri individualnem pouku hospitaliziranih otrok v bolnišničnih šolskih oddelkih

Bolnišnične olimpijske igre leta 2005

“

*Zgodilo se je tudi več žalostnih dogodkov. Prišla sem na oddelek k učencu, s katerim sva še dan prej ponavljala učno snov, a postelja je bila prazna. Sestra mi je povedala, da je deček ponoči umrl. Učila sem deklico, ki se je zelo veselila birme. A ko je prišel ta dan, ki se ga je tako veselila, njeno šibko srce ni preneslo velikega vznemirjenja in je odpovedalo.*⁷⁸

”

Učitelji bolnišnične šole Ledina so kot strokovnjaki redno vabljeni kot predavatelji na slovenske šole, sodelujejo na strokovnih srečanjih v domovini in tujini, redno pa objavljajo svoje prispevke v domači strokovni periodiki.

Ledinsko bolnišnično šolo vsako leto obišče kar nekaj tujih gostov, ki želijo njeno delo podrobneje spoznati; prav tako je naša šola vedno znova zanimiva za podrobnejše raziskovanje (seminarske in diplomske naloge v okviru različnih fakultet), izjemno zaželeno je tudi kot institucija za opravljanje študijske prakse. Vse zapisano na svojevrsten način govori o njeni prepoznavnosti in kakovosti.

Čeprav v nemogočih prostorskih pogojih ter v časovno izredno zahtevnih razmerah (prilagajanje bolnišničnemu hišnemu redu ter zdravstvenemu stanju obolelega šolarja) se poleg obveznega šolskega programa v bolnišnični šoli odvija vse tisto, kar sicer bogati življenje in delo v običajni šoli. Tu so naravoslovni dnevi (glavni poudarek le-teh je eksperimentalno delo), kulturni dnevi (prave gledališke, filmske, likovne, glasbene delavnice), športni dnevi (najbolj znane med njimi so bolnišnične olimpijske igre), tu so pravi tabori, ekskurzije, obiski razstav in prireditev v Ljubljani.

“

*Več let sem razredničarka in poučujem na Kliničnem oddelku za nefrologijo na razredni stopnji. Hkratni sem razredničarka tudi v Centru za otroško dializo. Z lanskim šolskim letom pa sem prevzela še razredništvo in poučevanje na razredni stopnji na Dermatološkem oddelku, ki se je preselil v našo stavbo. Moje delo je pestro in vedno znova polno izzivov, saj se na vsakem od naštetih oddelkov srečujem z različno skupino otrok in mladostnikov. Na vseh treh oddelkih pripravljamo in izvajamo dneve dejavnosti z raznimi gosti. Vsako leto v sodelovanju z vzgojitelji priredimo tudi več prireditev ob posebnih dnevih. Največja prireditev je ob koncu šolskega leta, ko nekaterim šolarjem in šolarkam, ki so bili pri nas dlje časa, podelimo tudi pohvale in priznanja. Poudariti želim predvsem, da je pri mojem delu zelo pomembno dobro sodelovanje z najožjimi sodelavci ter zdravstvenim osebjem na vseh treh oddelkih.*⁷⁹

”

⁷⁸ Meta Kerševan, učiteljica angleškega in nemškega jezika v bolnišničnih šolskih oddelkih.

⁷⁹ Mojca Topić, učiteljica razrednega pouka v bolnišničnih šolskih oddelkih

Bolnišnična šola je zelo dejavna v mreži slovenskih eko šol in zdravih šol ter v tej mreži prepoznavna po svojstvenem programu.

Vsako leto v šoli izide šolski časopis Utrinki. Na posameznih oddelih izhajajo oddelčni časopisi: Rega, Polžki, Medvedje novice, Ribice, sprti pa se bogati tudi šolska spletna stran www.bolnišnicna-sola.si. Kljub starim stavbam in neprimernim prostorom za samo šolsko dejavnost pa je šola primerno opremljena z ustrezno informacijsko tehnologijo (tudi z dostopom na medmrežje), kar omogoča sodobnejše učno-vzgojne pristope.

Ko je leta 1951 primarij dr. Marij Avčin povabil v tedanjo mestno otroško bolnišnico učiteljico Bredo Juvančič, da bi, tako kot je gospod primarij to videl v Angliji, tudi v Ljubljani bolnišnični dan otrokom oplemenitili s šolo, najbrž nihče ni mogel slutiti, kaj vse se bo iz tega pravega inovacijskega projekta, kot bi ga poimenovali danes, razvilo.

Za nastanek moderne institucije za otroke s posebnimi potrebami so potrebni strokovnjaki:

- ki znajo poučevati dolgotrajno bolne šolarje/šolarke;
- ki znajo poskrbeti za nepretrgano šolanje le-teh;
- ki znajo svetovati vsem, ki so udeleženi v poučevanje bolnih šolarjev/šolark;
- ki raziskujejo svojo prakso in jo nadgrajujejo z novimi spoznanji.

Breda Juvančič je pred več kot petdesetimi leti pogumno stopala po neznanih poteh. Sledile so ji: Marija Novak, Jelka Lapajne, Miroslava Kralj, Iva Drobnjak, Marija Ramovš in Veljka Kokalj. Nenazadnje jim sledi tudi generacija današnjih bolnišničnih učiteljev, ki s svojim plemenitim poslanstvom vsak dan polepšajo bolnišnični dan bolnim otrokom iz vse Slovenije.

“*Kaj je gnalo in kaj še žene bolnišnične učitelje nekdanjih in sedanjih trenutkov, kaj je gnalo ravnateljca OŠ Ledina, ki je leta 1958 vzel te posebne oddelke pod svoje okrilje, pa tudi kaj žene sedanjo ledinsko ravnateljico, ki se je pripravljena boriti za svoje alternativce?*

Od kje moč učiteljem, da je mogoče preseči nemogoče prostorske in časovne pogoje, žalost, bolečino? Od kje moč, da presežeš svojo nemoč?

Verjetno bo držalo, da vso potrebno moč človek dobi iz oči bolnih šolarjev in šolark, ki govorijo tisto, kar je nekega dne izrekel šolar pariške bolnišnične šole: »Dokler te v bolnišnici obiskuje učitelj, je zate še upanje.«⁸⁰

”

⁸⁰ mag. Tanja Bečan, pomočnica ravnateljice v bolnišničnih šolskih oddelkih

OŠ Ledina – hospitacijska šola

OŠ Ledina je že od leta 1889, ko se je preselila v današnjo stavbo na Komenskega ulici, vadnica za učitelje. Danes nadaljuje svoje poslanstvo kot hospitacijska šola.

Hospitacijska dejavnost bogati učni proces in prinaša nove izzive. Naši učitelji so mentorji številnim študentom Pedagoške fakultete, Fakultete za šport, Filozofske fakultete in Visoke šole za socialne delavce. Poglobljeno razmišljajo o novih metodah in oblikah dela, da bi učne vsebine na čim bolj razumljiv in zanimiv način podajali učencem, hkrati pa si prizadevajo, da bi bili učenci pri pouku čim bolj aktivni in bi do znanj prihajali preko izkustvenega učenja.

Naši učitelji so mentorji tudi mnogim pripravnikom, ki jih s svojim strokovnim in človeškim zgledom v desetmesečni učni dobi vestno pripravljajo na samostojno opravljanje poklica. Mentorji so tudi pripravnikom, ki samostojno vodijo pouk.

V času uvajanja devetletnega osnovnošolskega programa so naši učitelji najprej gostovali na šolah, ki so se prve soočile z novim programom v poskusnem obdobju, kasneje pa so svoje izkušnje tudi same delile s kolegi iz drugih šol.

“

Pot do dobrega učitelja je dolga in tlakovana s teoretičnimi osnovami, ki jih je treba v razredu udejanjati. Enostavnega recepta, kako poučevati, ni, saj vsaka, še tako učinkovita metoda, ki je pogosto v uporabi, sčasoma postane neučinkovita. Čar uspešnosti je prav v raznolikosti metod in oblik dela. Prisotnost študentov v razredu je za učitelja in učenca moteča, vendar brez praktičnih izkušenj že v času študija danes ne gre več. Vse teoretične osnove so zaman, če pridobivanje znanja o poučevanju ni povezano z izkušnjskim učenjem, to je s konkretnim poučevanjem v razredu. Študentje lahko tovrstne izkušnje dobijo le s pomočjo učencev. Zavedam se, da sodelovanje Pedagoške fakultete z osnovno šolo prinaša nekaj težav, hkrati pa sem izjemno vesela odziva nekaterih mentorjev, ki pravijo, da se sodelovanja veselijo, saj se tudi oni od nas marsikaj naučijo. Tudi vodstvo šole je bilo vsa leta naklonjeno tovrstnemu sodelovanju, zato je zahtevna organizacija ves čas gladko tekla. In kako v prihodnje? Nadejam se nadaljnega ustvarjalnega sodelovanja, morda pa se na Osnovno šolo Ledina vrnem še kot mama sina Jakca.⁸¹

”

⁸¹ Dr. Darja Skribe Dimec, docentka za didaktiko naravoslovja, Pedagoška fakulteta, Ljubljana

“Že pri vhodu v samo stavbo OŠ Ledina pozabiš na tremo, ki jo imaš pred nastopom, kajti prijetna zunanost in notranost šole te iskreno presenetita. Že sam znak, ki oznanja, da je šola pod Unescovim pokroviteljstvom, ti da vedeti, da tudi samo pedagoško delo najverjetneje poteka drugače ter da se učitelji trudijo pri učencih zbuditi zanimanje in radoživost. Tudi med samim nastopom se mi je potrdila moja misel – učenci so bili željni novega znanja. Pri svoji zainteresiranosti so bili tudi sproščeni, kar je danes že posebna redkost. To dejstvo pa potrjuje, da so učitelji tisti, ki si prizadevajo, da je klima v razredu sproščujoče delovna ter da se učenci dobro počutijo v šolskih klopeh.⁸²

”

“Na Osnovni šoli Ledina sem opravljala dvotedensko prakso pri pouku zgodovine. Nekoč bi rada postala dobra učiteljica in lahko rečem, da mi bo gospa Gabrijela Škraba za vzor. Vsa tista pestrost pri obravnavi učne snovi, toliko zanimivosti, vključevanje učencev ... Njene ure so minevale zelo hitro. Človek bi jo kar še poslušal. Ima nek poseben čut za poučevanje s pravo mero strogosti in popustljivosti. Najbolj sem si zapomnila začetek ure, kjer je učence motivirala z izredno privlačno uvodno motivacijo. Tempo ure je vedno prilagajala trenutnemu stanju razreda. Z učenci se je razumela zelo dobro. Za konec lahko zapišem samo to, da mi je praksa ostala v lepem spominu, izboljšala sem svoje poznavanje dela pri pouku zgodovine, dokumentacijo, dodatne vire in literaturo.⁸³

”

“Ob mojem prvem obisku na Osnovni šoli Ledina je bil zame največje presenečenje šolski zvonec. Ko sem pozvonila, mi je dežurni učenec z velikim starim železnim ključem odklenil ogromna lesena težka vrata. Zanimivo je že to, da sredi Ljubljane človek najde šolo z lepimi starinskimi vhodnimi vrati. Takrat mi je najbolj ostal v spominu tretji razred pri učiteljici Ireni Šimenc Mihalič. Razredna klima je bila prijetna, topla. Med učenci in učiteljico je bila stkana posebna vez in zaupanje. Njihov pouk je temeljil na kritičnem razmišljanju. Komunikacija je odkrivala veliko mero medsebojnega spoštovanja in miru. Razred je poznal vrednote, kot so urejenost, prijaznost, kritičnost in tolerantnost. Učiteljica me je navdušila s svojo strokovnostjo, z idejo po poučevanju filozofije že v nižjih razredih in z željo po stalnem izobraževanju. Danes sem ena izmed učiteljic na Osnovni šoli Ledina in vesela sem, da je tako. Šola ima še vedno starinska vrata, a je zato le bolj čarobna, posebna in zanimiva. Pravzaprav so učenci in učitelji tisti, ki jo bogatijo.⁸⁴

”

Moj najljubši prostor na Ledini je hodnik pred gospodinjsko učilnico, ker tu vedno diši po dobrotah.

Lenart Černilogar Svetičič, 8. a

Na šolskih hodnikih, kjer se med odmori družim s sošolci, je zabavno.

Kristina Jevnikar, 8. a

⁸² Mateja Urbanija, študentka Filozofske fakultete v Ljubljani

⁸³ Eva Prodnik, študentka Filozofske fakultete v Ljubljani

⁸⁴ Tonja Krek, študentka Pedagoške fakultete v Ljubljani in sedanja učiteljica

“

Kot študentka razrednega pouka sem v času študija spoznala kar nekaj ljubljanskih osnovnih šol. Posebej se mi je vtisnil moj prvi prihod na Osnovno šolo Ledina. Ko sem namreč v času odmora vstopila v šolo, se je na hodniku trlo učencev predmetne stopnje, ki so me – nepoznano in izgubljeno v novi stavbi – ogovorili s kulturnim »dober dan«. To se mi ni zgodilo še na nobeni šoli prej.⁸⁵

”

“

Na Osnovno šolo Ledina sem prvič prišla šele kot študentka. Tam sem kot druge bodoče učiteljice razrednega pouka opravila enega izmed obveznih nastopov. Vsi so nas prijazno sprejeli medse, učitelji so bili razumevajoči, svetovali so nam in nas spodbujali. Učenci so tudi na tej šoli takšni, kot so povsod: razigrani, ustvarjalni, zanima jih veliko stvari ... V veselje mi je bilo poučevati na tej šoli.⁸⁶

”

Šolska svetovalna služba

V šoli sem se naučila veliko stvari za življenje. Ugotovila sem, da nihče ni popoln.

Manja Arnšek, 5. a

Šolska svetovalna služba skrbno spremlja vključevanje in razvoj učencev od prvega razreda do vpisa v srednje šole in pomaga pri reševanju učnih težav, vzgojnih odstopanj in premagovanju socialnih stisk.

Šolska svetovalna služba je ves čas dejavna na področju oblikovanja šolske klime, tvorno sodeluje pri načrtovanju posameznih področij življenja in dela šole (poklicno svetovanje oziroma profesionalna orientacija, delo z učenci s posebnimi potrebami, tudi nadarjenimi, načrtovanje ali izvedba predavanj za učitelje, učence in starše, načrtovanje razrednikovega dela ...), pri svojem delu pa se povezuje in v delo vključuje tudi zunanje sodelavce.

Za poklicno usmerjanje skrbi šolska psihologinja Veronika Tominšek. Učencem osmih razredov devetletke posreduje informacije o dejavnostih, ki vplivajo na izbiro poklica, o srednjih šolah in programih ter izvede tudi preizkus sposobnosti in odkrivanje poklicnih interesov. V zadnjem razredu osnovne šole se aktivno vključuje v proces svetovanja pri izbiri ustreznega programa, posreduje vse aktualne informacije in pomaga pri preusmerjanju učencev.

Šolska psihologinja pripravi in oblikuje predloge za Zoisove štipendije, ki jih pridobijo učenci z zelo dobrimi rezultati na preizkusu sposobnosti v osmem razredu devetletke, z lepim šolskim uspehom ter s srebrnim ali zlatim priznanjem na tekmovanjih iz znanja in pri raziskovalnih nalogah.

V povezavi z Zavodom za zaposlovanje so bile našim učencem ob zaključku šolanja podeljene

⁸⁵ Aleša Zalaznik, študentka Pedagoške fakultete v Ljubljani in sedanja učiteljica

⁸⁶ Brigita Meglič, študentka Pedagoške fakultete v Ljubljani

štipendije za nadarjene učence – Zoisove štipendije. V obdobju od leta 1991/92 do 2004/05 je Zoisovo štipendijo prejemale 90 ledinskih učencev.

Šolska psihologinja je zadolžena tudi za uresničevanje koncepta za nadarjene učence. Učitelje izobražuje, jih usmerja pri odkrivanju nadarjenih učencev in jim svetuje pri izdelavi individualiziranih načrtov.

“

Dejstva, da se lahko nekaterim težavam ali problemom vsaj delno izognemo, če dobro in pravočasno načrtujemo določene dejavnosti, se na Ledinu zavedamo že dolgo. Zaradi tega smo načrtovali in izvajali učno pomoč za naše učence in pripravili tudi preventivni program v zvezi z odklonskim vedenjem in preprečevanjem zasvojenosti pri učencih.⁸⁷

”

Da poteka delo z učenci s posebnimi potrebami kakovostno, je zadolžena socialna delavka Vera Rozman. Usklajuje delo učitelja in mobilnega specialnega pedagoga in vzpodbuja učitelje k prilagojenim metodam in oblikam dela.

V času, ko še ni bilo sistematično vodenih in organiziranih toliko izobraževanj za učitelje in je bila potreba po posredovanju znanj s področja psihologije velika, je svetovalna služba pripravila za sodelavce celo vrsto izobraževanj. Poudarek je bil na ozaveščanju učiteljev o individualnih razlikah med učenci ter o metodah in načinih dela z učenci, ki potrebujejo drugačen pristop. Tako je med drugim nastal tudi individualiziran načrt dela za individualni pouk za učenca z izrazito disharmonično razvitimi sposobnostmi. Leta 1986 je psihologinja ta načrt predstavila tudi širši strokovni javnosti. Na šoli pa je služil tudi kot podlaga vsem kasnejšim primerom integracije otrok s posebnimi potrebami.

Preventivna dejavnost

Bolje preprečiti kot zdraviti – to bi lahko bil moto naše preventivne dejavnosti, ki je po zaslugi socialne delavke Vere Rozman zelo bogata in dosega dobre rezultate.

“

Osnova za dobro počutje učencev, učiteljev in staršev so dobri medsebojni odnosi in odprta komunikacija, ki je predpogoj za ustvarjanje tople socialne klime. Pomembno je mlade učiti strpnosti

⁸⁷ Veronika Tominšek, psihologinja

*in sodelovanja, da se bodo sposobni soočiti s problemi in jih ustrezno reševati. Učiti jih je potrebno tudi prevzemati odgovornost za odločitve in vsako storjeno dejanje. Šola jim lahko nudi različne aktivnosti kot izziv in pomoč pri osebnostni rasti in razvoju. Še posebno pa je pomembno osveščanje mladostnikov, staršev in učiteljev v zvezi z zasvojenostjo, s problemi in s pastmi odraščanja, osveščanje o nasilju med vrstniki in posledicami.*⁸⁸

”

V okviru preventivnega programa je tako na šoli potekal za učence od 2. do 4. razreda projekt ALPIN. Učenci so se prek iger v telovadnici učili komunikacije in reševanja situacijsko pogojenih konfliktov.

Novo kvaliteto v osveščanju učencev pa smo pričeli v šolskem letu 1995/96, ko se je naša šola vključila v državni projekt Otroški parlament, kjer imajo vsi učenci možnost povedati svoje mnenje in si izmenjavati izkušnje o najrazličnejših temah.

Za starše je bila organizirana vrsta predavanj s preventivno vsebino, npr. drugačnost otrok v osnovni šoli, obremenjenost otrok v našem šolskem okolišu, vloga družine pri preprečevanju zasvojenosti otrok ...

V zadnjih letih pa Vera Rozman koordinira program tako imenovane Šole za starše. Predavanja in diskusije o vzgoji otrok in mladostnikov vodijo priznani strokovnjaki.

Pomoč študentov in dijakov prostovoljcev

Začetki pomoči študentov in dijakov prostovoljcev segajo v šolsko leto 1986/87. Socialna delavka Vera Rozman je s socialnim pedagogom Borutom Kožuhom, ki je bil zaposlen na Centru za socialno delo Ljubljana-Center, prišla na idejo, da bi učencem z učnimi težavami, učencem s težavami v vedenju in učencem, katerih starši so vzgojno nemočni ali pa vzgoji posvečajo premalo pozornosti, ponudila pomoč študentov prostovoljcev. Prvih pet študentk Visoke šole za socialno delo je nudilo pomoč petim našim učencem.

Učenec/Učenka in prostovoljec/prostovoljka se dobivata enkrat tedensko na domu ali v šoli. Skupaj preživita uro, v kateri se družita, pogovarjata, po potrebi uči.

“

Imela sem veliko študentk. Z vsako študentko sem se učila in zabavala, nikoli mi ni bilo dolgčas. Nekoč sva z Majo šli v hišo eksperimentov. Bilo je zabavno. Spet drugič pa sva napisali pesem o Treh mušketirjih

⁸⁸ Vera Rozman, socialna delavka

in jo poslali na tekmovanje. Rada se spominjam teh dogodkov, saj sem se takrat zelo zabavala. Ob koncu leta sem bila vesela, ko sem ji dala svoj e-mail, domači naslov in svojo telefonsko številko, ravno tako tudi ona meni. Tako sva ostali v stiku.⁸⁹

”

“

S študentko Matejo sva se družili tri leta. Prihajala je enkrat tedensko po pouku. Delali sva domače naloge, razložila mi je tudi šolsko snov, ki je nisem razumela. Ta pomoč mi je prišla zelo prav. Imela sem boljše ocene kot prej in več prostega časa. Do mene je bila zelo prijazna, včasih sva šli tudi na sprehod ali v gledališče. Z njo sem se zelo zabavala.

Zdaj, ko je ni več, jo zelo pogrešam. Želim si, da bi bila še z menoj. Take prijateljice, kot je bila Mateja, še nisem imela. Upam, da bo še kdo prišel v stik z Matejo ali kakšno drugo študentko, ki bo tako rada pomagala in bila tako potrpežljiva, kot je bila ona.⁹⁰

”

V naslednjih letih smo koncept prostovoljnega dela razširjali. Pri pridobivanju prostovoljcev smo sodelovali s Srednjo pedagoško šolo v Ljubljani (SPŠ), z Visoko šolo za socialno delo (VŠSD), s Socialnim forumom proti zasvojenosti in omami pri Inštitutu Antona Trstenjaka in z Društvom katoliških pedagogov. Od leta 1998 pa sodelujemo tudi z Mladinsko informativnim svetovalnim središčem Slovenije (MISSS). S sodelovanjem z MISSS-om je prostovoljno delo pridobilo novo kvaliteto v smislu primarne preventive. Prostovoljci pomagajo otrokom in mladostnikom tako, da z njimi navežejo prijateljski odnos, si zaupajo, jim nudijo podporo in skupaj preživljajo prosti čas, otrokom in mladostnikom so pomočniki in skupaj z njimi v konkretnih življenjskih situacijah iščejo boljše rešitve.

Šolska knjižnica

Šolska knjižnica je sestavni del celotnega vzgojno-izobraževalnega procesa (VIP) na osnovni šoli in se vanj enakovredno vključuje. Vključuje se z ustreznim in številčno zadostnim knjižnim in neknjižnim gradivom, ki je strokovno urejeno, z ustreznimi prostorskimi pogoji in z ustreznim strokovno usposobljenim kadrom.

Delo v šolski knjižnici opravlja od leta 1985 šolska knjižničarka Katarina Podobnik, pred njo pa je bila dolga leta Marjeta Menart, ki je bila prva strokovno usposobljena knjižničarka na šoli.

⁸⁹ Petra Korent, 8. c

⁹⁰ Urška Mav, 8. a

Učenci v šolski knjižnici OŠ Ledina, februar 2004

Rada sem v knjižnici, saj sem pravi knjižni molj. Prostor je urejen, vedno je tiho in mirno.

Lana Čop, 7. a

Prostori šolske knjižnice so ponovno locirani v prvem nadstropju. V prvo nadstropje, v katerem je knjižnica nekoč že delovala, se je preselila iz pritličja leta 1992. Slovesna otvoritev s krajšim kulturnim programom in z vabilom »V želji, da bi naša knjižnica postala kulturno središče šole, smo jo preselili v nove prostore,« je bila 29. oktobra 1992. Na ta način smo pridobili veliko primernejši prostor tudi za učiteljsko knjižnico – knjižnica za učence meri 79,5 m², za učitelje pa 27,5 m². Tedaj je bila na novo nabavljena celotna oprema za učiteljsko knjižnico: knjižne police, omare, mize, stoli, televizija in videorekorder.

V letu 2004 je knjižnična zaloga štela 15360 enot knjižnega in neknjižnega gradiva oziroma 8069 naslovov (od tega 2170 naslovov in 2545 enot za učitelje); število obiskovalcev, ki so si izposodili 8422 enot, je bilo 6035.

Na Ledini poteka danes v šolski knjižnici tako obdelava knjižničnega gradiva kot tudi izposoja s pomočjo računalnika. Prvi računalnik je knjižnica dobila leta 1989, računalniška obdelava pa se je začela v šolskem letu 1991/92. Izposoja novejšega gradiva, ki je že opremljeno s črtno kodo, poteka s čitalcem črtno kode, ki postopek izposoje poenostavi, predvsem pa pospeši. Katalogov v listkovni obliki knjižnica ne izdeluje več od leta 1997.

Knjižnica je dobila povezavo z internetom leta 1998. Leta 2000 postane knjižnica pridružena članica sistema COBISS/OPAC. Zaenkrat smo samo pasivni člani, v prihodnosti pa načrtujemo tudi aktivno članstvo. To pomeni, da lahko trenutno samo prenašamo podatke iz baze COBIB.SI v svojo bazo podatkov šolske knjižnice, ne moremo pa še ustvarjati zapisov, tako kot to počno aktivne članice. S to možnostjo prenašanja podatkov potekata vnos in obdelava knjižničnega gradiva veliko hitreje.

V knjižnici imamo poleg računalnika za knjižničarja tudi računalnik za iskanje knjižničnega gradiva za učence ter dva računalnika za učitelje v strokovni učiteljski knjižnici in en laserski tiskalnik za knjižničarja ter dva tiskalnika za uporabnike (en za učence in en za učitelje).

Zelo pomembno je tudi vključevanje knjižnice v VIP proces s svojim pedagoškim delom tako ob individualni izposoji kot pri skupinskih oblikah dela z učenci – mladimi bralci. Te skupinske oblike dela so tako imenovane pedagoške ure knjižne in knjižnične vzgoje, ki potekajo za vse učence in jih izvajamo v knjižnici že od šolskega leta 1974/75. V devetletnem programu osnovne šole se te ure imenujejo knjižnična informacijska znanja (KIZ), kjer gre za medpredmetne povezave s knjižnico. Šolski knjižničar vodi tudi interesno dejavnost – knjižničarski krožek – in je mentor

(koordinator) bralne značke. Od vsega začetka je tudi skrbnik šolskega učbeniškega sklada, ki je s sprejetjem zakona »Šolski tolar« v letu 1993/94 postal obveza vseh osnovnih šol.

“

Naših skupnih srečanj z učenci v šolski knjižnici se vedno veselim, še posebno, kadar vidim, da se tega enako veselijo tudi oni. Spomnim se mnogih prijetnih in tudi zabavnih trenutkov. Nekoč, ko sem se odločila, da pravljico učencem povem, ne pa preberem, se je po nekaj minutah oglasil učenec in vprašal: »A nam danes ne boš prebrala pravljice, boš samo govorila?« No, sledil je prisrčen smeh nas vseh in nadaljevala sem tako, da sem preostali del pravljice prebrala.

V spomin pa se mi je vtisnil tudi zelo čustven odziv učencev ob Andersenovi pravljici Deklica z vžigalicami. Ko sem ob prebiranju pravljice videla solzice v očeh učencev razredne stopnje, me je to tako ganilo, da sem tudi sama komaj zadrževala jok in s težavo prebrala pravljico do konca.

Ko me učenci, ki zaključujejo šolanje, vprašajo, čeprav bolj za šalo kot zares, kdaj jim bom spet prebrala kakšno pravljico, vem, da so se jih naša srečanja, pa tudi doživljanja pravljic, dotaknila in da so dosegla svoj namen.⁹¹

”

Gradivo, ki je namenjeno učencem, je v celoti ločeno od gradiva, namenjenega učiteljem. Postavljeno je po sistemu prostega pristopa. Knjižnica deluje po tem sistemu že od leta 1966/67, čeprav so bile takrat knjige zložene še v omarah in o pravem prostem pristopu še ne moremo govoriti. O njem lahko govorimo šele od leta 1975/76, ko so nabavili knjižne police, ki jih imamo še danes. Takrat so tudi razvrstili leposlovje za učence po treh starostnih stopnjah: C – cicibani (od 1. do 3. razreda), P – pionirji (od 4. do 6. razreda) in M – mladinci (od 7. do 8. razreda); L – ljudsko slovstvo; poljudnoznanstvena dela in strokovno gradivo za učitelje pa po načelih univerzalne decimalne klasifikacije (UDK), čeprav del starega gradiva ni bil obdelan po teh načelih vse do leta 1995, ko smo računalniško obdelali tudi ta del gradiva.

Računalniška obdelava gradiva, preselitev knjižnice v druge prostore in možnost priključitve na internet oziroma v sistem COBISS/OPAC so največje pridobitve knjižnice v novejšem času.

V prihodnjem petletnem obdobju je predvidena obnova šolske knjižnice. Potrebna bo razširitev samega prostora in nabava novih knjižnih polic, ne samo zaradi knjižničnega gradiva, ki se navkljub zmanjšani nabavi povečuje, pač pa tudi zaradi obiskovalcev.

V knjižnico bolj zahajajo učenci razredne stopnje in nekoliko manj predmetne, sicer pa sta izposoja in obisk v knjižnici zadovoljiva. Da učenci višjih razredov knjižnico premalo obiskujejo,

⁹¹ Katarina Podobnik, šolska knjižničarka

je vzrok tudi v tem, ker se preusmerjajo v druge javne oziroma splošne knjižnice, ki so v naši neposredni bližini in imajo več gradiva, tako knjižnega kot neknjižnega (avdiokasete, videokasete, CD). Le-tega pa si učenci pri nas še ne morejo izposojati, saj ga imamo samo za potrebe pouka. Sicer pa učenci radi prihajajo v knjižnico, saj v njej lahko tudi berejo, izdelujejo referate in plakate za pouk ali pa delajo domače naloge. Dokaz za to, da učenci naše šole še vedno radi berejo, je tudi ta, da vsako leto opravi bralno značko kar 75 %–80 % učencev.

“

*Vsak knjižničar oziroma knjižničarka da knjižnici, ki jo vodi, svoj pečat. Vsak prispeva v času svojega delovanja določen delež pri napredku in razvoju knjižnice. Zavedati se moramo tudi dejstva, da se velike spremembe ne dogajajo čez noč, pač pa skozi načrtovanje in tehtne premisleke. Kakšno veljavo pa bo imela knjižnica v okolju, kjer deluje, pa je v mnogi meri odvisno najprej od knjižničarja samega, šele nato od drugih. Ali torej vsi šolski knjižničarji uresničujemo lidejni načrt razvoja slovenskih šolskih knjižnic, je vprašanje, na katerega si lahko odgovori vsak knjižničar zase. Sama lahko na to vprašanje odgovorim pritrdilno – da, v veliki meri smo ga že uresničili, načrti za prihodnost pa še ostajajo. To je v prvi vrsti prenova šolske knjižnice tako glede večjega prostora kot glede opreme, pridobitev večjega števila računalnikov za učence in aktivno članstvo v sistemu COBISS/OPAC.*⁹²

”

Bralna značka

Na šoli smo začeli prebirati knjige za bralno značko v šolskem letu 1967/68; najprej samo za Prežihovo bralno značko, kasneje, in vse do leta 1990, pa za:

- **Cicibanovo** značko (1. in 2. razred);
- **Prežihovo** značko (bronasta – 3. razred, srebrna – 5. razred; zlata – 7. razred);
- **Seliškarjevo** značko (bronasta – 4. razred, srebrna – 6. razred; zlata – 8. razred).

V šolskem letu 1990/91 smo uvedli mape S KNJIGO V SVET; najprej za učence od 1. do 4. razreda, v šolskem letu 1994/95 pa tudi za učence od 5. do 8. razreda. Učenci, ki uspešno opravijo bralno značko v vseh osmih letih, dobijo še posebno priznanje za osemletno zvestobo bralni znački (zlata značkarji).

⁹² Katarina Podobnik, šolska knjižničarka

Šolsko leto	Število učencev na šoli	Število oddelkov na šoli	Število učencev, ki je opravilo bralno značko (in zlati značkarji)
1984/1985	616	21	447 ali 73 % (28 učencev vseh 8 let)
1985/1986	608	21	461 ali 76 % (26 učencev vseh 8 let)
1986/1987	643	22	552 ali 86 % (21 učencev vseh 8 let)
1987/1988	670	23	556 ali 83 % (34 učencev vseh 8 let)
1988/1989	672	23	549 ali 82 % (63 učencev vseh 8 let)
1989/1990	664	24	499 ali 75 % (37 učencev vseh 8 let)
1990/1991	647	24	489 ali 76 % (55 učencev vseh 8 let)
1991/1992	635	24	438 ali 69 % (29 učencev vseh 8 let)
1992/1993	636	24	431 ali 68 % (29 učencev vseh 8 let)
1993/1994	642	24	454 ali 71 % (28 učencev vseh 8 let)
1994/1995	635	24	494 ali 78 % (34 učencev vseh 8 let)
1995/1996	632	24	502 ali 79 % (39 učencev vseh 8 let)
1996/1997	616	24	497 ali 81 % (40 učencev vseh 8 let)
1997/1998	608	24	481 ali 79 % (42 učencev vseh 8 let)
1998/1999	578	24	480 ali 83 % (56 učencev vseh 8 let)
1999/2000	553	24	445 ali 80 % (51 učencev vseh 8 let)
2000/2001	536	23	432 ali 81 % (47 učencev vseh 8 let)
2001/2002	554	24	420 ali 76 % (43 učencev vseh 8 let)
2002/2003	532	24	406 ali 76 % (32 učencev vseh 8 let)
2003/2004	496	23	405 ali 82 % (32 učencev vseh 8 let)
2004/2005	465	22	389 ali 84 % (31 učencev vseh 8 let)
<i>Skupaj</i>	12.638		9.827 ali 78 % (797 učencev vseh let)

Mentorice bralne značke so učiteljice na razredni stopnji in učiteljice slovenskega jezika na predmetni stopnji.

Učenci osnovne šole Ledina sodelujejo tudi pri:

- **angleški bralni znački: Knjižni molj** pod mentorstvom Vladimire Koren in Marjance Mihelič;
- **eko bralni znački** (prvič v šolskem letu 2003/04) pod mentorstvom Katarine Podobnik in Irene Šimenc Mihalič;
- **zamejski bralni znački** pod mentorstvom Gabrijele Škraba in Roberta Jakše.

Koordinatorica bralne značke: Katarina Podobnik.

Ledina piše

ob 110-letnici
(1889 – 1999)

Naslovnica šolskega glasila Ledina piše ob 110-letnici
šolske zgradbe, oktober 1999

Glasilo Ledina piše

Glasilo osnovne šole Ledina, Ledina piše, izhaja od šolskega leta 1958/59 dalje. Redni izvodi glasila so ohranjeni na šoli le od šolskega leta 1970/71 dalje. Izhaja v velikem formatu, formatu A4, in v nakladi od 250 do 600 izvodov. Običajno izideta dve številki letno. V glasilu so zastopana različna področja od kulture do športa in razvedrila. Poleg literarnih besedil so v glasilu tudi intervjuji, anekdote, križanke, rebusi, uganke, horoskopi in še kaj. Glasila so izdelana na šoli, nekajkrat pa so nam jih natisnili v časopisnem podjetju Dnevnik v Ljubljani. Glasilo v vseh letih izhajanja ni spremenilo niti formata niti naslova glasila, to je Ledina piše, razen v letu 1990/91, ko se je tretja številka imenovala Ledinski mesečnik. Spreminjalo pa se je tako po vsebinski kot tehnični plati: v začetku je razmnoževanje potekalo na ciklostil, drugačna je bila vezava, spremenil pa se je tudi logotip »Ledina piše«. Naslovnice glasila so bile od šolskega leta 1967/68 do 1978/79 nespremenjene – podoba dekleta, katere avtor je nekdanji učitelj Julijan Renko. Kasneje se ta lik pojavi samo še na prvi številki v letu 1980/81, od druge številke dalje istega leta pa so se naslovnice, ki so bile povezane tudi z zgodovinskimi, kulturnimi in športnimi dogodki takratnega časa, začele redno spreminjati. Izšlo je tudi nekaj izrednih števil glasila: ob nekdanjem dnevu mladosti – 25. maju (1971/72), ob 40-letnici AVNOJA (1983/84), ob obletnici osvoboditve (1984/85), ob 100-letnici šole (1988/89), ob otvoritvi nove telovadnice v prizidku Centra Ledine (1992/93), ob 110-letnici šole, ob 40-letnici bolnišničnih šolskih oddelkov (1999/00) ter ob 150-letnici šole (2005/06).

“

*Do likovne umetnosti sem čutil veselje, odkar se zavedam. Moj cilj ni bil nikoli postati učitelj, pač pa likovnik – kipar. A socialne razmere so me prisilile, da sem šel za učitelja. Ves čas sem bil zaposlen samo na OŠ Ledina, kjer sem se zelo dobro počutil. Vabili so me na pedagoško gimnazijo in na šolo za oblikovanje, a sem ponudbe odklonil.*⁹³

”

“

Iz pogovora s profesorjem Renkom

Življenjsko pot, pot plodovitega kiparja, si je izbral že zelo zgodaj, ko je imel za seboj šele 13 let. Njegov daljni sorodnik je bil cerkveni rezbar v Velikih Laščah. Pri opazovanju dela se je navdušil za kiparsko ustvarjanje. Od neštetihi vrst kipov in skulptur si je izbral portrete. Njegovo mnenje je, da je portret čisto enakovreden kakršnemukoli spomeniku, mogoče še boljši, kajti portret ne sme ostati mrtev kamen, ampak mora kazati notranje življenje osebe, ki je portretirana. V portret se moraš poglobiti in mu dati njegovo tipično pozo. Zelo rad ima otroke in v veliko veselje mu je, kadar dela z njimi. Seveda pa pričakuje od njih sodelovanje. Je objektiven do vseh, ki si žele znanja in je vesel, če jim lahko pomaga.

*»Pri vsakem človeku je talenta le tretjina, drugo sta delo in volja,« je njegova misel.*⁹⁴

”

⁹³ Julijan Renko, učitelj likovne in tehnične vzgoje

⁹⁴ Ana Kučan, 8. b (objavljeno v Ledina piše, leta 1978/79)

Šolsko glasilo izdelujejo učenci pod vodstvom mentoric, ki so največkrat učiteljice slovenskega jezika. V letih od 1970 do 2005 so bile mentorice glasila: Mija Kralj, Majda Cimperman, Metka Runovec, Jasna Hrvatin, Marjeta Menart, Mojca Perko, Ljubica Kosmač, Lidija Stanič, Zdenka Ožinger Hrovat, Mihaela Šarman Gaberšek, Karla Leban in Katarina Rigler Šilc. Prispevki nastajajo tudi ob pomoči ostalih učiteljev, ki učence vzpodbujajo k pisanju. V preteklosti so glasila nastajala še ob pomoči učiteljev, ki so bili največkrat učitelji tehnične vzgoje: Julijan Renko, Borut Pavletič, Danilo Henigman, Rozalija Mohorič, László Herman, Primož Rink, in likovne vzgoje: Tonka Tacol in Barbara Tacar; v zadnjih letih pa tudi s pomočjo učiteljice računalništva Marije Valenčak. Ne smemo pa pozabiti tajnic, ki so dolga leta prispevke za glasilo tipkale: Alenka (Pavlinja) Kramer, Anica Pirc in Marica Jamnik.

Danes, ko so učenci že računalniško opismenjeni, izdelujejo glasilo pod vodstvom mentorice s pomočjo računalnika. V času, ko še ni bilo računalnikov, pa je bilo tiskanje glasila precej naporno.

“*Ker ni bilo računalnikov, s katerimi lahko shraniš program, je bilo vedno ogromno dela. Šolsko glasilo Ledina piše in ostali material, ki smo ga rabili v več izvodih, smo pisali na posebne matrice, in sicer brez traku, tako da se je matrica prelučnjala v obliki črke. Te matrice so se nato s posebno ciklostil tehniko razmnožile v določenem številu izvodov. Delo je bilo zelo delikatno tako za pisca kot za razmnoževalca. Udarci pri pisanju so morali biti ravno pravi, da se je matrica prelučnjala v obliki črke; če je bil udarec preslaboten, se črka ni poznala, če je bil premočan, so nastajale pri razmnoževanju same črne packe. Prav tako pa si moral biti natančen pri razmnoževanju z nanosom črne barve na matrice.*”⁹⁵

Poleg glasila Ledina piše na šoli pogosto izhajajo še glasila razredne stopnje in občasno glasila interesnih dejavnosti ter zimskih ali poletnih šol v naravi. Bolnišnični šolski oddelki izdajajo svoja glasila.

Informacijsko komunikacijska tehnologija

Prvi računalniki

Začetki uvajanja računalnika v šolo segajo dobrih dvajset let nazaj. Leta 1984 je podjetje Petrol podarilo šoli prvi računalnik Commodore in začel se je računalniški krožek, ki ga je vodil zunanji sodelavec šole.

⁹⁵ Anica Pirc, tajnica OŠ Ledina

Z vključitvijo v projekt RAČEK (1989) je šola dobila prvo računalniško učilnico v kletnih prostorih šole. V njej je potekal program fakultativnega pouka: LOGO za učence razredne stopnje in PASCAL za učence predmetne stopnje, ki ga je izvajal Zavod za računalniško izobraževanje Ljubljana (Sinel) pod vodstvom dr. Jelka Urbančiča. Iz leta v leto so naši učenci posegali po prvih mestih na državni ravni.

Drugo računalniško učilnico v drugem nadstropju šole smo uredili s pomočjo mestne občine leta 1992, ko nam je Zavod za šolstvo in šport ponudil sodelovanje v projektu PETRA. V njej smo izvajali pouk ob računalnikih pri likovni in tehnični vzgoji ter slovenskem jeziku, kasneje pa smo jo uporabljali za fakultativni pouk računalništva.

Osnovna šola Ledina se je v šolskem letu 1994/95 vključila v projekt Računalniško opismenjevanje (trajal je do leta 1999). V šolskih prostorih v sklopu objekta Ledina centra je bila urejena nova prostorna računalniška učilnica. Za leto dni je postala Ledina osrednja šola na področju zbiranja in obdelave podatkov, zanimivih za izobraževanje. Z večletnim sodelovanjem v razvojnih skupinah za slovenski jezik, kemijo, biologijo, likovno in tehnično vzgojo ter v razvojnih skupinah za mednarodno sodelovanje, izdelovanje elektronskih prosojnic in oblikovanje testov, je bila OŠ Ledina razvojna šola na področju uvajanja računalnika v pouk.

Internet smo začeli uporabljati v šolskem letu 1995/96. Hitro smo prišli do spoznanja, da imamo s pomočjo interneta svet tako rekoč na dlani.

“
Že od leta 1996 ima šola svojo spletno stran: <http://www2.arnes.si/~osljledina3s/>. Na prvem natečaju za najmikavnejšo in najbolj sporočilno domačo stran (februarja 1996) smo dosegli četrto mesto. Še bolj pa smo ponosni, da nam je na drugem natečaju (maja 1996) uspelo zmagati. Naša predstavitev na internetu je bila skupaj s predstavitvijo OŠ Velika Nedelja najboljša v Sloveniji, za kar smo prejeli nagrado 2500 ameriških dolarjev. S tem denarjem smo kupili ISDN usmerjevalnik za dostop do interneta. Ledinske spletne strani smo leta 2002 temeljito prenovili in dopolnili.
”

Leta 1996 so na šoli »stekleno dvorano«, v kateri se je pred zgraditvijo nove telovadnice v Ledina centru odvijala športna vzgoja za razredno stopnjo, predelali v prostorno računalniško učilnico s kabinetom za učitelja. To računalniško učilnico uporabljamo še danes – v njej je 15 računalnikov (14 delovnih mest za učence in računalnik za učitelja), povezanih v lokalno omrežje.

⁹⁶ Marija Valenčak, računalničarka, avtorica šolske spletne strani

Julija 1996 je bila OŠ Ledina imenovana za izobraževalni center. Od takrat potekajo v naši računalniški učilnici izobraževanja pedagoških in drugih delavcev na šolah na področju uporabe računalnikov pri pouku in za pouk. Med predavatelji so tudi ledinski učitelji.

Leta 2000 smo s pomočjo Ministrstva za šolstvo zgradili prvo fazo računalniške mreže na šoli. V pedagoški del mreže smo povezali računalnico in šest učilnic; v administrativni del pa delovna mesta v upravi, zbornici, knjižnici, šolski prehrani, računovodstvu in svetovalni službi. Vsi računalniki so multimedijsko opremljeni in preko ISDN usmerjevalnika povezani z internetom. Februarja 2005 smo izvedli prehod z ISDN na ADSL (Arnes).

Danes vsi naši učitelji in strokovni delavci uporabljajo računalnike za pouk in/ali pri pouku. S pomočjo računalnikov pišejo učne načrte, poročila ter številna obvestila staršem in učencem. Brez pomoči interneta in elektronske pošte si delovnega dne na šoli sploh ne predstavljajo več, saj jim omogoča zelo hitro komunikacijo s kolegi po Sloveniji in po svetu ter nenehno izpopolnjevanje in samoizobraževanje.

Pouk ob računalnikih

Odkar je učni proces podprl računalnik in se izkazal za odlično učno sredstvo pri iskanju poti do znanja, učitelji naše šole z navdušenjem uporabljajo programsko opremo, ki jim tak pouk omogoča. Še več, tudi sami se vključujejo v proces nastajanja novih programov (v razvojnih skupinah projekta Računalniško opismenjevanje, kjer je najuspešnejša skupina za slovenski jezik s petimi izvirnimi programi) in v proces iskanja novih pristopov poučevanja ob računalniku (učenje na daljavo, ki ga razvijajo v bolnišničnih šolskih oddelkih v sodelovanju z matično šolo).

Učencem računalnik ob spretnem vodenju učitelja pomaga do znanja že na razredni stopnji, kjer s pomočjo enostavnih programov spoznavajo nove vsebine ali preprosto utrjujejo računanje in urijo različne spretnosti. Na predmetni stopnji učenci najpogosteje zahajajo v računalniško učilnico pri pouku slovenskega jezika, likovne in tehnične vzgoje, kemije, biologije in fizike, pridružujejo pa se jim z nekaj urami letno tudi drugi predmeti.

Računalniki nam omogočajo obogatitev pouka s projektnim delom. Pri projektih Dobre vesti iz naše šole in našega mesta, Pomladni dan v Evropi in drugih projektih uspešno izvajamo medpredmetno povezovanje in zelo zanimivo multimedijsko izobraževanje. Izvedli smo tudi že več

Učenci in učitelji med elektronsko konferenco v računalniški učilnici, marec 2005

klepetalnih (chat) in video konferenc z drugimi šolami iz Slovenije in z Madžarske.

Učenci imajo prost dostop do računalniške učilnice ob nadzoru učitelja tudi po pouku, kjer nadgrajujejo svoje znanje, brskajo po zanimivostih na internetu, komunicirajo z vrstniki po svetu, pišejo in oblikujejo spletne strani, seminarske in raziskovalne naloge, ustvarjajo šolsko glasilo in se sprostijo ob računalniških didaktičnih igrah.

Od šolskega leta 2003/04 v okviru devetletnega osnovnošolskega programa izvajamo tudi izbirne predmete iz področja računalništva.

Raziskovalna dejavnost

Raziskovalna dejavnost na Ledini ima dolgoletno tradicijo, saj njeni zametki segajo že v sedemdeseta leta, ko so mladi zgodovinarji začeli raziskovati pod okriljem Zveze prijateljev mladine Slovenija. Istočasno so se odvijali prvi poskusi raziskovalnih nalog iz kemije in tehnike v okviru projekta Gibanje – znanost mladini, ki ga je vodila Zveza organizacij tehniške kulture Slovenije.

Raziskovalno delo se je kasneje razširilo tudi na druga področja: pod okriljem Mestne občine Ljubljana poteka od leta 1988 natečaj Zaupajmo v lastno ustvarjalnost. Na prvem srečanju sta nas zastopali nalogi s področja matematike in kemije, ki sta učencem in mentoricama Mariji Dornik in Boži Šarbek prinesli nagradni izlet v München, šola pa je prejela denarno nagrado. Raziskovalno delo je pozneje potekalo tudi pri zgodovini, biologiji, fiziki, gospodinjstvu, geografiji, kemiji, matematiki in slovenščini. Veliko sodelujočih učencev je bilo nagrajenih z nagradnimi izleti, najprej v München, kasneje pa v Gardaland. Mentorji raziskovalnih nalog so bili Bojana Čirovič, Ana Romana Dolenc, Marija Dornik, Dragica Mencinger, mag. Mihaela Mrzlikar, Nevenka Osterman, Bernarda Pinter, Katarina Podobnik, Katarina Rigler Šilc, Irena Šimenc Mihalič, Lidija Stanič, Boža Šarbek, Gabrijela Škraba, Andrej Šturm, Snježana Ude, Sonja Vidrih, Matejka Završnik in Marjeta Žorž.

V začetku devetdesetih se je začela odvijati bogata raziskovalna dejavnost pod okriljem Zveze prijateljev mladine Ljubljana-Center v organizaciji Romane Savnik, v katero smo se vključevale centrske šole. Raziskovali smo življenje v Ljubljani v začetku dvajsetega stoletja in ekologijo. Raziskovalne naloge so bile objavljene v zbornikih Želodec Ljubljane 1, Želodec Ljubljane 2, Življenje v Ljubljani včeraj, danes, ..., Razvoj turizma v domačem kraju, Raziskujemo naše okolje,

Ledinci smo učenci, ki nam ni para. Smo ustvarjalni, domiselni in delovni.

Jan Vrhovec, 5. c

SOS za naše okolje ter Kulturni spomeniki in njihov pomen. Mentorice raziskovalnih nalog so bile: Nevenka Osterman, Boža Šarbek, Gabrijela Škraba in Sonja Vidrih.

“*Imate radi torte? Smešno vprašanje! Le kdo jih nima rad! Ker smo krožkarji hoteli izvedeti, kje so pripravljali najbolj okusne torte v Ljubljani, smo se lotili raziskovanja. Pri iskanju informatorjev smo imeli veliko težav. Ohranjenih je malo virov in ostalega gradiva. Našli smo gospo Matejo Dornik-Gris, hčerko znanega ljubljanskega slaščičarja. Pa smo bili na konju ... Ker smo bili krožkarji veliki ljubitelji slaščic, smo po starih receptih spekli torte in jih z užitkom pojedli.*”⁹⁷

“*Gostilna mora imeti dušo. In kaj je duša gostilne? Gostje, hrana, pijača, zabava. V nalogi smo želeli izvedeti, katerih gostiln se še spominjajo naše babice in dedki. In kaj zanimivega smo odkrili: da je gostilna Košak slovela po dobrem »gabrnu fruštku« in dobrem bizelj-skem vinu, da so k Figovcu hodili gostje na narezek in klobase, v Unionu so imeli dobra jetrca, golaž in vampe, mladina pa je hodila v Daj-Dam na sendviče. V gostilno Tiček sta redno zahajala Miško Kranjec in Gregor Strniša, v gostilno pri Bobnčku pa slikarja Omerza in Kregar.*”⁹⁸

Zveza prijateljev mladine Ljubljana-Center je organizirala raziskovalne tabore. Udeleževali so se jih učenci, ki so svoje znanje želeli nadgraditi pri matematiki, biologiji, kemiji, geografiji, zgodovini, etnologiji ... Na raziskovalnih taborih v Gorjah pri Bledu so poleg učencev centrskih šol in domačinov OŠ Gorje sodelovali tudi učenci iz Ruš, Velenja in Lenarta v Slovenskih Goricah. Udeleženci so raziskovali kulturno dediščino in spoznavali naravne lepote, velik poudarek pa je bil na ekoloških vsebinah in pomenu naravnega ravnovesja. Ob zaključkih taborov so bile na OŠ Gorje ali v Ljubljani vsakoletne zaključne prireditve, kjer so posamezne skupine predstavile rezultate svojega dela. Prireditve so se udeleževali gostje, starši in predstavniki medijev ter šol. Raziskovalne naloge so bile objavljene v zbornikih z naslovom Tam, kjer se začne Triglavski narodni park. Mentorji raziskovalnih nalog so bili: Marija Dornik, Breda Grenc, Nina Hvala Klančič, Katarina Jakopin, Nevenka Osterman, Mirsad Skorupan, Boža Šarbek, Maja Turk in Nina Zadel.

Raziskovalno delo je potekalo na razredni in predmetni stopnji v okviru priprav na vsakoletna srečanja Unesco šol na mednarodnem taboru International Camp v Piranu. Smernice za delo je oblikoval Programski svet Ministrstva za šolstvo in šport ob sodelovanju urada Republike Slovenije za Unesco. Učenci so odkrivali bogato kulturno dediščino Ljubljane, iskali možnosti

Raziskovalno delo na Rakitni, september 2002

⁹⁷ Iz raziskovalne naloge Najslajše torte v Ljubljani.

⁹⁸ Iz raziskovalne naloge Ljubljanske gostilne med vojnama.

za njeno ohranjanje prihodnjim rodovom, spremljali okoljsko problematiko mesta in oblikovali svoj odnos do življenja človeka v pokrajini in lokalni skupnosti.

V organizaciji OŠ Ledina so potekali tudi tabori, ki so pod vodstvom mag. Mihaele Mrzlikar potekali na Rakitni. Tematsko je bila v ospredju učinkovita raba in varčevanje z energijo, vključevale pa so se tudi ekološke vsebine, orientacija, terenske vaje iz geografije, astronomija in športne aktivnosti. Rezultate svojih raziskovanj so učenci večkrat prikazali na sejmu Narava – zdravje v Ljubljani. Mentorji so bili: László Herman, mag. Mihaela Mrzlikar, Nevenka Osterman in Boža Šarbek.

Od leta 2001 pa Zavod za tehnično kulturo Slovenije organizira državno tekmovanje mladih raziskovalcev v Murski Soboti. Na državnem tekmovanju tekmujejo učenci, ki so se najboljše uvrstili na regijskem tekmovanju. Najboljše rezultate na tem tekmovanju smo dosegli pri biologiji, gospodinjstvu, fiziki, kemiji in slovenščini. Mentorice so bile: Ana Romana Dolenc, mag. Mihaela Mrzlikar, Katarina Rigler Šilc, Lidija Stanič, Boža Šarbek in Sonja Vidrih.

Na taborih in tekmovanjih pri učencih poglobljamo znanje na osnovi izkustvenega učenja. Navajamo jih na timsko delo in na odgovornost do skupine. Tako vzgajamo samostojne, motivirane in vedoželjne generacije Ledincev.

“

V šolskem letu 1997/98 sem zaključila dvajsetletno delo z mladimi ledinskimi zgodovinarji. Učila sem jih natančnosti, vztrajnosti in v njih vzbujala veselje do raziskovalnega dela. S krožkarji sem preživela veliko lepih, včasih pa za kakšnega posameznika tudi težkih trenutkov. Pri iskanju informacij o gradnji Plečnikove cerkve Sv. Mihaela na Barju smo spraševali domačine Črne vasi. Pri krožku je petošolec Janez navdušeno razlagal vse o gradnji na kolih ... Veliko je vedel. Ko smo se po razgovoru z župnikom, gospodom dr. Francem Gorjupom, vračali, je razočarano vzdiknil: »Gospod župnik je natančno razložil vsako podrobnost gradnje; kolov, na katerih stoji cerkev, pa nam ni pokazal.« V spominu mi je ostal tudi krožkar Marko. Nekaj mesecev je z nami brskal po časopisnih virih v Zgodovinskem arhivu in Šolskem muzeju. Zapisoval je vsako najmanjšo podrobnost. Pozabil pa je zapisati vir, iz katerega je izpisoval informacije. Ko je to ugotovil, mu je šlo na jok. Prepričal je babico, da sta vse izpiske pregledala in dopolnila manjkajoče vire.⁹⁹

”

⁹⁹ Gabrijela Škraba, učiteljica zgodovine

Projekti

Unesco šola

OŠ Ledina se je leta 1997 z vključitvijo v ASPnet Unescovo mrežo šol s sedežem v Parizu pridružila veliki skupini šol, ki vzgojo in izobraževanje postavljajo na temelje znamenitih štirih Delorsovih stebrov, ki so:

*Učim se, da vem,
učim se, da znam delati,
učim se, da znam sobivati – živeti v sožitju s seboj in drugimi,
učim se, da znam biti – razvijati, ohranjati in kultivirati svoj jaz.*

Unescov program izobražuje za življenje, saj poleg osmišljenega znanja posveča skrb osebno-stnemu razvoju, kar učencem in učiteljem v hitro spreminjajočem se svetu omogoča bolj kakovostno življenje. Znanje ima vrednost in postaja cenjena vrednota šole, ko znamo z njim ravnati za dobro lastne osebnosti in ljudi, s katerimi živimo in delamo. Zato vsako leto znova iščemo poti pri osmišljanju 3. in 4. stebra.

Prioritete Unescovega programa, ki jih vpletamo v vzgojno-izobraževalne dejavnosti, so: kultiviranje lastne osebnosti, skrb za dobre medsebojne odnose, mirovniška vzgoja ter ohranjanje naravne in kulturne dediščine.

V začetnem obdobju, ko je bilo v mrežo Unescovih šol vključenih le osem slovenskih šol, so na OŠ Cirila Kosmača v Piranu potekali vsakoletni mednarodni tabori. Udeleževali so se jih učenci iz Apač, Celja, Maribora, Mojstrane, Pirana, Slovenj Gradca, Šmihela pri Novem mestu in iz naše šole. Na petdnevnem taboru so se jim pridružili tudi zamejski Slovenci iz Borovelj, učenci hrvaške, bosanske, norveške, ukrajinske in italijanske osnovne šole iz Pirana. Sodelovali so v številnih raziskovalnih in ustvarjalnih delavnicah, kjer so se vrstnikom predstavili z raziskovalnimi nalogaми, s plakati in z drugimi izdelki, povezanimi z naravno in kulturno dediščino domače pokrajine. Seznanjali so se tudi z vlogo OZN in Unesca pri reševanju najbolj perečih problemov sodobnega sveta, s prioritetaми za novo tisočletje, z deklaracijami o človekovih pravicah in pravicah otrok, se ob tem spoznavali in spoprijateljili.

*Osnovno izobraževanje je
nepogrešljiv »potni list za življenje«.*

Jacques Delors

Učenci 3. razreda ob ledinskem kamnu na Golovcu 19. septembra 2003

Dan odprtih vrat na OŠ Ledina »Ohranjanje kulturne dediščine«, 6. marec 2004

¹⁰⁰ Sporočilo kluba mladih mirovnikov z Mednarodnega tabora Unesco v Piranu, 27. 9. 1998 – 4. 10. 1998

¹⁰¹ Blaž Janež iz glasila Express News – Hiter odmev, glasilo Mednarodnega tabora Unesco v Piranu

Utrinka z Mednarodnega tabora Unesco v Piranu

“

Svetlobni pramen posije skozi kapljico in naredi mavrico – pot do tvojega srca.

*Če bi bili vsi ljudje kot kapljice, ki se mirno, veselo in prijateljsko združijo v potok, bi življenje teklo po strugi, polni ljubezni in radosti. Ne obračajmo hrbta ljudem, ki potrebujejo naše prijateljstvo in ljubezen. Ponudimo jim ramo, čeprav so drugačni od nas.*⁹⁵

”

“

*Mir. Ta beseda ima veliko pomenov. Pomeni svobodo, prostost, veselje, radost in še marsikaj. Zame pomeni, da imam nekaj prostega časa in da lahko razmislim o kakšnih stvareh, da se sprostim. Oh, skoraj najpomembnejše pa sem pozabil! MIR PO SVETU. Mi, otroci, hočemo mir. Zaradi tega vas prosim, da ob 50-letnici podpisa deklaracije o človekovih pravicah razmislite o tej stvari in se potrudite, da bo na našem planetu MIR.*⁹⁶

”

Ena od nalog, ki so jih morali opraviti učenci Unesco šol, je bila tudi priredba Unesco himne.

*Ledinci nismo sami, imamo internet,
z njim se vsak dan znova povežemo v svet.
Prijatelje spoznamo, uživamo zelo,
prihajamo v šolo, saj tu nam je lepo.*

Leta 2005 je v Unescovo mrežo ASPnet vključenih že 81 šol, dijaških domov in vrtcev. Unescov program sodelujočim nudi sodelovanje v 24 nacionalnih ASPnet projektih. Ledinci se že leta dejavno vključujemo v naslednje nacionalne projekte:

- Dobre vesti iz naše šole in našega mesta, ki ga vodi ravnateljica Ljubica Kosmač. Vanj se vključujejo šole iz vse Slovenije in tujine (<http://www2.arnes.si/~osljledina3s/dobren/>);
- Korenine in krila, ki ga vodi OŠ Cirila Kosmača, Piran;
- Unesco kviz, ki ga vodi OŠ Bratov Polančičev, Maribor;
- Festival miru v Slovenj Gradcu, ki ga vodi OŠ Slovenj Gradec;
- Dediščina v rokah mladih – mladi posvojijo spomenik, ki ga pod vodstvom nacionalne koordinatorice Alenke Aškerc Mikeln vodi Unesco klub, Piran (<http://www.ukp-drustvo.si/sekcije/dedis/>);
- Dan človekovih pravic, ki ga vodi OŠ Jožeta Moškriča, Ljubljana.

Posebno pozornost smo v jubilejnem letu posvetili nacionalnemu Unescovemu projektu Dediščina v rokah mladih. Posvojili smo OŠ Ledina in se zavezali, da bomo skrbeli zanjo.

Vodja: Ljubica Kosmač, ravnateljica. Koordinatorica na šoli: Natalija Halič

“ Sodelovanje v različnih šolskih, državnih in mednarodnih projektih je učencem in učiteljem ponujalo neštete možnosti sodelovanja in povezovanja z vrstniki in kolegi v domovini in izven meja. Prva odlična priložnost se je pokazala že v mojem prvem letu na Ledini, ko mi je kolegica Natalija Halič omenila mednarodni projekt ASPnet Unescovih šol, ki ga je za Slovenijo vodila in ga še sedaj vodi OŠ Cirila Kosmača iz Pirana. Še danes, ko je OŠ Ledina postala središče oziroma povezovalni center za Unescove šole v ljubljanski regiji, sem ponosna na svojo in našo skupno odločitev, da smo že leta 1997 postali člani ASPnet in spodbujevalci Unescove ideje v ledinskem, ljubljanskem in slovenskem šolskem prostoru.¹⁰² ”

“ Unesco mi je odprl mnoga vrata v svet. Ne predstavljam si, kakšno bi bilo danes moje življenje, če se ne bi kot 12-letni mulček prvič srečal z Unescem v Osnovni šoli Ledina. Takrat mi je ta beseda zvenela čudno, neka kratica ... UNESCO ... Z leti sem spoznal pomen Unesca za svet, njegovo poslanstvo in delovanje. Ponosen sem, da sem postal eden izmed prvih Unescovih glasnikov. Ta naslov nosim s ponosom in mi pomeni priznanje preteklega dela, odgovornost za prihodnost in veliko čast sedanosti. Unesco mi je spremenil življenje. Prepotoval sem lep kos sveta in srečal mnogo izjemnih ljudi. Rad se spominjam številnih nasmehov, novih idej, sanj, dolgih pogovorov v različnih hotelskih sobah ... Preveč spominov za kos papirja. Podobne spomine bodo obujale še mnoge generacije za mano. Unesco je mnogo več kot le Organizacija združenih narodov. Unesco so ljudje. In hvala Osnovni šoli Ledina in vsem ljudem, ki so pri tem projektu sodelovali, saj sem danes to, kar sem, tudi zaradi Unesca in vseh izkušenj, pridobljenih pri tem delu.¹⁰³ ”

Unesco ASPnet središče za ljubljansko območje

Pod geslom »Živimo v enem svetu – učimo se za en svet« je bilo v Novi Gorici 14. maja 2004 svečano razglašanih deset Unesco ASPnet središč, med njimi tudi naša šola.

Otvoritev »Unesco ASPnet središča Ljubljana« na OŠ Ledina 31. maja 2005 — županja Danica Simšič ob podpisovanju listine

¹⁰² Alojzija Murko, ravnateljica pobudnica Unescove ideje na OŠ Ledina.

¹⁰³ Žiga Vavpotič, nekdanji ledinski učenec, Unesco glasnik.

Gostje na otvoritvi ASPnet središča Ljubljane, maj 2005

*Pričakovati boljše in delati
isto je definicija norosti.*

Zig Zigler

To je veliko priznanje našemu dosedanjemu delu na tem področju. Zavezuje nas k nadaljnjemu iskanju poti do uresničevanja ciljev vzgoje miru, strpnosti in sodelovanja, k ohranjanju naravne in kulturne dediščine in h krepitvi vezi med šolami. Skupaj bomo lažje premagovali težave sodobnega sveta.

Na svečani prireditvi je OŠ Ledina prejela certifikat o imenovanju.

31. maja 2005 so bile na slavnostni otvoritvi na OŠ Ledina v Ljubljani podeljene listine o sodelovanju štirinajstim Unesco šolam iz ljubljanskega območja, ki so se zavezale sodelovati v ljubljanskem središču in svoje znanje deliti druga z drugo. Poleg podpisnic listine o sodelovanju gospe Danice Simšič, županje glavnega mesta Ljubljane, gospe Alenke Aškerc Mikeln, nacionalne koordinatorice Unesco ASPnet mreže šol Slovenije so bili na otvoritvi prisotni tudi drugi pomembni gostje, med njimi: gospa Metka Zevnik, v. d. direktorice Urada za osnovno šolstvo in vrtce, in gospod Erwan Fouéré, evropski veleposlanik v Sloveniji,

Ob tej priložnosti smo podelili tudi listino častnima članicama Alenki Aškerc Mikeln in Alojziji Murko.

Šole, članice Unesco ASPnet središča Ljubljana, so:

OŠ Davorina Jenka, Cerklje na Gorenjskem; OŠ Preserje pri Radomljah; OŠ Marije Vere, Kamnik; OŠ Horjul; OŠ Jožeta Moškriča, Ljubljana; OŠ Rodica, Domžale; OŠ Ledina, Ljubljana; OŠ Spodnja Idrija; OŠ Stara cerkev; OŠ Jožeta Krajca, Rakek; Gimnazija Jožeta Plečnika, Ljubljana; Gimnazija Vič, Ljubljana; Srednja vzgojiteljska šola in gimnazija Ljubljana; Srednja gradbena, geodetska in ekonomska šola, Ljubljana.

Vodja Unesco ASPnet središča Ljubljana: Karla Leban

Zdrava šola

Osnovna šola Ledina se je z bolnišničnimi oddelki vključila v Slovensko mrežo zdravih šol leta 1998. Projekt strokovno vodi Inštitut za varovanje zdravja Republike Slovenije in ga tudi koordinira.

Vodstvo in delavci Slovenskih zdravih šol so se obvezali, da bodo sledili dvanajstim ciljem, ki so usmerjeni v izgradnjo pozitivne samopodobe učencev in skrbi za vsestranski razvoj učencev, z usmerjanjem v različne dejavnosti. Poudarjeni so dobri odnosi med učenci in učitelji, posebna pozornost je še namenjena zdravemu načinu življenja in prehranjevanja. Šole poglobijo sodelo-

vanje z zdravstveno in zobozdravstveno službo, z domom starejših občanov, s srednjimi šolami in s krajevno skupnostjo.

V okviru projekta Zdrava šola potekajo številne dejavnosti, ki pomagajo učencem razumeti pomen zdravega načina življenja in oblikovati svoj pogled na svet.

V začetni fazi vključevanja so potekala izobraževanja v zvezi z načrtovanjem in evalvacijo programa. Veliko pozornosti smo v začetni stopnji namenili oblikovanju pozitivne samopodobe in kar nekaj strokovnih delavcev se je udeležilo seminarja z naslovom: Kako ukrotiti tigra? V šoli ta program zelo uspešno uvajajo učitelji tretjih in četrtih razredov. Gradnja pozitivne samopodobe se pričanja pri telesni urejenosti in pripravljenosti na vsakodnevne obveznosti. Na ta način se zmanjšuje stres, učenci se bolje počutijo, dobri rezultati, ki sledijo, pa učence vzpodbujajo in jim utrjujejo samozavest.

Veliko pozornosti smo v tem času namenjali gibanju in zdravi prehrani, pri čemer je na naši šoli veliko vlogo prevzel planinski krožek. Učiteljice so pridobile nova znanja v FITCLUB-u. To je mednarodni projekt za otroke, ki ponuja vznemirljive športne oziroma vadbene aktivnosti, skozi katere skušajo otroku predstaviti šport kot potrebo in ne kot obveznost.

Naslednja rdeča nit Zdrave šole je bilo »Sporočilo v steklenici«. Projekt je imel mednarodne razsežnosti, namenjen je bil predvsem ozaveščanju mladih o škodljivih vplivih alkohola na organizem in tudi na vedenjske spremembe, ki jih zloraba alkohola vnaša v družino in družbo.

V letu 2002/03 smo veliko pozornosti namenjali duševnemu zdravju. Učenci so razmišljali o tegobah in lepih doživetjih. Ugotavljali so, da zdravega človeka odlikuje tudi sposobnost kulturnega komuniciranja. Le-to in spoštovanje slehernega človeka je osnova za zdrave medčloveške odnose, ki so temeljno vodilo naše šole, saj menimo, da sreča in zdravje posameznika izhajata prav iz kakovosti medsebojnih odnosov.

V tem šolskem letu smo poglobljeno sodelovali s starši. Naši učitelji nadaljujejo s tradicijo prednovoletnih druženj, ponovno pa na naši šoli poteka šola za starše.

Naša šola s prispevki učencev vsako leto sooblikuje bilten Zdravih šol, ki izhaja enkrat letno.

V bolnišničnih oddelkih so dejavnosti Zdrave šole prilagojene glede na specifično šolskega dela v bolnišnici. Zavest o pomenu zdravega načina življenja učitelji vpletajo v vsakdanje delo in spod-

Zobozdravnica Nastja Pirnat, učiteljica Bernarda Pinter, ravnateljica Ljubica Kosmač, medicinski sestrí Saška Gostič in Marija Miklič ter učiteljci Aleša Zalaznik in Boža Šarbek ob otvoritvi prenovljene zobne preventivne sobe, 31. maj 2005

*Naravoslovni dan prvošolcev pri pripravi
zdrave prehrane v šolskem letu 2003/04 z vodjo
šolske prehrane Romano Ano Dolenc*

bujajo pozitivno samopodobo učencev. Drobne, vendar pomembne, so vsakodnevne akcije, kot so: minutka za zdravje, socialne in sprostitvene igre, gibalne igre, opozarjanje na pomen osebne higiene, opozarjanje na pravilno držo in na pomen zdrave prehrane. Ciljem Zdrave šole sledijo tudi posamezni naravoslovni in športni dnevi: Zdrava prehrana, Čutila, Oči in barve, Naprave v medicini, Borilni športi, Namizni tenis, Bolnišnične olimpijske igre. Izvajamo jih z vsemi učenci na vseh oddelkih. Poleg tega vsako leto obeležimo svetovne dneve, ki promovirajo zdravje. Dejavnost Zdrave šole v bolnišničnih oddelkih je predstavljena tudi v spletnem projektu Dobre vesti iz naše šole in našega mesta.

*Vodja: Boža Šarbek. Koordinatorica na razredni stopnji: Bernarda Pinter.
Koordinatorica v bolnišničnih šolskih oddelkih: Metoda Leban Dervišević.*

Eko šola kot način življenja

Eko šola kot način življenja je nacionalni projekt in sestavni del evropskega projekta okoljske vzgoje Eco-Schools. Osnovni cilj in vodilo eko šol je program izobraževanja za trajnostno prihodnost.

Naša šola je k projektu pristopila s podpisom eko listine leta 2000 in za svoje prizadevno večletno delo na tem področju tega leta dobila tudi nagrado – zeleno eko zastavo. Od takrat dalje smo jo vsako leto potrdili in tako ostajamo ena redkih šol v mestnem okolju, ki ji uspeva biti tudi eko šola.

Na OŠ Ledina že tradicionalno vključujemo ekološke vsebine v pouk in dejavnosti, ki potekajo ob pouku. Tudi naše vodilo: OŠ Ledina – šola za razumevanje življenja – je naravnano v tej smeri, saj navajamo učence na osmišljeno učenje in uporabo znanja v življenju. Ker se ekološki problemi neprestano vrstijo in povečujejo ter nas ogrožajo na našem planetu, je nujno, da se odločimo za edino možno alternativo: ozavešiti učence in delavce na šoli o okoljevarstveni problematiki, jih seznaniti z delovanjem vseh dejavnikov v okolju in jih naučiti pravilnega ravnanja z okoljem.

V načrt so vključeni vsi učenci, delavci OŠ Ledina ter mnogi starši in lokalna skupnost. V okviru vseh ciljev se opiramo na čim večjo lastno aktivnost učencev ob dobrem vodenju učiteljev – mentorjev.

Najbolj vidne dejavnosti, s katerimi širimo okoljsko ozaveščenost učencev, so bile: zbiranje in

ločevanje odpadkov, varčevanje z energijo, izvajanje raziskovalnih nalog s področja ekologije, okrogle mize in delavnice na temo ekologije z različnimi strokovnjaki, projekt Odstranimo odpadke v medsebojnih odnosih, sajenje dreves in ureditev cvetlične gredice ob šoli, izdelava in razstava eko praporov, sodelovanje na eko bazarju, eko dan in eko bralna značka. V šolskem letu 2004/05 smo prvič podelili naslov eko frajerji. Osvojili so ga učenci 4. a razreda. Pozornost namenjamo tudi ekološkemu ozaveščanju širše javnosti. Tako smo med drugim v parlamentu pripravili razstavo z naslovom Z znanjem, voljo in prijazno besedo obvarujemo naš planet.

Tudi bolnišnični šolski oddelki v slovenski mreži eko šol delujejo že peto leto. Zaradi narave dela se večjih akcij in projektov ne udeležujejo, zato pa toliko bolj krepijo ekološko zavest in medsebojne odnose. Delo temelji na treh stalnih dejavnostih: zbiranju odpadnega papirja in baterij, varčevanju s šolskim materialom, in na ustvarjanju z odpadnimi materiali. Dnevi dejavnosti vedno vključujejo tudi elemente eko šole. Večkrat ročno izdelujejo papir, se pogovarjajo o novostih v ekologiji in obeležujejo posebne ekološke dneve. Izdelali so svoj eko grb, odpadne zabojnike za papir in baterije ter eko pravila. Delovanje v mreži Eko šol je močno okrepilo ekološko zavest učiteljev in učencev.

Na OŠ Ledina smo nekaj let organizirali in vodili tudi raziskovalne šole v naravi na Rakitni, ki jih je vodila vodja Eko šole na šoli mag. Mihaela Mrzlikar.

Z raziskovalnimi šolami v naravi smo učencem nudili izkustveno učenje, s čimer postane znanje trajnejše, ravnanje pa odgovornejše.

Na OŠ Ledina smo odločeni s svojo poudarjeno ekološko naravnano vzgojo in izobraževanjem nadaljevati tudi v prihodnje, saj želimo, da bi naši učenci spoštovali življenje vsakega živega bitja.

“Učenci predmetne stopnje izdelujejo plakate z ekološkimi vsebinami, ki so jih poimenovali »eko zrno«. Z »eko zrnem« se seznanjajo, kako lahko vsak izmed nas prispeva k varovanju okolja, npr. z načini varčevanja z energijo in vodo doma ter v šoli, kako ravnamo z odpadki, kako se vedemo v naravi ... S plakati obeležijo tudi dneve, kot so dan Zemlje, dan voda, dan zdravja, dan biološke raznovrstnosti in druge. »Eko zrna« so poučna in zanimiva ter so posebnost naše šole.”¹⁰⁴

Vodja: mag. Mihaela Mrzlikar

Koordinatorica na razredni stopnji: Irena Šimenc Mihalič

Koordinatorica v bolnišničnih šolskih oddelkih: Alenka Prevec

Prvošolci po saditvi magnolije pred šolo na dan Zemlje, 22. april 2005

Všeč mi je, če se v šoli pogovarjamo lepo in strpno.

Matej Panjan, 5. a

¹⁰⁴ Sonja Vidrih, učiteljica biologije

Mednarodno sodelovanje — Mednarodni projekt Comenius

V letu 2000 so se Sloveniji kot pridruženi članici Evropske unije ponudile možnosti za sodelovanje v akcijskih programih Evropske skupnosti s področja izobraževanja pod skupnim imenom Socrates.

Želeč si izziva, se je tudi OŠ Ledina odločila za sodelovanje v Comeniusu, eni izmed osmih akcij tega programa, ki teži h krepitvi evropske razsežnosti šolskega izobraževanja tako, da spodbuja mednarodno sodelovanje med šolami. Poseben poudarek namenja pomembnim tematikam: učenju v večkulturnem okolju, ki je temelj evropskega državljanstva, podpori skupini s posebnimi potrebami, boju proti neuspehu v šoli in preprečevanju kakršnekoli izključenosti.

Projekt Comenius, ki smo ga poimenovali DIBAL, po začetnih črkah imen sodelujočih šol, je trajal tri leta, od leta 2000 do 2003. V njem je sodelovala danska šola iz Billuma, italijanska šola iz Milana, nizozemska šola iz Hoensbroeka pri Maastrichtu in španska šola iz Ille de Arouse v Galiciji.

Tema projekta je bila: različni kraji, enakovredni partnerji.

Na rednih projektnih srečanjih v vseh sodelujočih državah smo se sproti dogovarjali o projektnih temah, številu sodelujočih razredov in starosti sodelujočih učencev. Sodelovanje je potekalo v okviru rednih aktivnosti pri pouku in v okviru izvenšolskih dejavnosti. Takšno sodelovanje je omogočilo učiteljem in učencem izmenjavo izkušenj, spoznavanje različnih pogledov na evropsko kulturno, socialno in ekonomsko raznolikost, kar je vodilo k boljšemu razumevanju in upoštevanju različnih pogledov. Projekt Comenius nam je omogočil pridobivati in izboljšati tudi različne spretnosti, kot so timsko delo, načrtovanje in prevzemanje skupnih aktivnosti, uporaba informacijske in komunikacijske tehnologije, komunikacija v tujem jeziku.

Ob zaključku našega bogatega triletnega sodelovanja smo posneli pesem na znano melodijo ansambla The Beatles z evropsko naravnanim besedilom v jezikih vseh sodelujočih držav in v angleškem jeziku, ki je bil naš jezik komunikacije. Izdali smo zgoščenko in jo ustrezno »evropsko« likovno opremili. Na zaključnem srečanju v Ljubljani, maja 2003, smo si bili vsi sodelujoči učitelji edini, da je projekt dosegel svoj cilj in nas kljub oddaljenosti in različnosti močno zbližal in povezal.

Koordinatorica projekta: Marjanca Mihelič

Vsi potrebujemo prijatelje. Najdemo jih lahko tudi v šoli.

Lara Ružič Povirk, 3. b

“ Bogate pozitivne izkušnje v projektu so v nas prebudile željo po nadaljevanju dela v Comeniusu. Zdaj tovrstno sodelovanje s šolami iz tujine doživljajo učitelji na bolnišničnih šolskih oddelkih v okviru programa Socrates Comenius 1 – Šolska partnerstva. Naslov projekta je Šport v bolnišnici. ¹⁰⁵

”

Program Socrates (Comenius – COM2-IST) je v sodelovanju s Centrom za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja v Ljubljani leta 2004 popeljal na izmenjavo učiteljev v okviru EU na Irsko, v Navan, našega učitelja razrednega pouka Matjaža Grandiča.

Strokovno izpopolnjevanje na Irskem je organizirala skupina strokovnjakov in pedagoških delavcev z Irske in iz Velike Britanije, udeležilo pa se ga je 36 učiteljev iz 22 evropskih držav, držav članic Evropske unije in Turčije.

Naslov seminarja je bil CLICK (Culture, Language, Innovation, Collaboration & Knowledge), kar pomeni povezovanje kulture, jezika, inovativnosti, sodelovanja in znanja.

“ Izobraževanje je potekalo v treh delih. V prvem delu smo kot predstavniki posameznih držav predstavili svojo šolo, mesto in državo, iz katere prihajamo.

Namen drugega dela seminarja je bil spoznati drug drugega, izvedeti nekaj značilnosti posameznih šolskih sistemov, spoznati jezikovne in kulturne zanimivosti. V tretjem delu smo navezali stike in delali v timu, kar je temelj za dobro delo in sodelovanje v projektu Comenius.

Poleg aktivnosti, ki smo jih imeli na programu med tednom, smo imeli tudi možnost vpogleda v irski šolski sistem. V Navanu smo obiskali nekaj lokalnih šol, kjer smo se pogovarjali z učitelji in učenci. V prijeten teden bivanja smo vključili tudi ogled okoliških krajev, glavnega mesta Irske, Dublin, in seveda obisk znanih irskih pubov, kjer smo v manjši meri spoznali tudi delček irske kulture.

Za popotnico popotnikom in popotnicam, ki si mogoče želijo vključitve v kakšnega izmed mednarodnih strokovnih izpopolnjevanj:

Če želiš in si pripravljen delati v okvirih mednarodnega povezovanja, je izredno pomembno prijateljstvo, saj je le prijateljstvo lahko temelj najboljšega partnerstva. ¹⁰⁶

”

Ledina je rumena in je EKO šola. Ima igrišče, dve telovadnici in tri nadstropja.

Jure Sanchez, 4. a

¹⁰⁵ Koordinatorica v bolnišničnih šolskih oddelkih:
Meta Kerševan

¹⁰⁶ Matjaž Grandič, učitelj razrednega pouka

Evropska šolska mreža

V Evropski šolski mreži (European Schoolnet) s sedežem v Bruslju se OŠ Ledina pojavlja s sodelovanjem v dveh projektih:

- Projekt ENIS (European Network of Innovative Schools), v okviru katerega je leta 2000 nastal projekt Dobre vesti iz naše in našega mesta;
- Pomladni dan v Evropi (Spring day in Europe).

Z vključitvijo v projekt ENIS je OŠ Ledina postala inovativna šola na področju uporabe sodobne informacijske tehnologije. Naši učitelji sodelujejo v mednarodnih podprojekti, kjer preizkušajo nova programska učna okolja in širijo njihovo uporabo v slovenske šole.

OŠ Ledina v projektu ENIS:

- uporablja in preizkuša informacijsko komunikacijsko tehnologijo (IKT) pri vseh dejavnostih (s poudarkom pri pouku različnih predmetov);
- svoje dejavnosti objavlja na spletnih straneh (ima tudi angleški vhod);
- sodeluje v raznih on-line in drugih projektih z ostalimi šolami doma in po svetu;
- posreduje svoje znanje s tega področja ostalim učiteljem po vsej Sloveniji;
- najpomembnejše: razvija lasten inovativni pristop za uporabo IKT pri pouku in ostalih dejavnostih, ki so ali še bodo vzpodbuda za tovrstno delo v ostalih evropskih šolah (programi za pouk slovenskega jezika, šolanje na daljavo).

“

*Od šolskega leta 2000/01 dalje je naša šola vključena v Evropsko šolsko mrežo in v projekt ENIS (European Network of Innovative Schools). Sama sem aktivno sodelovala na 2. srečanju ENIS šol (Palmaria, Italija, od 27. do 29. 10. 2003). Srečanje se je odvijalo z namenom, da združi najbolj napredne šole v Evropi, ki si prizadevajo in raziskujejo nove poti v smeri izobraževanja in telekomunikacijske tehnologije. V okviru projekta ENIS sem sodelovala tudi v projektu VALnet, kjer sem skupaj z drugimi učitelji iz Slovenije, Islandije, Švedske in Nizozemske validirala določeno programsko opremo (<http://www.this.is/valnet>). Delo je bilo zahtevno, vendar zaradi mednarodnih razsežnosti zelo zanimivo.*¹⁰⁷

”

¹⁰⁷ Marija Valenčak, računalničarka

Koordinatorica: Marija Valenčak

Pomladni dan v Evropi

V okviru Evropske šolske mreže že tri leta izjemno uspešno sodelujemo v mednarodnem projektu Pomladni dan v Evropi.

S tem smo se priključili tisočim učiteljem in učencem širom Evrope, ki se skupaj trudimo po svojih močeh sodelovati pri oblikovanju in izgradnji Evropske unije. Učenci ob sodelovanju v projektu spoznavajo različne kulture in narode, odkrivajo podobnosti in razlike med nami ter se spoznavajo z načinom življenja v okviru Evropske unije. Z učenci sodelujemo v različnih spletnih klepetalnicah, se srečujemo z raznimi pomembnimi gosti, ki se odzovejo našemu vabilu na okrogle mize, ter sodelujemo v raznih akcijah. V preteklem šolskem letu 2004/05 smo gostili veliko zanimivih gostov, med njimi tudi evropskega veleposlanika v Sloveniji, gospoda Ervana Fouéréja, ki so nam dodatno širili obzorja in omogočali spoznavanje Evrope in življenja v njej z različnih vidikov. Vrhunec dogajanja, ki se na naši šoli spremeni kar v Pomladne dni, je navadno prireditev Pozdrav pomladi, kjer otroci s svojo ustvarjalnostjo in otroškim duhom odprejo naša srca in ponesejo naše misli k višjim ciljem. Vsako leto je ob teh dneh Ledina odeta v pomladne barve s prečudovitimi razstavami, ki šolo spremenijo v pravo galerijo.

Koordinatorica: Karla Leban

Vezi med nami: Ljubljana – Alpen

Vezi med nami je uspešen mednarodni šolski projekt izmenjave učencev 7. in 8. razredov devetletke z vrstniki iz nemškega mesta Alpen. S projektom, v katerega so vključene tri šole: Realschule Alpen, OŠ Ledina in OŠ Poljane iz Ljubljane, že od leta 2001 ustvarjamo priložnosti za medsebojno spoznavanje obeh kultur in sodelovanje na različnih področjih. Do leta 2005 se je izmenjave udeležilo že 246 slovenskih in nemških učencev.

Učenci, ki v izmenjavi sodelujejo, preživijo skupaj dva tedna. Prvi teden bivajo nemški učenci pri slovenskih družinah. Naši učenci jim pripravijo sprejem na šoli, skupaj si ogledajo naše glavno mesto Ljubljano, Piran, Bled ter spoznajo kulturne, naravne in zgodovinske znamenitosti Slovenije. Učenci se družijo ob športnih, družabnih in kulturnih dogodkih. Na ulicah Ljubljane ustvarijo čudovite likovne izdelke.

Učenci in mentorji iz Alpna (Nemčija) na obisku pri gostiteljih (OŠ Ledina, OŠ Poljane) v Ljubljani leta 2005

V Nemčiji naši učenci bivajo v manjšem kraju Alpen v bližini Kölna. Program vključuje ogled Kölna, muzeja rimske zgodovine, rimskega mesteca Xantna, druženje s starši na čajanki in orientacijsko tekmovanje. V likovni, tehnični, glasbeni in naravoslovni delavnici izdelajo zanimive izdelke, pripravijo krajšo glasbeno točko ter se skupaj učijo.

V projektu sodelujejo tudi nemški in slovenski starši, saj popoldneve in nedeljo preživijo skupaj. V obeh mestih učence in njihove mentorje sprejme tudi predstavnik mestne občine.

S sobivanjem vrstnikov iz Nemčije in Slovenije se poleg medsebojnega spoznavanja vsako leto stkejo prijateljstva, učenci pa se, čeprav komunikacija poteka v angleščini, drug od drugega učijo tudi jezika gostiteljev.

*Koordinatorice projekta:
na Realschule Alpen Simone Teller
na OŠ Poljane Romana Maček
na OŠ Ledina Romana Ana Dolenc*

¹⁰² Marija Valenčak, računalničarka

Visoka priznanja Osnovni šoli Ledina

1979	Plaketa Ilegalca pedagoškim delavcem šolskega in vzgojno-varstvenega oddelka Kliničnega centra
1983	Žagarjevo priznanje predšolskim in šolskim pedagogom vzgojno-varstvenega in šolskega oddelka Kliničnega centra za izredne uspehe pri napredku vzgoje in izobraževanja
1988	Priznanje mentorjem in OŠ Ledina za večletno prizadevno in uspešno sodelovanje ob 40-letnici svojega obstoja podeljuje Univerza Edvarda Kardelja v Ljubljani – Pedagoška akademija
1989	Odlikovanje z redom zaslug za narod s srebrnimi žarki z ukazom predsedstva SFRJ ob stoletnici obstoja za posebne zasluge in uspehe pri osnovnem izobraževanju in vzgoji mladih generacij ter za pomemben prispevek k širjenju prosvete in kulture Plaketa mesta Ljubljane OŠ Ledina
1991	Priznanje OŠ Ledina za vodenje in organizacijo šolskih oddelkov v Univerzitetnem kliničnem centru v Ljubljani Priznanje Zavoda RS za šolstvo in šport ter Priznanje občine Ljubljana-Center Bolnišnični šoli za strokovno in kvalitetno delo s hospitaliziranimi otroki
1995	Denarna nagrada Mestne občine Ljubljana-Center za dolgoletno kvalitetno raziskovalno delo
1996	Denarna nagrada OŠ Ledina za najmikavnejšo in sporočilno domačo stran ob Dnevih slovenskega izobraževanja (avtorica spletne strani Marija Valenčak)
1996	Priznanje OŠ Ledina za izvirno predstavitev na razstavnem prostoru ob Dnevih slovenskega izobraževanja
2002	Nagrada »STEBER MIRU« Unesco ASPnet mreži Slovenije

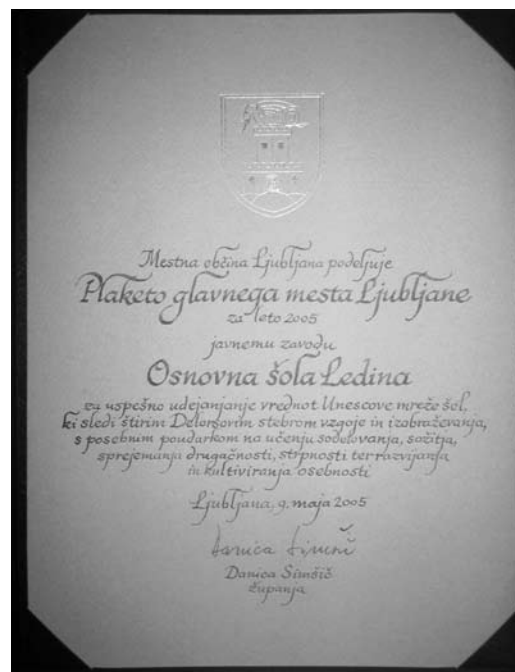
Rada sodelujem na šolskih prireditvah, imenitno je.

Sarah Osterc, 9. f

2005

Plaketa glavnega mesta Ljubljane za leto 2005 javnemu zavodu Osnovni šoli Ledina za uspešno udeležanje vrednot Unescove mreže šol, ki sledi štirim Delorsovim stebrom vzgoje in izobraževanja, s posebnim poudarkom na učenju sodelovanja, sožitja, sprejemanja drugačnosti, strpnosti ter razvijanja in kultiviranja osebnosti (podelila Mestna občina Ljubljana)

Plaketa in listina glavnega mesta Ljubljane Osnovni šoli Ledini, maj 2005

Visoka priznanja ledinskim učiteljem

1986

Gabrijela Škraba, zlata značka – priznanje Zveze prijateljev mladine Slovenije za požrtvovalno in vztrajno delo v dobro mladega rodu

Genija Lipar Kadunc, Priznanje Zveze prijateljev mladine občine Ljubljana-Center za vzgojno in požrtvovalno delo

1989

Genija Lipar Kadunc, Plaketa Antona Skale Društva defektologov Slovenije za zasluge pri razvijanju specialno pedagoške teorije in prakse

1990

Gabrijela Škraba, Matjaževa plaketa za izjemne uspehe in prizadevno sodelovanje pri gibanju za Gašperjevo bralno značko

Genija Lipar Kadunc, Nagrada Skupščine občine Ljubljana-Center za izjemno uspešno pedagoško delo

1993

Marjana Dornik, Nagrada mestne občine Ljubljana-Center za izjemno uspešno pedagoško delo in za osebni prispevek k razvoju in napredku družbe

Tanja Wabra, Nagrada mestne občine Ljubljana-Center za izjemno uspešno pedagoško delo in za osebni prispevek k razvoju in napredku družbe

mag. Anita Trnavčević, Priznanje Občine Ljubljana-Center za izjemno uspešno pedagoško delo

Dragica Smerdelj, Plaketa Antona Skale Društva defektologov Slovenije za posebne dosežke pri razvijanju specialno-pedagoške teorije in prakse

1994

Gabrijela Škraba, Nagrada mestne občine Ljubljana-Center

Boža Šarbek, Priznanje za 10-letno sodelovanje pri Gibanju – znanost mladini

1995

Genija Lipar Kadunc, Državna nagrada Ministrstva RS za šolstvo in šport za razvoj pedagoške teorije in prakse

László Herman, Velika plaketa mestne zveze za tehnično kulturo za uspešno in prizadevno delo na področju tehnične kulture v mestu Ljubljana

1998

Marjana Dornik, Žagarjeva nagrada

1999

Ljubica Kosmač, Priznanje za strokovno sodelovanje z Zavodom Republike Slovenije za šolstvo

Gabrijela Škraba, Priznanje ob XXX. srečanju mladih zgodovinarjev in za dolgoletno vodenje zgodovinskih krožkov

Mojca Topić, Priznanje Ministrstva RS za šolstvo in šport za sodelovanje in pomoč pri izvajanju programa Računalniško opismenjevanje na OŠ Ledina

Marija Valenčak, Priznanje Ministrstva RS za šolstvo in šport za sodelovanje in pomoč pri izvajanju programa Računalniško opismenjevanje na OŠ Ledina

2000

Mirsad Skorupan, Srebrna plaketa Zveze geografskih društev Slovenije za večletno in uspešno delo na področju geografije

2001

Vida Ban, Anica Bavdek, Katarina Hvalica, Ljubica Kosmač, Dragica Mencinger, Marjana Nemanič, Helena Ogorevc, Zdenka Ožinger Hrovat, Mojca Perko, Katarina Podobnik, Irena Šimenc Mihalič, Andreja Zupan, Marjeta Žorž: Posebno priznanje ob 40-letnici bralne značke za dolgoletno mentorstvo – za ljubezen do slovenske besede in knjig ter širjenje te ljubezni med mladimi, Mestna zveza prijateljev mladine Ljubljana

2002

Alenka Vilfan Kozinc, Žagarjeva nagrada

Največji uspehi učencev in njihovih mentorjev

Preverjanje in ocenjevanje znanja je v vsaki šoli sestavni del učno-vzgojnega procesa, ki kaže na uspešnost učencev in njihovih učiteljev. Uspešnost merimo pri rednem pouku, na tekmovanjih in pri raziskovalnem delu.

Kriteriji odličnosti so odlični uspeh vsa leta šolanja, maksimalno število točk pri zunanjem preverjanju znanja, 1., 2. in 3. mesta na tekmovanjih na državni ravni in pri raziskovalnem delu.

Zaključili v šolskem letu: Osem let odlični učenci od 1994/95 do 2004/05

1994/95

Zarja Čibej, Samo Glušič, Jerneja Jakopič, Petra Knežević, Marija Lovšin, Mojca Maležič, Jana Marinč, Martin Ponikvar, Viktor Uršič, Tina Zajec, Vita Žgur, Maja Žumer

1995/96

Andraž Burazin, Maja Dekleva, Nejc Faganel, Minu Anamaria Gvardjančič, Olja Jelenc, Lea Jensterle, Maruša Jurc, Adrijan Magajna, Anže Okorn, Polona Pollak, Črtomir Prešern, Ana Talaber, Dejan Vladić, Pika Založnik, Maruša Zupanc, Kristina Žagar, Alenka Žumer

1996/97

Amela Duratović, Polonca Flego, Tina Guna, Nina Kavčič, Uroš Kranjčević, Urška Mlakar, Jaka Perharič, Tamara Puš, Iva Talaber, Gregor Tavčar, Jurij Žumer

1997/98

Tinkara Belčič, Tine Brinc, Vid Čibej, Anže Globokar, Tina Golob, Vedad Hasanagić, Marjeta Kosec, Tina Kraigher, Anja Lesar, Matej Mavrič, Maja Polončič, Blaž Pongračič, Juš Rojnik, Tadeja Toni, Živa Trček, Sonja Valenčič, Sanda Vidmar, Ana Žabkar

1998/99

Špela Bavčar, Luka Bjedov, Tilen Globokar, Maj Kelenc, Lena Klinar, Anja Kovanda, Maja Kragelj, Matic Kranjc, Borut Likar, Ana Lipec, Ana Mavrič, Katarina Ponikvar, Mojca Rupert, Eva Senica, Tanja Škerlavaj, Manca Trček, Žiga Vavpotič, Klara Zrimc, Katarina Zupančič

1999/00

Žiga Frass, Petra Gošler Šimnic, Mario Grdić, Blaž Janež, Nataša Janež, Tadej Janež, Petra Kladnik, Urška Kosin, Barbara Kranjc, Miha Kraševac, Eva Nina Lampič, Lidija Lazić, Samo Marinč, Laura Mrhar, Nina Pandel, Mateja Perdan, Anja Pirnar, Tamara Rijavec, Mateja Šinko, Vesna Tavčar, Jurij Vene

2000/01

Rok Cvahte, Matej Červek, Sabina Dolić, Miha Hafner, Mario Hercezi, Urška Kocjančič, Matej Kočar, Eva Korpar, Miloš Kosec, Gregor Koželj, Janža Lenassi, Jutra Lotrič, Andraž Magajna, Manja Melnik, Vanja Melnik, Ana Ramovš, Tina Sever, Igor Valantič, Blanka Žabić

2001/02

Živa Černe, Lidija Dani, Belma Jezerak, Vika Kocjančič, Matija Kogovšek, Andrej Kurent, Jasna Lalić, Špela Miklavič, Ivana Novak, Lucija Pale, Nina Pavič, Tina Posavec, Svit Senkovič, Brina Vizjak, Žiga Zver

2002/03

Vesna Červek, Anja Frass, Saša Grimšič, Sandra Hočevar, Kristina Janež, Urška Kosec, Sara Lajovec, Jošt Lotrič, Aljoša Maček, Tina Plevnik, Jerneja Podbevšek, Petra Polončič, Veronika Ramovš, Luka Strnad Peterca, Tadej Števančec, Sandra Valantič, Ana Vodusek, Živa Vodusek, Eva Žitnik

2003/04

Tanja Dolenc, Špela Glavica, Maša Gregorčič, Katja Istenič, Luka Jeraj, Neja Jerant, Luka Jesih, Anja Jurkin, Maja Kocjančič, Nina Novak, Tadej Paravan, Ivana Razmoska, Tina Rehberger, Tjaša Resnik, Žiga Rus, Jan Šajn, Tajda Trbovšek, Kaja Vavpotič, Dinko Zavrl Džananović, Neža Žorž

2004/05

Gregor Černe, Žiga Golobič, Daša Grbec, Janez Možina, Matej Janež, Matic Kosec, Petra Krulc, Domen Maček, Maša Mirković, Peter Panjan, Sanja Rankić, Varja Savnik, Adela Škerbec, Petra Vretenar

Uspehi na državnih tekmovanjih od 1995 do 2005

Učenci radi merijo svoje moči, znanje in spretnosti v želji, da bi se dvignili iz povprečja in se dokazali. Tudi naša šola namenja veliko pozornosti tekmovalnim dosežkom in se z njimi istoveti. Šolska tekmovanja so se začela na šoli uveljavljati že v sedemdesetih letih in na šoli ni področja, na katerem naši učenci ne bi tekmovali.

Predstavljamo le največje tekmovalne dosežke, 1. in 2. mesta na državni ravni, športno področje pa se predstavlja s številčnimi podatki s tekmovanj na mestni, regijski in državni ravni.

Slovenski jezik

Cankarjeva priznanja

Zlata priznanja:

Srebrna priznanja:

1997

Jurij Maležič, Karmen Zidar,
Jurij Žumer
mentorica Zdenka Ožinger Hrovat

1998

Eva Senica
mentorica Zdenka Ožinger Hrovat

1999

Eva Senica
mentorica Zdenka Ožinger Hrovat

Katarina Zupančič
mentorica Zdenka Ožinger Hrovat

2000

Nina Lampič, Laura Mrhar,
Tamara Rijavec
mentorica Zdenka Ožinger Hrovat

2001

Lidija Dani, Tina Posavec
mentorica Zdenka Ožinger Hrovat
Ana Ramovš
mentorica Katarina Rigler Šilc

2002

Živa Černe
mentorica Zdenka Ožinger Hrovat

Lidija Dani, Ivana Novak, Tadej
Stevančec
mentorica Zdenka Ožinger Hrovat

2003

Anja Fras
mentorica Lidija Stanič

Žiga Rus
mentorica Ljubica Kosmač

2004

Žiga Rus, Neža Žorž
mentorica Ljubica Kosmač
Tina Rehberger
mentorica Lidija Stanič

V šoli se učimo, igramo in tečemo, pa tudi ustvarjamo in packamo. V njej je zabavno.

Adis Kožar, 4. a

Matematika Vegova priznanja

Zlata priznanja:

Srebrna priznanja:

1994

Maja Založnik, Gašper Bračko,
Jure Debevc, Miha Janež,
Špela Tola
mentorica Maja Turk

1995

Adrijan Magajna
mentorica Marija Valenčak
Črtomir Prešern, Jana Marinč
mentorica Marija Dornik

1996

Pika Založnik – državna
prvakinja, Črtomir Prešern
mentorica Marija Dornik

1997

Tina Golob, Nina Kavčič,
Matjaž Maletič, Gregor Tavčar,
mentorica Maja Turk

1998

Sonja Valenčič
mentorica Maja Turk

Borut Likar,
Katarina Ponikvar, Žiga Vavpotič
mentorica Marija Dornik

1999

Tadej Janež, Borut Likar
mentorica Maja Turk

Tadej Janež, Borut Likar, Sonja
Valenčič, Žiga Vavpotič
mentorica Maja Turk

2000

Tadej Janež, Samo Marinč
Ana Ramovš, Igor Valantič
mentorica Maja Turk

2001

Matej Červek, Igor Valantič,
Ana Ramovš, Živa Černe
mentorica Maja Turk

Sara Lajovec, Veronika Ramovš
mentorica Nina Zadel

2002

Luka Jeraj, Ivana Razmoska,
Jošt Lotrič
mentorica Nina Zadel
Aljoša Maček
mentorica Nina Hvala Klančič
Živa Černe, Jasna Lalič
mentorica Maja Turk

2003

Luka Jeraj, Žiga Rus
mentorica Nina Zadel

Matic Kosec, Janez Možina,
Gregor Černe, Matej Janež,
Samir Ramović, Peter Panjan,
Špela Glavica, Aljoša Maček,
mentorica Ines Štular
Ivana Razmoska
mentorica Nina Zadel

2004

Luka Jeraj
mentorica Nina Zadel

Igor Lalić, Gregor Černe,
Matej Janež, Janez Možina,
Peter Panjan, Tadej Paravan
mentorica Nina Zadel

2005

Gregor Černe, Žiga Golobič,
Matej Janež, Janez Možina,
Igor Lalić, Sara Krk, Eva Jeza
mentorica Nina Zadel
Jošt Lajovec, Rok Kovač,
Lenart Černilogar Svetičič,
Andreja Vita Mesarič
mentorica Branka Djaković

Logika

Srebrna priznanja:

2005

Gregor Černe, Alenka Bahovec
mentorica Ines Štular

Angleški jezik	Zlata priznanja:	Srebrna priznanja:
1996		Maja Dekleva, Anja Nikolov <i>mentorica Marjanca Mihelič</i>
1997		Jernej Hočevar, Jurij Maležič, Iva Talaber <i>mentorica Vladimira Koren</i>
1998	Tina Kraiger <i>mentorica Marjanca Mihelič</i>	Nejc Brezovar <i>mentorica Vladimira Koren</i> Ana Žabkar <i>mentorica Marjanca Mihelič</i>
1999	Eva Senica <i>mentorica Zdenka Ožinger Hrovat</i>	Špela Bavčar, Tilen Globokar, Borut Likar, Eva Senica, Tanja Škerlavaj <i>mentorica Marjanca Mihelič</i>
2000	Laura Mrhar, Mateja Perdan, <i>mentorica Vladimira Koren</i> Tamara Rijavec <i>mentorica Marjanca Mihelič</i>	Samo Marinč, Gal Lakovnik Go- renec <i>mentorica Vladimira Koren</i> Nejc Lukač <i>mentorica Marjanca Mihelič</i>
2001	Gregor Koželj <i>mentorica Marjanca Mihelič</i>	Matej Červek, Aleš Falatov, Miha Hafner, Andraž Kajzer, Miloš Kosec, Janža Lenassi, Tina Sever, Blaž Tomc Zidar <i>mentorica Vladimira Koren</i> Miha Vozel <i>mentorica Marjanca Mihelič</i>
2002	Živa Černe, Ivana Novak <i>mentorica Vladimira Koren</i> Lidija Dani <i>mentorica Marjanca Mihelič</i>	Žiga Zver <i>mentorica Marjanca Mihelič</i>
2003	Petra Polončič <i>mentorica Vladimira Koren</i>	Andraž Boštjančič, Jan Drozg, Brina Gogala, Sandra Valantič <i>mentorica Marjanca Mihelič</i> Vesna Červek, Aljoša Maček <i>mentorica Vladimira Koren</i>

2004	Peter Panjan <i>mentorica Vladimira Koren</i>
2005	Žiga Golobič, Vid Greganovič <i>mentorica Marjanca Mihelič</i> Tadej Nograšek, Peter Panjan <i>mentorica Vladimira Koren</i>

Latinski jezik

Zlata priznanja:

2000

Tadej Janež, Mateja Šinko
mentorica Tea Dolenc

2004

Žiga Rus
mentorica Neža Vilhelm

Kemija

Preglova priznanja

Zlata priznanja:

Srebrna priznanja:

1996

Maja Dekleva
mentorica Boža Šarbek

1997

Gregor Tavčar
mentorica Boža Šarbek

Tina Guna, Marjana Žerdin
mentorica Boža Šarbek

1998

Vedad Hasanagić
mentorica Boža Šarbek

Borut Likar, Žiga Vavpotič
mentorica Boža Šarbek

1999

Vid Čibej
mentorica Boža Šarbek

2000

Manja Hribar, Matej Červek,
Blaž Janež, Jurij Vene
mentorica Boža Šarbek

2001

Svit Senkovič, Matija Kogovšek,
Matej Červek
mentorica Boža Šarbek

2002	Svit Senkovič <i>mentorica Boža Šarbek</i>	Matija Kogovšek <i>mentorica Boža Šarbek</i>
2003	Veronika Ramovš <i>mentorica Boža Šarbek</i>	
2004		Domen Maček, Matej Janež <i>mentorica Boža Šarbek</i>
2005	Ana Kogovšek, Jon Natanael Muhovič <i>mentorica Boža Šarbek</i>	Gregor Černe, Žiga Golobič <i>mentorica Boža Šarbek</i>

Fizika

Stefanova priznanja

Zlata priznanja:

Srebrna priznanja:

1995	Matej Kalan, Črtomir Prešern – državna prvaka <i>mentorica Mihaela Mrzlikar</i>	Matej Kalan, Črtomir Prešern <i>mentorica Mihaela Mrzlikar</i>
1996	Gregor Tavčar, Jurij Žumer Nejc Faganel, Črtomir Prešern – državna prvaka <i>mentorica Mihaela Mrzlikar</i>	Gregor Tavčar, Jurij Žumer, Miha Kuštrin, Matej Kalan, Nejc Faganel, Črtomir Prešern <i>mentorica Mihaela Mrzlikar</i>
1997	Gregor Tavčar, Jurij Žumer <i>mentorica Mihaela Mrzlikar</i>	Vedad Hasanagić, Gregor Zemljarič, Gregor Tavčar, Jure Žumer <i>mentorica Mihaela Mrzlikar</i>
1998	Borut Likar, Žiga Vavpotič <i>mentorica Mihaela Mrzlikar</i>	Borut Likar, Žiga Vavpotič, Luka Bjedov, Matic Kranjc, Vedad Hasanagić, Gregor Zemljarič <i>mentorica Mihaela Mrzlikar</i>
1999	Tadej Janež, Samo Marinč <i>mentorica Mihaela Mrzlikar</i>	Tadej Janež, Samo Marinč, Žiga Vavpotič, Borut Likar <i>mentorica Mihaela Mrzlikar</i>

2000	Igor Valantič, Matej Červek – državni prvak <i>mentorica Mihaela Mrzlikar</i>	Igor Valantič, Matej Červek, Tadej Janež, Samo Marinč <i>mentorica Mihaela Mrzlikar</i>
2001	Živa Černe, Matej Červek, Igor Valantič – 3. mesto <i>mentorica Mihaela Mrzlikar</i>	Živa Černe, Vika Kocjančič, Matej Červek, Igor Valantič <i>mentorica Mihaela Mrzlikar</i>
2002		Aljoša Maček, Vesna Červek, Živa Černe, Vika Kocjančič <i>mentorica Mihaela Mrzlikar</i>
2003		Luka Jeraj, Žiga Rus, Aljoša Maček, Urška Kosec <i>mentorica Mihaela Mrzlikar</i>
2004	Gregor Černe, Janez Možina, Žiga Rus, Luka Jeraj – 2. mesto <i>mentorica Mihaela Mrzlikar</i>	Gregor Černe, Janez Možina, Žiga Rus, Luka Jeraj <i>mentorica Mihaela Mrzlikar</i>
2005	Domen Maček, Gregor Černe – 3. mesto <i>mentorica Mihaela Mrzlikar</i>	Domen Maček, Gregor Černe <i>mentorica Mihaela Mrzlikar</i>

Geografija

Srebrna priznanja:

2001	Mario Rodič Gojič, Tadej Stevančec, Žiga Zver <i>mentorica Nevenka Osterman</i>
2002	Svit Senković, Jan Tomšič, Žiga Zver <i>mentorica Nevenka Osterman</i>
2003	Gal Bevc, Matej Kert, Urška Kosec <i>mentorica Nevenka Osterman</i>

Zgodovina	Zlata priznanja:	Srebrna priznanja:
1999	Maja Fržovič, Tina Golob, Vedad Hasanagić, Katarina Zupančič <i>mentorica Gabrijela Škraba</i>	Domen Lomberger, Matej Mavrič, Tamara Rijavec, Sonja Valenčič <i>mentorica Gabrijela Škraba</i>
2000	Tamara Rijavec, Katarina Zupančič <i>mentorica Gabrijela Škraba</i>	
2001	Živa Černe, Vedad Hasanagić, Ana Ramovš <i>mentorica Gabrijela Škraba</i>	Matija Cotman, Lidija Dani, Mario Hercezi, Miloš Kosec, Andrej Kurent, Ana Ramovš <i>mentorica Gabrijela Škraba</i>
2002	Andrej Kurent, Sara Lajovec, Veronika Ramovš, Svit Senković <i>mentorica Gabrijela Škraba</i>	
2003	Sara Lajovec, Veronika Ramovš <i>mentorica Gabrijela Škraba</i>	Jošt Lotrič <i>mentorica Gabrijela Škraba</i>
2004		Katja Istenič, Adela Škerbec <i>mentorica Gabrijela Škraba</i>
2005	Marta Ramovš <i>mentorja Gabrijela Škraba in Robert Jakša</i>	Petra Vretenar, Adela Škerbec <i>mentorja Gabrijela Škraba in Robert Jakša</i>
Tehnična vzgoja digitalna fotografija	Zlata priznanja:	Srebrna priznanja:
2002		Matic Kosec – 2. mesto <i>mentor László Herman</i>
2003	Matic Kosec – 1. mesto <i>mentor László Herman</i>	
2004	Žiga Golobič – 1. mesto, Andraž B. Vasle – 1. mesto <i>mentor László Herman</i>	
2005	Matic Kosec – 1. mesto, <i>mentor László Herman</i>	Matic Kosec – 1. mesto, <i>mentor László Herman</i>

Računalništvo	Zlata priznanja:	Srebrno priznanje:
2000	Gregor Černe <i>mentor Jelko Urbančič</i>	
2001		Gregor Černe <i>mentor Jelko Urbančič</i>
2002-2005	Gregor Černe <i>mentor Jelko Urbančič</i>	

Vesela šola	Državni prvaki:
1999	Sara Lajovec, <i>mentorica Marija Nemanič</i>
2001	Anja Jurkin, Jošt Lotrič, Ana Ramovš <i>mentorica Marija Nemanič</i>
2002	Gašper Pinter <i>mentorica Marija Nemanič</i>
2003	Polona Polončič, Veronika Ramovš, Alenka Bahovec <i>mentorica Marija Nemanič</i>
2004	Alenka Bahovec, Ana Kogovšek, Tjaša Resnik <i>mentorica Marija Nemanič</i>
2005	Lucija Bahovec, Ana Kogovšek <i>mentorica Marija Nemanič</i>

Športna tekmovanja

1996	Na 13-ih občinskih, regijskih in državnih športnih tekmovanjih je sodelovalo 280 učencev. Dosegli so 5 prvih, 12 drugih in 11 tretjih mest, mentorji: Matjaž Bajec, Antonija Kralj, Andrej Šturm, Snježana Ude.
1997	Na 11-ih občinskih, regijskih in državnih športnih tekmovanjih je sodelovalo 343 učencev. Dosegli so 6 prvih, 6 drugih in 6 tretjih mest mentorji: Matjaž Bajec, Antonija Kralj, Andrej Šturm, Snježana Ude.

Manja Arnšek na zmagovalni stopnički (kategorija mlajših učenk na občinskem tekmovanju v krosu), 5. oktober 2004

1998	Na 10-ih občinskih, regijskih in državnih športnih tekmovanjih je sodelovalo 248 učencev. Dosegli so 3 prva, 7 drugih in 11 tretjih mest <i>mentorji: Matjaž Bajec, Antonija Kralj, Andrej Šturm, Snježana Ude</i>
1999	Na 16-ih občinskih, regijskih in državnih športnih tekmovanjih so sodelovali 203 učenci. Dosegli so 1 prvo, 3 druga in 6 tretjih mest <i>mentorji: Matjaž Bajec, Antonija Kralj, Andrej Šturm, Snježana Ude</i>
2000	Na 14-ih občinskih, regijskih in državnih športnih tekmovanjih je sodelovalo 267 učencev. Dosegli so 7 prvih, 6 drugih in 15 tretjih mest <i>mentorji: Matjaž Bajec, Andrej Šturm, Snježana Ude</i>
2001	Na 12-ih občinskih, regijskih in državnih športnih tekmovanjih je sodelovalo 255 učencev. Dosegli so 6 prvih, 11 drugih in 5 tretjih mest, <i>mentorji: Sabina Čirič, Andrej Šturm, Snježana Ude</i>
2002	Na 20-ih občinskih, regijskih in državnih športnih tekmovanjih je sodelovalo 182 učencev. Dosegli so 4 prva, 7 drugih in 3 tretja mesta. Cene Koritnik je pri atletiki, tek na 300 m, dosegel drugo mesto v državi <i>mentorji: Lorin Möscha, Andrej Šturm, Snježana Ude</i>
2003	Na 14-ih občinskih, regijskih in državnih športnih tekmovanjih je sodelovalo 171 učencev. Dosegli so 1 prvo, 11 drugih in 18 tretjih mest <i>mentorji: Lorin Möscha, Andrej Šturm, Snježana Ude</i>
2004	Na 19-ih občinskih, regijskih in državnih športnih tekmovanjih je sodelovalo 282 učencev. Dosegli so 7 prvih, 15 drugih in 10 tretjih mest <i>mentorji: Lorin Möscha, Andrej Šturm, Snježana Ude</i>
2005	Na 14-ih občinskih, regijskih in državnih športnih tekmovanjih je sodelovalo 241 učencev. Dosegli so 10 prvih, 9 drugih in 11 tretjih mest. Urban Kurent je v plavalni disciplini 50 metrov prosto dosegel prvo mesto v državi. Tjaša Tekavčič je v športnem plezanju, kategorija starejših deklic brez licence, osvojila tretje mesto <i>mentorji: Lorin Möscha, Andrej Šturm, Snježana Ude</i>

Glasbeni nastopi ob mednarodnih prireditvah

1996	Nastop troglasnega pevskega zbora ob obisku članic mednarodne konfederacije za mir v svetu z Japonske in skupen koncert <i>mentorica Matejka Završnik</i>
------	--

1997	Nastop troglasnega pevskega zbora na 22. mednarodnem pevskem festivalu v Celju <i>mentorica Matejka Završnik</i>
1998	Nastop Orffovega krožka na 1. mednarodnem grafičnem bienalu otroške in mladinske grafike <i>mentorica Matejka Završnik</i>
2002	Nastop glasbenega krožka na mednarodnem srečanju v Pesaru v Italiji z otroškim muzikalom »The Tinder Box« Mika Kenta in Terryja O'Briena v priredbi in prevodu »Zgodba o kresilni škatli«; prejeli nagrado keramični kipec starogrške maske <i>mentorica Matejka Završnik</i>
2003	Nastop troglasnega pevskega zbora ob tednu »Green Week« v Centru Evropa <i>mentorica Matejka Završnik</i>
	Redni nastopi Troglasni pevski zbor redno nastopa na srečanjih Unesco ASPnet mreže šol (Dom srednjih tehničnih šol, kino Šiška, Kolosej) in ob izvedbah drugih mednarodnih projektov OŠ Ledina (za regijski Unesco kviz, za srečanje šol v nacionalnem ASPnet projektu Dobre vesti iz naše šole in našega mesta, za Comenius celo posnel himno, za Alpen ...)

Mednarodni likovni natečaji

1996	Priznanje Unesca na mednarodnem natečaju »The Kanagawa Biennial« – Japonska: Lucija Pale, 3. razred <i>mentorica Barbara Tacar</i>
	Priznanje na mednarodni razstavi likovnih del otrok in mladostnikov na Finskem: Maja Bačnik, Jurij Maležič, 6. razred <i>mentorica Barbara Tacar</i>
	Druga nagrada na mednarodnem natečaju »Otroška mednarodna vizualna razstava Skopje«: Domen Lomberger, 7. razred <i>mentorica Barbara Tacar</i>

Nastop pevskega zbora OŠ Ledina z učiteljico Matejko Završnik, Festivalna dvorana v Ljubljani, april 2005

*Slike, razstavljene po hodnikih, zelo
polepšajo šolo.*

Steven Osterc, 7. a

1997

Diploma na mednarodnem natečaju »Otroška mednarodna vizualna razstava Skopje«: Olmo Omerzu, Aleš Ajnik, 7. razred
mentorica Barbara Tacar

Priznanje na mednarodnem bienalu otroške grafike – Ljubljana:
Olmo Omerzu, 5. razred
mentorica Barbara Tacar

Nagrada na Mednarodnem likovnem natečaju – Kitajska: Amanda Kapić, 3. razred
mentorica Irena Šimenc Mihalič

Državni literarni in likovni natečaji

1999

1. mesto na likovnem natečaju »Knjigobube« – projekt založbe EPTA, 1. c razred
mentorica Natalija Rožnik

2001

1. mesto na natečaju POP TV »Lepo je biti milijonar«, učenci 4. b razreda
mentorica Vladka Mladenović

2002

1. mesto na Literarnem in likovnem natečaju – Rudnik Velenje, Benjamin Beci
mentorica Nevenka Osterman

Nagrajene raziskovalne naloge od leta 1990 do 2005

Na seznamih so navedene nagrajene naloge:

- na Državnih srečanjih mladih zgodovinarjev osnovnih šol pod okriljem Zveze prijateljev mladine Slovenije;
- ob Dnevu Sonca na državnem nivoju (projekt Energija);
- na Državnih srečanjih mladih raziskovalcev – osnovnošolcev Slovenije v organizaciji Zveze za tehnično kulturo Slovenije;
- na Srečanjih mladih raziskovalcev in njihovih mentorjev ljubljanske regije »Zaupajmo v lastno ustvarjalnost« v organizaciji Mestne občine Ljubljana.

**Državna srečanja mladih zgodovinarjev osnovnih šol
pod okriljem Zveze prijateljev mladine Slovenije**

1990/91	<i>Aeroklub – Naša krila Ljubljana</i> , zlato priznanje Raziskovalci: Boštjan Bogataj, Matjaž Horvat, Karmen Krznar, Robert Krznar, Ana Kocjančič, Igor Miličič, Ajda Padežnik, Miran Pibernik, Dušan Renko, Urban Velkavrh, Sašo Zupančič <i>mentorica Gabrijela Škraba</i>
1991/92	<i>Ko sem bil še majhen</i> , zlato priznanje Raziskovalci: Jure Debevec, Polona Jan, Špela Tola, Maja Založnik <i>mentorica Gabrijela Škraba</i>
1993/94	<i>Razvoj turizma v domačem kraju – Festival Ljubljana</i> , zlato priznanje Raziskovalke: Maja Dekleva, Manca Faganel, Maja Jeza, Maruša Jurc, Barbara Kavčič, Irena Mrzelj, Anja Nikolov, Anja Pibernik, Petra Samardžija, Katja Štok, Špela Tola, Katja Verderber <i>mentorici Gabrijela Škraba in Matejka Završnik</i>
1994/95	<i>Iz družinskega arhiva (Rodovniki družin: Šetinc, Žumer, Lamut)</i> , zlato priznanje Raziskovalke: Daša Lamut, Alenka Žumer, Maja Žumer <i>mentorica Gabrijela Škraba</i>
1996/97	<i>Kako smo se zdravili nekoč – primarij dr. Robert Blumauer</i> , srebrno priznanje Raziskovalec: Jure Mally <i>mentorica Gabrijela Škraba</i>
	<i>Kako smo se zdravili nekoč – prof. dr. Jože Rant</i> , <i>oče slovenskega zobozdravstva</i> , srebrno priznanje Raziskovalci: Nejc Brezovar, Romana Krejan, Jure Mally, Asja Marčič, Polona Polončič, Blaž Pongračič, Katja Sever <i>mentorica Gabrijela Škraba</i>
	<i>Skrb za zobe nekoč in danes</i> , srebrno priznanje Raziskovalci: Tjaša Breznik, Jernej Hočevvar, Klemen Suša <i>mentorica Gabrijela Škraba</i>

	<i>Do zdravja tudi z zelišči, ne samo z zdravili</i>, srebrno priznanje Raziskovalci: Gašper Bažika, Polona Flego, Marko Gvardjančič, Nino Jelenc, Peter Kalšek, Urška Mlakar, Iva Talaber mentorica Katarina Podobnik
1997/98	<i>Društvena dejavnost v našem kraju – Telovadno društvo Sokol I.</i>, zlato priznanje Raziskovalci: Nejc Brezovar, Tine Brinc, Vid Čibej, Nenad Senič, Nataša Cetinski mentorica Gabrijela Škraba
	<i>Numizmatiki – zbiralci starega denarja</i>, zlato priznanje Raziskovalci: Nejc Brezovar, Anja Đuragić, Vedad Hasanagić, Marjeta Kosec, Ingrid Krulc, Matej Mavrič, Blaž Pongračič, Sanja Valenčič mentorici Katarina Podobnik in Gabrijela Škraba

Ob Dnevu Sonca na državnem nivoju (projekt Energija)

1996/97	<i>Možnost varčevanja z energijo na OŠ Ledina</i>, 1. mesto Raziskovalci: Jurij Maležič, Gregor Tavčar, Jurij Žumer mentorica Mihaela Mrzlikar
1997/98	<i>Učinkovita raba električne energije v gospodinjstvih</i>, 2. mesto Raziskovalci: Mark Šimunič, Domen Lomberger, Žiga Vavpotič mentorica Mihaela Mrzlikar
1998/99	<i>Energija – »Z znanjem in ozaveščanjem do učinkovite rabe energije«</i>, 3. mesto Raziskovalci: Mojca Rupert, Žiga Vavpotič, Lena Klinar mentorica Mihaela Mrzlikar

**Državna srečanja mladih raziskovalcev – osnovnošolcev Slovenije
v organizaciji Zveze za tehnično kulturo Slovenije**

2000/01	<i>Energija – Bogat je ta, ki z energijo razumno in učinkovito ravna,</i> srebrno priznanje Raziskovalci: Matej Červek, Manja Melnik, Vanja Melnik, Igor Valantič mentorica Mihaela Mrzlikar
2001/02	<i>Vodne bolhe – pokazatelj onesnaženosti vode?,</i> bronasto priznanje Raziskovalke: Sara Lajovec, Veronika Ramovš, Sandra Valantič mentorica Sonja Vidrih
2002/03	Poraba električne energije v gospodinjstvih, srebrno priznanje Raziskovalke: Sara Lajovec, Veronika Ramovš, Sandra Valantič mentorica Mihaela Mrzlikar
	<i>Vegetarijanstvo – da ali ne?,</i> srebrno priznanje Raziskovalke: Vesna Červek, Petra Polončič, Ana Vodusek mentorici Ana Romana Dolenc, Sonja Vidrih
	<i>Razmnoževanje ustonoš v akvariju,</i> bronasto priznanje Raziskovalec: Dinko Zavrl Džananović mentorica Boža Šarbek
	<i>Napisna podoba našega mesta,</i> bronasto priznanje Raziskovalka: Simona Zadnik Stavanja mentorica Lidija Stanič
2003/04	<i>Brez mobitela mi živeti ni,</i> bronasto priznanje Raziskovalki: Ana Kogovšek, Kim Pečnik mentorica Katarina Rigler Šilc
2004/05	<i>Kislost padavin,</i> srebrno priznanje Raziskovalki: Mojca Breskvar, Hana Udovič mentorica Boža Šarbek

Učenci zgodovinskega krožka z mentorico Gabrijelo Škraba in učiteljico likovne vzgoje Tonko Tacol, 1989

Srečanja mladih raziskovalcev in njihovih mentorjev Ljubljane

»Zaupajmo v lastno ustvarjalnost«

1996/97

Možnost varčevanja z energijo na OŠ Ledina, naloga nagrajena z izletom

Raziskovalci: Jurij Maležič, Gregor Tavčar, Jurij Žumer

mentorica Mihaela Mrzlikar

Prst – kemijska analiza, nagrajena naloga in plakat oz. maketa

Raziskovalci: Urška Košak, Vid Čibej, Anže Globokar

mentorica Boža Šarbek

Kaj bi ..., če pipe zapro?, nagrajen plakat oz. maketa

Raziskovalci: Matija Cotman, Rok Cvahte, Miha Hafner, Mario Hercezi,

Miloš Kosec, Janža Lenassi, Dejan Mioč, Nikola Mrkić, Uroš Podlogar,

Ana Ramovš, Igor Valantič, Darja Velušček

mentorica Dragica Mencinger

1997/98

Učinkovita raba električne energije v gospodinjstvih, naloga

nagrajena z izletom

Raziskovalci: Mark Šimunič, Domen Lomberger, Žiga Vavpotič

mentorica Mihaela Mrzlikar

Numizmatiki – zbiralci starega denarja, nagrajen plakat oz. maketa

Raziskovalci: Nejc Brezovar, Anja Đuragić, Vedad Hasanagić,

Marjeta Kosec, Ingrid Krulc, Matej Mavrič,

Blaž Pongračič, Sanja Valenčič

mentorici Katarina Podobnik in Gabrijela Škraba

Krvodajalstvo – zakaj upada?, naloga nagrajena z izletom

Raziskovalke: Špela Bavčar, Polona Florijančič, Mojca Rupert

mentorica Sonja Vidrih

1998/99

Energija – »Z znanjem in ozaveščanjem do učinkovite rabe energije«,

naloga nagrajena z izletom

Raziskovalci: Mojca Rupert, Žiga Vavpotič, Lena Klinar

mentorica Mihaela Mrzlikar

2000/01	<i>Energija – Bogat je ta, ki z energijo razumno in učinkovito ravna,</i> naloga nagrajena z izletom Raziskovalci: Matej Červek, Manja Melnik, Vanja Melnik, Igor Valantič mentorica Mihaela Mrzlikar
2001/02	<i>Vodne bolhe – pokazatelji onesnaženosti vode?,</i> naloga nagrajena z izletom Raziskovalke: Sara Lajovec, Veronika Ramovš, Sandra Valantič mentorica Sonja Vidrih
2002/03	<i>Napisna podoba našega mesta,</i> naloga nagrajena z izletom Raziskovalka: Simona Zadnik Stavanja mentorica Lidija Stanič
	<i>Poraba električne energije v gospodinjstvih,</i> naloga nagrajena z izletom Raziskovalci: Sara Lajovec, Veronika Ramovš, Sandra Valantič mentorica Mihaela Mrzlikar
	<i>Razmnoževanje ustonoš v akvariju,</i> naloga nagrajena z izletom Raziskovalec: Dinko Zavrl Džananović mentorica Boža Šarbek
	<i>Teža šolskih torb na razredni stopnji,</i> naloga nagrajena z izletom Raziskovalke: Mojca Breskvar, Hana Udovič, Rok Kovač, Jošt Lajovec mentorica Bernarda Pinter
	<i>Vegetarijanstvo – da ali ne?,</i> naloga nagrajena z izletom Raziskovalke: Vesna Červek, Petra Polončič, Ana Vodusek mentorici Ana Romana Dolenc, Sonja Vidrih
2003/04	<i>Kalivost semen,</i> naloga nagrajena z izletom Raziskovalci: Jošt Lajovec, Rok Kovač, Anže Šebenik mentorica Boža Šarbek

Ledinski učitelji – avtorji in soavtorji

V spodnjem seznamu so navedena imena ledinskih učiteljev – avtorjev oziroma soavtorjev učbenikov, delovnih zvezkov in priročnikov za osnovne in srednje šole oziroma publikacij, ki se nanašajo na izobraževanje učencev in učiteljev. Dodan pa je tudi seznam učiteljev, ki so navedeni kot ostali avtorji oziroma soavtorji (uredniki, prevajalci, ilustratorji, recenzenti, pisci člankov itd.).

Avtorji in soavtorji učbenikov, delovnih zvezkov, priročnikov in ostalih učnih gradiv

Marjana Dornik, Ljubica Kosmač, Alenka Kozinc, Genija Lipar–Kadunc, Lorin Mösch, Neva Osterman, Bernarda Pinter, Katarina Rigler Šilc, Mirsad Skorupan, Dragica Smerdelj, Irena Šimenc Mihalič, Gabrijela Škraba, Tonka Tacol, Anita Trnavčević, Maja Turk.

Avtorji in soavtorji drugih monografskih publikacijah in ostala avtorstva in soavtorstva (avtorji kot uredniki, recenzenti, prevajalci, ilustratorji, kartografi, fotografi ...)

Tanja Bečan, Živana Bernhard, Andreja Čušin Gostiša, László Herman, Katarina Hvalica, Vanja Kiswarday Riccarda, Alenka Klinc, Ljubica Kosmač, Alenka Kozinc, Marija Lesjak Reichenberg, Mihaela Mrzlikar, Neva Osterman, Sinja (Jančar) Peršin, Bernarda Pinter, Katarina Rigler Šilc, Mojca Rogina–Smith, Mirsad Skorupan, Dragica Smerdelj, Irena Šimenc Mihalič, Gabrijela Škraba, Katarina Štrukelj, Tonka Tacol, Mojca Topić, Anita Trnavčević, Neža Vilhelm, Tanja Wabra.

Avtorji strokovnih člankov

Tanja Babnik, Tanja Bečan, Andreja Čušin Gostiša, Minca Gale, Andreja Gumilar, Natalija Halič, Vanja Kiswarday Riccarda, Tatjana Klančar, Malči Klemen, Alenka Klinc, Ljubica Kosmač, Alenka Kozinc, Monika Krošelj, Marija Lesjak Reichenberg, Manja Mlakar Medved, Lorin Mösch, Mihaela Mrzlikar, Neva Osterman, Bernarda Pinter, Natalija Podjavoršek, Katarina Podobnik, Natalija Rožnik, Mirsad Skorupan, Dragica Smerdelj, Marjana Starc, Irena Šimenc Mihalič, Gabrijela Škraba, Ines Štular, Tonka Tacol, Veronika Tomiňsek, Anita Trnavčević, Patricija Vičič, Tanja Wabra.

Vir za navajanje avtorjev je vzajemna bibliografska-kataložna baza podatkov COBIB.SI (Sistem COBISS/OPAC) avgust 2005 in strokovne revije.

Jubilejno leto 2005

OŠ Ledina,

stičišče učenosti, priložnosti in sodelovanja

OŠ Ledina z bolnišničnimi šolskimi oddelki je tradicionalno zavezana dobremu delu na vseh področjih človekovega delovanja in bivanja. S programom Unescove šole se je uveljavila kot prodorna šola, odprta za vzgojo miru, strpnosti in sodelovanja. Poglobljeno skrbi za kultiviranje lastne osebnosti, občutenje lastne vrednosti in za dobre medsebojne odnose. Za udejanjanje vrednot Unescove ASPnet mreže šol je za leto 2005 prejela Plaketo glavnega mesta Ljubljane, na kar smo zelo ponosni.

OŠ Ledina je v jubilejnem letu uspešno prepletla vse nosilne projekte: Unesco šolo, Zdravo šolo, Eko šolo kot način življenja in mednarodno sodelovanje. Najbolj odmevno je bilo vodenje vseslovenske Unescove naloge PRAPORI OKOLI SVETA, ki je imela mednarodne razsežnosti in so jo zasnovali v Parizu. Akcija je bila ekološko obarvana in se je na svojevrsten način prepletla z dejavnostmi Eko šole kot načinom življenja.

To leto se veselimo izjemno dobrih rezultatov pri rednem šolskem delu, saj so prav vsi učenci na predmetni stopnji uspešno izdelali razred. V osemletnem programu smo beležili nad 50 % odličnih učencev, v devetletnem pa celo nad 60 %. Naši učenci so se odlično odrezali tudi na zunanjem preverjanju znanja iz slovenskega jezika in matematike ter na raznih tekmovanjih in natečajih. Uspešno smo zaključili celo vrsto bogatih dejavnosti tudi v okviru Eko šole ter Zdrave šole in se povezovali s šolami v Sloveniji in v tujini. Udeleževali smo se pri različnih projektih, ki so odpirali nove priložnosti za sodelovanje, povezovanje in kakovostno sobivanje.

V tem zelo uspešnem letu, ko smo beležili napredek na prav vseh področjih našega dela, sobivanja in povezovanja v slovenskem in mednarodnem okolju, smo v ustvarjalnem vzdušju uspešno zaključili Unescov projekt Mladi posvojijo spomenik. Posvojili smo OŠ Ledina, našo šolo, in se zavezali skrbeti zanjo. Tako so učenci in učitelji ob 150-letnici svoji šoli podarili prav posebno darilo.

Prav posebna pa je tudi odločenost ledinskih učiteljev, ki jo v jubilejnem letu nekoliko drzno postavljamo predse. To je odločenost, da bomo stremeli k odličnosti na vseh področjih našega delovanja. Kratka izjava o viziji Z VEČ KOT STOLETNO TRADICIJO DO ODLIČNOSTI nas opominja,

*Srečanje učencev, staršev in bivših zaposlenih na dan odprtih vrat, 6. marec 2004
(priprave na 150–letnico OŠ Ledina leta 2005)*

Šola je pomembna prav za vse ljudi, v njej je pa živahno, zato nam dolgčas ni. Na Ledini je res krasno, pridite še vi.

Eva Sikošek, 4. a

da se je treba vedno znova učiti in se korak za korakom približevati idealu, v katerem se zrcali v delovanju novih rodov svetlejša prihodnost.

Jubilejno leto 2005 odmeva v šolskem utripu, ki je hkrati deloven in prazničen. Prav vsak učenec in učitelj želi prispevati svoj delež pri uresničevanju programa ob 150–letnici šole. Z likovnimi razstavami v razredih in na šolskih hodnikih, s kulturnimi in športnimi prireditvami, z razstavo v Šolskem muzeju in s pisanjem prispevkov za jubilejno glasilo želimo razveseliti drug drugega, starše in ostale obiskovalce. Krepi se medsebojna povezanost in pripadnost šoli, delimo si pričakovanja in veselje.

150–letnica šole je končno tudi priložnost, da se na različnih ravneh življenja še tesneje povežemo z okoljem, v katerem živimo in delamo, svoje obzorje pa še bolj smelo širimo tudi preko svojih meja s povezovanjem z drugimi slovenskimi šolami in šolami v tujini. Z vključevanjem v sodobne evropske tokove mladim nudimo različne možnosti za celostni osebni razvoj, hkrati pa opravimo pomembno vlogo pri promociji Ljubljane in Slovenije.

Ljubica Kosmač, ravnateljica

Osnovni podatki šole v jubilejnem letu

- Ime in sedež šole

V jubilejnem letu 2005 OŠ Ledina sestavljajo matična šola s sedežem na Komenskega ulici 19 v Ljubljani in šolski oddelki na otroških oddelkih Univerzitetnega kliničnega centra.

- Podatki o ustanovitelju

Ustanovitelj šole je Mestna občina Ljubljana.

Zadnji odlok o ustanovitvi, št. 61–10/97 z dne 12. 06. 1997.

Vpis v sodni register pri Okrožnem sodišču v Ljubljani pod registrsko številko 1/01126/00.

- Osnovni podatki o učencih

V šolskem letu 2005/06 matično šolo OŠ Ledina obiskuje 443 učencev v 21 oddelkih, od tega je že 19 oddelkov v devetletni osnovni šoli, 11 na razredni stopnji od 1. do 5. razreda ter 8 oddelkov na predmetni stopnji. Osemletni program osnovne šole izvajamo samo še

v dveh oddelkih 5. razreda. Podaljšano bivanje je organizirano od 1. do 5. razreda v 11 oddelkih, skupaj je 32 oddelkov. Pouk poteka enoizmensko. Bolnišničnih šolskih oddelkov je 19.

- Šolski okoliš

Šola je ustanovljena za potrebe skupnega šolskega okoliša, ki vključuje del mestne četrti znotraj naslednjih ulic: Resljeva, Masarykova, Njegoševa, Rozmanova ulica, Hrvatski trg in Petkovškovo nabrežje.

Približno tri četrtine učencev prihaja v šolo iz našega šolskega okoliša, ena četrtnina učencev pa je iz drugih šolskih okolišev.

- Osnovni podatki o učiteljih

Na matični šoli je zaposlenih 46 pedagoških delavcev, dve svetovalni delavki, knjižničarka, računalničar in vodja šolske prehrane.

Hospitalizirane učence na otroških oddelkih Kliničnega centra poučuje 24 učiteljev. Šolo vodi ravnateljica Ljubica Kosmač z dvema pomočnicama: Marijo Valenčak na matični šoli in mag. Tanjo Bečan v bolnišničnih šolskih oddelkih.

Zaposleni na matični šoli v šolskem letu 2005/06

Ljubica Kosmač	ravnateljica
Marija Valenčak	pomočnica ravnateljice

Na razredni stopnji so v 11 oddelkih poučevali:

<i>razred</i>	<i>prva učiteljica</i>	<i>druga učiteljica</i>	<i>v oddelku podaljšanega bivanja</i>
1.	Tatjana Klančar Matjaž Grandič	Zvonka Rožanec Vera Krizmanič	Daša Vukašinović Barbara Kosirnik
2.	Monika Krošelj Natalija Rožnik		Anita Prijol Nadja Ulcej

3.	Natalija Halič	Marija Nemanič
	Helena Ogorevc	Natalija Lampič Irena Šimenc Mihalič
4.	Karla Leban	Lea Vodička
	Dragica Mencinger Vladka Mladenović	Vlasta Koprivnikar Mirjam Sabina Šeško
5.	Bernarda Pinter	Vida Ban
	Aleša Zalaznik	Marjeta Žorž

Na predmetni stopnji so v 10 oddelkih poučevali:

Marjan Butala	izbirna predmeta: multimedija in računalniška omrežja
Romana Ana Dolenc	gospodinjstvo
Branka Djaković	matematika, tehnika in tehnologija
László Herman	tehnika in tehnologija
Nina Hvala Klančič	matematika, tehnika in tehnologija
Robert Jakša	zgodovina, državljanska vzgoja in etika
Alenka Kolman Kavčič	angleščina, izbirni predmet: francoščina
Vladimira Koren	angleščina
Ljubica Kosmač	slovenščina
Manja Mlakar Medved	laborantka
Marjanca Mihelič	angleščina
Lorin Möscha	športna vzgoja, izbirna predmeta: šport za sprostitev, košarka
Mihaela Mrzlikar	fizika, tehnika in tehnologija
Nevenka Osterman	spoznavanje družbe, geografija
Zdenka Ožinger Hrovat	slovenščina, državljanska vzgoja in etika, izbirni predmet: šolsko novinarstvo
Katarina Rigler Šilc	slovenščina, izbirna predmeta: nemščina, gledališki klub

Lidija Stanič	slovenščina, izbirni predmet: filozofija za otroke – jaz in drugi
Boža Šarbek	kemija, biologija, naravoslovje, izbirni predmet: poskusi v kemiji
Ines Štular	matematika, izbirna predmeta: osnovne tehnike klekljanja in temeljne tehnike v slovenski čipki
Andrej Šturm	športna vzgoja, izbirni predmet: šport za zdravje
Barbara Tacar	likovna vzgoja, tehnična vzgoja
Ana Tori	glasbena vzgoja
Tanja Trpin	angleščina
Snježana Ude	športna vzgoja, izbirna predmeta: šport za zdravje in odbojka
Marija Valenčak	izbirni predmet: računalništvo – urejanje besedil
Sonja Vidrih	poznavanje narave, biologija, naravoslovje, izbirni predmet rastline in človek, organizmi v naravi in umetnem okolju
Neža Vilhelm	latinščina
Nina Zadel	matematika, izbirni predmet: astronomija – Sonce, Luna, Zemlja
Manja Žugman	slovenščina

Ostali strokovni delavci:

Romana Ana Dolenc	vodja šolske prehrane
Marjan Butala	računalnikar
Katarina Podobnik	šolska knjižničarka
Vera Rozman	socialna delavka
Veronika Tominšek	psihologinja

Zunanja strokovna sodelavka:

Barbara Hočevar	mobilna specialna pedagoginja
------------------------	-------------------------------

Administrativno-računovodski delavci:

Marica Jamnik	tajnica
Danica Brunet	računovodkinja
Karmen Cajhen Pogačar	finančna operativa
Damjana Cuder	finančna operativa

Tehnični kader

Nada Adamović, Hermina Blaško, Zekija Čehić, Kati Jovanović, Ajka Kovačević, Nastasja Petrović, Nives Ravnikar	čistilke
Ivanka Miklavčič, Viktorija Vrečar	kuharici
Bogdan Lavrič	hišnik

Učiteljski zbor na matični šoli 2005/06

*V prvi vrsti sedijo od leve proti desni:
Bernarda Pinter, Natalija Rožnik, Vladimira Koren,
Marija Valenčak (pomočnica ravnateljice),
Ljubica Kosmač (ravnateljica), Karla Leban,
Zdenka Ožinger Hrovat, Katarina Podobnik
(knjižničarka).*

*V drugi vrsti stojijo:
Nevenka Osterman, Irena Šimenc Mihalič,
mag. Mihaela Mrzlikar, Manja Mlakar Medved,
Marjanca Mihelič, Nina Zadel, Mateja Novoselič,
Helena Ogorevc, Anita Prijol, Vera Krizmanič,
Barbara Kosirnik, Matjaž Grandič, Tatjana Klančar,
Zvonka Rožanec, Natalija Halič.*

*V tretji vrsti stojijo:
Daša Vukašinović, Alenka Kolman Kavčič,
Marjeta Žorž, Vera Rozman (socialna delavka),
Sonja Vidrih, Veronika Tominšek (psihologinja),
Boža Šarbek, Vlasta Koprivnikar, Katarina Rigler Šilc,
László Herman, Snježana Ude.*

*V četrti vrsti stojijo:
Marjan Butala, Andrej Šturm, Lea Vodička, Nadja Ulcej,
Monika Krošelj, Ana Tori, Vlada Mladenović,
Robert Jakša, Ines Štular, Barbara Tacar,
Dragica Mencinger, Lidija Stanič.*

Zaposleni v bolnišničnih šolskih oddelkih v šolskem letu 2005/06

Tanja Bečan, pomočnica ravnateljice v bolnišničnih šolskih oddelkih

Na razredni stopnji so poučevali:

Tanja Babnik, Minca Gale, Metoda Leban Dervišević, Mojca Topić

Na predmetni stopnji so poučevali:

Andreja Čušin Gostiša	slovenščina
Andreja Gumilar	zemljepis, zgodovina, geografija, spoznavanje družbe
Sinja Jančar	matematika, fizika
Meta Kerševan	angleščina, nemščina
Irena Nemanič Dujmović	matematika, fizika
Natalija Podjavoršek	matematika, fizika
Andreja Poljanec Nagode	matematika, fizika
Alenka Prevec	biologija, kemija, spoznavanje narave, naravoslovje
Katarina Štrukelj	angleščina
Patricija Vičič	slovenščina
Manja Žugman	slovenščina
Mirsad Skorupan	zemljepis, zgodovina, geografija, spoznavanje družbe, informatika

Ostali strokovni delavci:

Pika Polona Bižal	defektologinja
Darja Bricelj	specialna pedagoginja
Alenka Klinc	defektologinja
Genija Lipar Kadunc	socialna pedagoginja
Vanja Kiswarday Riccarda	defektologinja
Marta Marenče	specialna pedagoginja
Patricija Mavrič	specialna pedagoginja
Mojca Rogina Smith	specialna pedagoginja
Ana Dobovičnik	defektologinja

Učiteljski zbor v bolnišničnih šolskih oddelkih 2005/06

*V prvi vrsti stojijo od leve proti desni:
Marta Marenče, Genija Lipar Kadunc, Sinja Jančar,
Tanja Babnik, Alenka Klinc, Tanja Bečan,
Meta Kerševan.*

*V drugi vrsti stojijo:
Pika Polona Bižal, Metoda Leban Dervišević,
Andreja Nagode, Andreja Gumilar, Andreja Čušin
Gostiša, Mojca Rogina Smith*

*V tretji vrsti stojijo:
Vanja Kiswarday Riccarda, Irena Nemanič Dujmovič,
Patricija Mavrič, Ana Dobovičnik, Mojca Topić,
Alenka Prevec.*

*V četrti vrsti stojijo:
Minca Gale, Mirsad Skorupan, Darja Bricelj.*

Učenci v šolskem letu 2005/06

Sara Caharijas
Nina Čas
Nikita Čejvanović
Tadej Dolinar
Anže Ferš Eržen
Tit Gomez Grgić
Jana Grlica
Iris Hodžaj
Pia Kokelj
Jaro Košak
Gal Meško
Nikolina Mlinarić
Ilija Mukaetov
Teo Nograšek
Peter Oreški
Aleša Palčič
Jure Prinčič
Aleksandar Tomović
Eva Trdič
Živa Žnidarič

1.a

Melisa Alibabić
Domen Benčina
Ana Berič
Nika Čufer
Jan Gobec
Aleksander Izdebski
Marvin Macharia
Katarina Madunič
Svit Mal
Rostja Močnik

1.b

Eva Julija Novak
Pia Patricija Oljačič Jakin
David Peršič
Leon Rus
Tim Salecl Žižek
Ina Daniela Sikošek
Rok Jan Špiletič
Ula Urbas
Katarina Velkov
Tilen Zupanc

Jon Adamlje
Alaga Ajdinović
Jasna Bahovec
Špela Bratok
Fatime Islami
Luka Korošec
Žan Kukovec
Jan Leskovar
Mihael Mergole
Ana Novak
Aljaž Novinec
Zala Otoničar
Eva Pavlin
Karla Pelko
Žan Smole
Tara Stermšek

2.a

Mark Ferjan
Val Furst
Hannah Hirkić
Iris Jerant
Nina Danaja Kestner
Tilen Kovač

2.b

Barbara Krulc
Tamara Merjasec
Sandi Nuhanović
Jure Savnik
Jan Sodja
Aleša Šajna
Maša Škufca
Urban Šubelj
Manca Turk
Kristina Vretenar

Matej Baša
Nina Bjelica
Urša Džinić
Hanna Fras
Lučka Gomsil
Vili Grlica
Jurij Hanuna
Jana Juvan
Maša Kim Kestner
Ana Lešnik
Lucija Levstek
Tim Maver
Andraž Mesarič
Klara Liza Schulz
Alsen Skenderović
Jernej Slavič
Gaja Smodiš
Lucija Strojan
Ema Zala Suknaič
Aleks Šeškar Mavec
Alex Eliana Tadel
Urša Zagorc
Žan Zupančič

3.a

Katja Bukovšek
Urh France Cimerman
Miha Černe
Lina Čop
Žan-Matjaž Flogie
Rok Gutnik
Nina Jakulin Vavpotič
Mirjam Kolbezen
Klemen Košič
Jure Marinko
Kristina Ogrin
Urška Pečarič
Kaja Perme
Nik Perme
Martin Pernat
Maruša Pinter
Jerneja Prvinšek
Lara Ružič Povirk
Anja Sedej
Taja Sekelj
Daša Smlatič
Filip Smrekar Apih
Marko Volk
Blaž Zupanc

3.b

Nik Arnšek
Žiga Babuder
Luka Gajič
Mark Grilc
Alen Hasanbašić
Julia Hren
Maiken Ana Kores
Adis Kožar

4.a

Alen Lukač
Marjeta Merjasec
Pia Pelikan
Manja Pergar
Miha Repovž Gačnik
Ana Laura Richter
Aldiana Salanović
Jure Sanchez
Eva Sikošek
Ana Smrekar
Žan Špan
Hana Trnjanin
Tilen Udovič
Lana Zorko

4.b

Miha Berič
Iva Černe
Katja Červek
Kristina Evdakova
Alex Firšt
Vid Fugina
Jaka Golob
Ernada Halilović
Miha Jamnik
Ines Kalšek
Žan Kečkeš
Tana Chris Kestner
Jelena Kovačević
Aleksandar Novaković
Žiga Ocvirk
Tim Perme
Tinkara Strah
Jan Šebenik
Kristina Tekavec

Arnel Tubić
Maša Žnidaršič

4.c

Emanuela Dervišević
Nejc Hvala
Nazlije Islami
Miran Ivanovski
Gašper Jelen
Arne Peter Jevnikar
Vladimirka Jošić
Taja Knific
Gašper Kolbezen
Miha Kopač
Urban Marinko
Matej Mujič
Tilen Rac
Urša Ravnikar Šurk
Žan Romih Novak
Jaka Sodja
Eva Vidigaj
Aljaž Žigon
Blaž Žigon
Lana Žnidarič
Anja Žulič

5.a

Manja Arnšek
Sara Babič
Tilen Babuder
Vika Brvar
Lara Đuragić
Patricia Gleščič
Eva Gobec
Nika Grbec
Admir Halkić

Dino Ibranović
Jernej Janež
Maruša Kopač
Lara Lunder
David Mandić
Tjaša Medved
Boštjan Pahor
Matej Panjan
Niko Pečar
Iza Pekle Simonič
Klemen Pernat
Simon Rizvanović
Valentina Slodnjak
Žan Tekavčič

5.b

Katarina Babič
Lucija Bahovec
Dino Begić
Lina Bevc
Tina Čerpnjak
Tamara Čuk
Laura Gabrijelčič
Dora Elisa Gahona Gliha
Vuk Bogdan Greganović
Žiga Habas
Aljaž Jelen
Iris Kalšek
Jure Korošec
Ana Karin Kozjek
Carmen Kralj
Zala Marinčič
Martin Mujič
Erik Oprešnik
Eva Pavič

Tina Pečarič
Iztok Ramovš
Matija Tomažič
Rebeka Viltužnik

5.c

Andreja Babič
Julija Čibej Tivadar
Nik Drozg
Benjamin Dželadini
Taja Hodak
Eva Homan
Martin Hribar
Matej Humar
Edita Kožar
Vesna Lazič
Maša Marc
Nal Premik
Maja Puncer
Andrej Ruben Repar
Timotej Resnik
Jakob Rotar
Luka Rus
Tina Vasiljevič
Jan Vrhovec
Tim Zupanc

5.d

Amel Ait si Mohamed
Rok Bavdaž
Benjamin Begič
Jean Bitežnik
Blaž Flogie
Aja Golob
Ines Grebenc
Tjaša Gričar

Blaž Gutnik
Laura Koren
Meta Marinko
Alma Musljija
Matjaž Pogorevc
Naj Puh
Jan Seibert-Šimenc
Martin Slavič
Kristjan Šarac
Jure Vozel
Žan Zupanc
Neli Žitnik

7.a

Aljoša Baša
Luka Benčina
Metka Bratok
David Breskvar
Lana Čop
Tamara Drnovšek
Zarja Greganović
Klemen Grimšič
Ajda Halilović
Nina Horvat
Špela Horvat
Damian Izdebski
Gregor Jakopič
Haris Kečanović
Marko Korošec
Mark Kralj
Polona Marinč
Meta Mežan
Steven Osterc
Jean Peklaj
Maruša Prvinšek

Vildana Salanović
Domen Schulz
Brina Stančič
Armend Sulejmani
Tim Tekavec

7.b

Nina Aničić
Alenka Bahovec
Denis Bilash
Brina Elizabeta Blaž
David Dekleva
Tina Drobnič
Aleks Fortuna
Tjaša Gajič
Eldan Halilović
Sara Hanuna
Nik Kapun
Alin Kostiov
Romi Koželj
Klara Lainšček
Žan Lajković
Enej Pergar
Jure Petek
Mark Petrovčič
Gašper Pucko
Džanan Raković
Vid Savnik
Kristian Schulz
Vesna Skubic
Luka Skukan
Driton Sulejmani
Eva Štrukelj Stambolić

Urška Breznik
Lenart Černilogar Svetičič
Andraž Debevc
Damjan Geč
Pia Godec
Petra Jakulin Vavpotič
Kristina Jevnikar
Oliver Marcel Koltay
Peter Koritnik
Silvana Kostić
Nal Košir
Nina Leščanec
Urška Mav
Vita Andreja Mesarič
Gašper Pinter
Klemen Rehberger
Nuša Smlatič
Marina Stanković
Nina Svet
Domen Škerbec
Jaka Tomšič
Tina Zor

8.a

Omar Ait Si Mohamed
Alja Dolžan
Urška Gantar
Jan Golobič
Patricia Grgić
Viviana Javoršek
Dean Kajzer
Blaž Klančar
Natalija Kundija
Nika Kuplenk

8.b

Mihael Milošević Štamberger
Tina Nišič
Špela Ocvirk
Maša Pelko
Milan Ris
Stella Stevoska
Maja Trebežnik
Eva Turk
Barbara Viltušnik
Nesa Vrečer
Laura Žulič

8.c

Jerneja Bonifer
Mojca Breskvar
Matija Dominik
Katja Hajdinjak
Diana Hasanbašić
Necj Kečkeš
Tea Kert
Petra Korent
Rok Kovač
Jošt Lajovec
Nina Pavlin
Kaja-Sara Pergar
Lara Pernat
Miha Počivavšek
Pia Lucija Rotar
Urša Savnik
Irma Skopljak
Anže Šebenik
Niki Trček
Hana Udovič
Gašper Vidmar
Domen Vozel

Daša Brezar
Maja Cimperšek
Jan Cimprič Grobelšek
Tevž Globokar
Maruša Gregorič
Anja Istenič
Jernej Jeras
Aleksandra Kansky
Igor Lalič
Jon Premik
Karin Putrih
Nedžad Raković
Melis Skenderović
Zenie Sulejmani
Nejc Šešerko
Marko Todorović
Suzana Topčagić
Dejan Trofenik

9.d

Miloš Milinović
Jon Natanael Muhović
Milan Obradović
Matej Podlogar
Marta Ramovš

Tjaša Bertoncelj
Jaka Čuk
Katra Grošelj
Anita Halilović
Ernad Halilović
Jan Hočevar
Andraž Kadunc
Ana Kogovšek
Elma Kožar
Đurđija Martinović
Sarah Osterc
Kim Pečnik
Mark Puh
Špela Šerjak
Mirko Usorac
Lučka Vavpotič
Redžep Veljić
Tina Vidmar
Luka Založnik
David Zupančič

9.f

Nika Berlec
Urška Bionda
Mirna Čorak
Anja Džinić
Špela Gantar
Duško Grabovica
Kristian Habas
Julija Humar
Eva Jeza
Ljubica Jošić
Sara Krk
Robert Lindič
Timotej Lovrečič
Matic Marinšek

9.e

Beseda učencev, učiteljev in staršev

Spomini nekdanjih učencev

Marka Jereba je mama vpisala na Ledino v šolskem letu 1937/38. Takrat je bila Ledina ljudska šola. Osnovno šolanje je trajalo štiri leta. V šolskem letu 1940/41, ko so Ljubljano že zasedli Italijani, je zaključil šolanje na Ledini. Vpisal se je na III. moško realno gimnazijo za Bežigradom in jo končal z veliko maturo. V šoli so bili samo dečki, zato je bilo včasih precej hrupno.

V osnovni šoli je imel najraje risanje in telovadbo, kar pa ni vplivalo na njegov kasnejši poklic. Danes se ljubiteljsko ukvarja z oljnim slikarstvom in rustikalnim barvanjem lesenih predmetov. Hišnik je v času zime raznašal po razredih drva in premog, saj je moral kuriti peči, ki so stale v vsakem razredu. Centralnega ogrevanja ni bilo.

S hvaležnostjo se spominja učiteljice prvega razreda, ki ga je naučila pisati in brati. Včasih ji je pomagal nesti domov zvezke ali knjige.

V spominu mu je ostal učitelj Vider, ki je nekatere fante cukal za lase. Njega, k sreči, to ni nikoli doletelo.

Med Ledino in staro ljubljansko elektrarno so bili takrat obširni travniki. Danes stoji na tem mestu Ledina center. Pred poukom in po njem so se na tem travniku mnogokrat prijateljsko pretepali ali igrali kakšno igro – kozaklampf.

Šolske klopi so bile v enem kosu, zato so imeli med poukom kar precej omejen prostor. Na desni strani klopi je bila okrogla odprtina za stekleni črnilnik. Hišnik je redno dolival črno tekočino, ki so jo v dnevih najhujših vragolij tudi pili. K sreči tinta ni bila strupena. O nalivnih peresih so lahko samo sanjali, da pa obstajajo kakšni flomastri, pa sploh niso vedeli.

Meni, da so bila leta šolanja na Ledini najlepša leta, saj je nad vse kmalu prhnila vojna z manjšimi ali večjimi težavami.

1937-1940

“

Tisti dan, ko nas je prišel fotografirati fotograf, mi je učiteljica naročila, da sem na vsako tablo narisal grad ali trdnjavo. Potem se je vsak učenec postavil pred tablo in s kredo v roki nakazoval, da riše. Fotograf je vse to ovekovečil na film.

Ob nedeljah smo se morali ob 8. uri zbrati po razredih na ploščadi pred cerkvijo Svetega Petra in v vrsti odkorakati k maši. Sedeli smo v prvih klopih in med mašo nas je katehet Stanko Škrbec imel ves čas na

očeh. Nemirne pri maši je katehet v ponedeljek natepel s palico po iztegnjenih prstih. Hišnikova žena je med glavnim odmorom v svoji kuhinji prodajala orehove štrukeljčke in druge prigrizke, ki pa si jih je lahko privoščil le tisti, ki je imel denar. Tega pa je bilo zelo malo, saj nas je večina izhajala iz proletarskih družin.

”

1944-1948

Petja (Vodišek) Otrin je v šolo pričela hoditi med vojno leta 1944 v stavbo sedanje gimnazije Ledina. Imenovala se je Vadnica. Zaradi neprestanih alarmov so imeli komaj kaj pouka. Šele v tretjem razredu (leta 1946) so združili fante in dekleta. Tako se je del prejšnjega dekliškega razreda preselil na Ledino. Na šolo ima lepe spomine. Njen najljubši predmet je bila slovenščina. V tistem času učenci niso imeli kakšnih izvenšolskih dejavnosti. Danes je podoba šole precej spremenjena zaradi prizidkov.

Današnjim osnovnošolcem pa sporoča: Manj stresa in več veselja s šolo.

1946

Prof. dr. Vito Turk je v času druge svetovne vojne živel v Borči pri Beogradu. Tam je tudi končal prva dva razreda osnovne šole. Pouk je bil v srbskem jeziku, pisali so v cirilici in uporabljali le svinčnik. Pravzaprav tintni svinčnik »plajvajs«, ki je pisal le, če si ga oslinil. Tega danes verjetno nihče od mladih ne pozna več. V drugi razred je hodil le dva meseca zaradi takratnih vojnih pa tudi sicer neurejenih razmer, čeprav je bil Beograd že osvobojen. V Ljubljani je jeseni leta 1945 nadaljeval šolanje v tretjem razredu na takratnem Marijanišču, vendar pa se je že ob polletju znašel na Osnovni šoli Ledina. Zakaj, še danes ne ve. V nepozabnem spominu mu je ostala učiteljica in razredničarka gospa Jenkova s svojim človeškim in toplim odnosom.

“

Imel sem namreč tako težave s pisanjem v latinici, prvič sem spoznal črnilo, kot tudi s slovenščino. Pri vsem tem je gospa Jenkova pokazala izjemno mero potrpežljivosti in razumevanja. Da je bila tudi sicer izjemen človek, kaže tudi to, da me je večkrat obiskala tudi doma, ko sem zbolel za prehladom. Čeprav je kasneje nisem nikoli več srečal, mi je ostala v izjemno prijetnem spominu vse do danes. Še sedaj jo imam pred očmi. Spoštoval sem jo in jo kot otrok imel resnično rad. Prepričan sem, da je tudi učiteljica Jenkova s svojim odnosom do mene vplivala na mojo nadaljnjo življenjsko pot. Hvaležen sem ji.

”

1954-1962

Marta (Sladič) Koritnik je na Ledino prišla v šolskem letu 1954/55. Po štirih letih šolanja je kot prva generacija nadaljevala s petim razredom osemletke.

Njena učiteljica v prvem razredu je bila gospa Erkar. Učencem je bila kot mama. Zapenjala jim je naramnice pri žabah, ko so šli na stranišče. V prvem razredu so bili učenci sprejeti med pionirje. Spominja se, da so jih takrat pogostili, dobili so sok, hrenovko in žemljo.

V tistem času so deklice in učiteljice nosile v šoli halje.

Ravnatelj Oskarja Pečeta so se vsi bali. Bil je nižje postave, skodranih črnih las in močnih črnih brkov. Še posebej so se bali njegovega gromkega glasu.

Otroci so hodili v šolo tudi popoldne in ob sobotah.

Spominja se učiteljice risanja, Vide Fakin, učiteljice Tepina za nemški jezik in učiteljice Berte Debenjak za zgodovino. Najraje so imeli učiteljico Kraljevo za slovenski jezik in pa edinega učitelja, ki so ga imele rade vse učenke, Julijana Renka, ki je poučeval tehnično vzgojo.

“

Posebna čast za boljše učence je bila, da smo šli v razred nadomeščat manjkajočega učitelja.

Kadar nismo bili pridni, smo morali stati za kazen v kotu. Še hujša kazen pa je bila, da smo bili »zaprti« po pouku.

V našem razredu smo preložili pisanje kontrolne iz fizike tako, da smo odvili dve žarnici v lestencih.

Pouk smo imeli popoldne in zaradi preslabe svetlobe je kontrolna odpadla.ⁱ

”

Andrej Rant

1955-1958

“

Ko mi spomin seže v otroška leta, mi je v duši tako, kot bi se mi odprlo samo nebo. Veseli, brezskrbni otroci smo bili, središče vsega je bilo domače dvorišče in otroške igre. Takrat še ni bilo toliko avtomobilov; po Ilirski, Komenskega ulici so drdrali vozovi, zrak je bil čist in proti večeru smo rdečih lic prišli z dvorišč domov šele potem, ko nas je mama poklicala najmanj trikrat. Šolsko poslopje je odprl je rdečelični sivolasi sluga natančno ob pol osmih zjutraj, nakar smo se dobesečno vsuli v vežo.

Klopi so bile stare, lesene, z luknjami za tintnike. V drugem razredu smo pisali z navadnimi peresniki, s črnilom, ki nam ga je »šica« nalila v tintnike.

Spominjam se, da se nekoč nisem mogel upreti skušnjavi in sem konec lepe sošolkine svetle kite, ki je bingljala pred menoj, namočil v tintnik. Potem je bil rompompom. Dobil sem jih z ravnilom po prstih.

Za motenje pouka je bila bolj mila kazen; stati si moral v kotu, obrnjen v steno ali pa si moral iz razreda.

Ce je bil prestopek hujši, si bil »zaprt«.

”

ⁱ Marta (Sladič) Koritnik, osmošolka 1962

1957-1965

Franc Vizjak je obiskoval Ledino v časih, ko v okolici Ledine še ni bilo modernih stavb, bila pa je konjska vprega. Otroci so hodili v šolo tudi popoldne in ob sobotah. Do petega razreda so učenci nosili narokavnike ali modre halje, telovadne majčke, hlačke in copate. Učitelji so bili oblečeni v modre halje. K točnosti Ledincev je veliko pripomogel gospod Oskar Peče, ki je ob 7.45 stal pred šolo in učenca ali učitelja priganjal k pouku.

Pri pouku so učenci za pisanje najprej uporabljali svinčnik, nato pa peresnik. Na mizi je bila luknja, v kateri je bilo črnilo, ki ga je dežurni učenec polnil za ves razred. Za razmnoževanje besedil so uporabljali ciklostil. Pri glasbeni vzgoji so se učenci na papirnati klaviaturi učili igrati po notah. Glasbeni spremljavi so morali vpihovati zrak, saj so imeli harmonij, ki ga je bilo treba goniti na pedal. Imeli so tudi šolski ansambel. V šoli je bil tudi zobozdravnik. Učenci so morali dnevno piti ribje olje za zdrave kosti in zobe.

Pozimi so se pogreli v šolski kuhinji. Centralne kurjave šola ni imela. V kotu razreda je stala peč, tako da je tistemu v kotu tekel pot, profesorja pa je zeblo.

Če se je učenec po igranju nogometa ali košarke zahotelo še sveže zelenjave, so si jo zlahka privoščili, saj je rasla na vrtu ob šolskem igrišču.

1961-1969

Dr. Fedor Černe ima na osnovnošolske čase lepe spomine. V vsakem primeru je beseda Ledina nekaj, kar mu vedno znova priključuje prijetne občutke.

Osnovnošolski čas je bil predvsem brezskrben. Še vedno pa čuti močno pripadnost šoli, ki se je po njegovem vedenju izoblikovala prav v času gradnje OŠ Toneta Čufarja. Takrat se je bilo potrebno odločiti ali Ledina ali »Čufarija«. In zmagala je Ledina.

Najpogostejša asociacija na osnovnošolska leta je kokta. S prijatelji so po šoli ob kokti pokleptali ali pred pekarno na Kotnikovi ali pred trgovino na križišču Komenskega in Resljeve. Izjemno lepe spomine ima na gospo Rakušček, na gospo Lapajne in gospo Zdravljje – skratka na »tovarišice« prvih razredov. Bile so preprosto izjemne.

Po končanem študiju geografije in zgodovine je na Ledini opravljal prakso. Spominja se, da je trema že po prvi uri izpuhtela in da je v »svoji« šoli nekako celo užival z druge strani »odra«.

Ledino ponovno »obiskuje« že kar nekaj let – najprej je spremljal v šolo Živo, nato Gregorja in sedaj še Miha. Na šolo prihaja tudi kot volivec. Današnjim osnovnošolcem sporoča:

“

Naučiti se morate ločiti med učenjem in »piflanjem«. Usodno napako delajo tisti, ki vsako učenje enačijo s »piflanjem«. Tudi najboljši možgani so brez učenja kot vrhunski glasbeni instrument v rokah slabega

glasbenika. Pa še to: Znanje tujih jezikov odpira vrata v svet.

*Živo se spomnim, da sem jo dobil okrog ušes (upravičeno, da ne bo pomote), ko sem se iz Gorij odpravil jutraj peš na Pokljuko. Prišel sem kar daleč, gospa Ančka Čop (o mojem odhodu seveda ni imela pojma) pa je moj podvig nagradila z eno okrog ušes. Priznam, zaslužil.*ⁱⁱ

”

Dr. Tine Logar je prišel na Ledino leta 1964. Takrat so učenci 4. a razreda OŠ Poljane izvedeli, da se bodo morali preseliti na druge šole, saj so bile Poljane namenjene le še gimnazijcem. Njegova nova šola je tako postala Ledina.

1964-1968

“

Ko nas je tri ali štiri Poljance v razred pripeljala naša nova razredničarka Zofka Rakušček, smo se kar nekako stisnili v zadnje klopi, sošolci pa so nas radovedno opazovali. Vedeli smo, da smo ponovno na točki nič in da se bomo morali znova dokazati. Tako smo se zažrli v delo in hkrati pletli nove prijateljske vezi, nezaupanje med nami in vodilnimi učenci v razredu je plahnelo in ob koncu šolskega leta se nam je vsem zdelo, kot da se poznamo že od nekdaj. Z odličnim uspehom smo se novinci gospe Rakušček po svoje oddolžili za vso skrb.

Leta, ki so sledila, so bila resnično sončna, polna radosti, prvih ljubezni in otroških norčij,

Ledina pa nam je vsem dala dobro popotnico za življenje – znanje.

Ko sem po dvajsetih letih od začetka šolanja ponovno stopil v Ledino, tokrat kot član komisije pri strokovnem izpitu, so se mi pred oči vračali odlični učitelji, ki smo jih imeli radi, urejenost šole pa je že na zunaj dokazovala, da Ledina še naprej ostaja ena najboljših ljubljanskih osnovnih šol.

”

Ajda Cimperman se spominja, da je že prvi dan morala sama v šolo, saj so bili vsi domači zaposleni s svojim delom. Prav tisto leto so zgradbi nadzidali nadstropje in ponosno je zakorakala z rjavo usnjeno šolsko torbo na hrbtu skozi vrata 1. a razreda, ki se je nahajal prav v vrhnjem nadstropju šole. Kar nekaj sošolcev je že poznala iz telovadnice na Taboru. Učence je pozdravila razredničarka tovarišica Zdravljeto. Takrat so učiteljice naslavljali s »tovarišica« in pozdravljali z »zdravo«, saj je bilo to še obdobje Tita.

Tovarišica Zdravljeto je bila izkušena starejša učiteljica, ki se ji je zdela zelo stroga; tako zelo, da ji ni bilo treba nikoli niti povzdigniti glasu, ker tudi najživahnejšim sošolcem ni prišlo na pamet, da bi je ne ubogali; ubogali so, ne da bi bili kdaj kaznovani.

Podobno krotki so bili ob srečanju z legendarnim ravnateljem Oskarjem Pečetom. Vsako jutro je

1964-1972

ⁱⁱ Fedor Černe, osmošolec 1969

ob 7.45 čakal na stopnišču prvega nadstropja. Poznal je vsakega učenca in vsaj enkrat tedensko je vsak slišal o sebi kakšno pripombo iz njegovih ust – pohvalno ali pikro.

Ko je hodila v peti razred, so imeli učilnico v pritličju ob zobozdravstveni ordinaciji. V šolo so že vstopali skozi nova šolska vrata na drugem vogalu šole ob igrišču, igrišče so premazali s posebno maso in nikoli se niso naveličali igranja »med dvema ognjema« in rokometu. Košarko so igrali le v osmem razredu, odbojko pa le na Taboru. Z ureditvijo steklene dvorane so imeli fantje in dekleta ločeno telovadbo. Vsa leta so bili med najboljšimi športniki v mestu.

Pouk je bilo neprimerno težje pripraviti zanimivo, saj je bil grafoskop v višjih razredih pravzaprav poleg plakatov edini učni pripomoček. Redko uporabljene knjige so bile še dolgočasne, dolgovezni teksti brez slik, tabel, primerov, poudarkov, slovarjev ipd. Le pri pouku biologije so imeli herbarij, okostnjak in kamnine. Večinoma so se učili iz zvezkov po nareku. Pisali so kontrolne naloge in šolske naloge. Le-te so bile napovedane in so imeli zanje tudi posebne tanke zelene zvezke, na katere je učiteljica napisala na naslovno stran ocene. Vsa ostala preverjanja znanja so bila nenapovedana in so morali biti za vse predmete pripravljeni vsak dan. Snovi je bilo precej manj kot danes.

Ledino so obiskovali tudi njena sestra, mož, svakinja in tast, mama pa je na njej vrsto let učila slovenščino.

Vsekakor ima na Ledino lepe spomine. Z nekaterimi sošolkami jo je povezala za vse življenje, dala ji je dobro popotnico za gimnazijo in fakulteto ne le s pridobljenim znanjem, ampak tudi v odnosu do vrstnikov, učiteljev, šolanja in športa.

“

Učenci 1. razreda smo komaj čakali 29. november, dan republike, ko smo bili sprejeti v Pionirski odred Nede Gerzinič. Na ta dan smo imeli šolsko proslavo, dobili smo modre kape in rdeče rutke, da o hrenovki in zemlji ne govorim.

V drugem razredu nas je učila tovarišica Svetličičeva. Najbolj se je spominjam po »nezaslišani nesramnosti«: dala mi je podpis v beležko, ker nisem imela domače naloge – pa saj sem imela vendar rojstni dan in prvič tisto pomlad lahko bele dokolenke! Res sem mislila, da mi na tako pomemben dan ni potrebno pisati domače naloge.

Vsa leta predmetnega pouka je bila naša razredničarka slavistka Kraljeva. Sama je imela otroke na tej šoli, ki so bili naši vrstniki, tako je vedela, kako se streže pubertetniškim muham. Redno nas je pripravljala za šolske proslave, kjer so prevladovale partizanske pesmi in deklamacije. Večina nas je zlahka opravila bralno značko.ⁱⁱⁱ

”

ⁱⁱⁱ Ajda Cimperman, osmošolka 1972

Tatjana (Orehek) Gantar je v šolo rada hodila, ker je imela veliko prijateljev in se je rada učila. Njen najljubši predmet je bila likovna vzgoja, ker je bila pri tem predmetu zelo uspešna. S sošolkami in sošolci se še vedno srečuje. Spominja se učiteljice za likovno vzgojo v pozitivnem in negativnem pogledu. Ker je bila učiteljica tudi sama slikarka, je znala dobro presoditi, če je izdelek dober, bila pa je tudi stroga in ni dovolila pogovarjanja. Današnjim osnovnošolcem svetuje:

1970-1978

“*Gradite znanje, od malega poslušajte nasvet učitelja in pridobite čim več praktičnega znanja.*

Spominjam se, da smo morali v 4. razredu vsak dan napisati štiri vrstice lepopisja, trudila sem se za dobro oceno, zato mi je ostala lepa in čitljiva pisava še danes.^{iv}

”

Mojca (Rupnik) Istenič je imela dva najljubša predmeta, matematiko in slovenščino. Oba predmeta zaradi dobrih učiteljic. Posebej gospa Mojca Perko je imela odličen občutek, kdaj je treba pohvaliti in kdaj zahtevati več. Naklonjenost do slovenščine se je kasneje prenesla tudi na druge jezike, ki se jih je učila (angleščino, nemščino in francoščino), in prerasla v ljubezen do svetovne literature. V šoli je obiskovala zborovsko petje, ki je bila obvezna »prostovoljna dejavnost«, za katero so deklice nujno morale imeti uniformo tipa »bela srajčka in modro krilo«, dečki pa »belo srajčko ter modre hlače«.

Osnovno šolo je doživljala kot druženje s sošolci in sošolkami. Večina predmetov jo je veselila in ji je predstavljala izziv, učenje ji ni bilo posebej naporno. Rada je hodila v šolo, v odmorih je s sošolkami skakala »gumitvist« in vedno so se zjutraj »prišle iskat« za v šolo in se popoldne družno odpravile domov. Prej pravilo kot izjema je bilo, da so se pred hišnimi vrati kar za kakšno uro še zaklepetale. Najpogostejša asociacija na osnovnošolska leta je:

1970-1978

“*Čeprav nam nihče več ne povrne trenutkov razkošja v travi in veličastja rož, ne bomo žalovali ... (William Wordsworth).*

Eden izmed sošolcev pri uri zgodovine ni preveč natančno poslušal razlage, kako so belci po obalah Afrike lovili pripadnike črnskih plemen in jih kot sužnje prepeljali v Ameriko. V kontrolni nalogi je potem na vprašanje: »Od kod črnci v ZDA?« odgovoril, da so črnci pravzaprav belci, ki so se predolgo sprehajali po obalah Afrike, sonce jih je preveč opeklo in postali so črnci.^v

”

^{iv} Tatjana Gantar, osmošolka 1978

^v Mojca (Rupnik) Istenič, osmošolka 1977

1970-1978

Dr. Boris Turk nad šolo ni bil preveč navdušen. Njegov najljubši predmet je bila biologija, ker ga je narava vedno zanimala, o rastlinah in živalih so se veliko pogovarjali tudi doma.

Največje težave mu je povzročalo vključevanje v družbo. Vrstnikov ni bil vaju, saj je edinec in tudi v vrtec ni hodil. Z učenjem pa ni imel težav. Nekateri predmeti, na primer biologija, kemija in matematika, so mu bili ljubši, drugih, zlasti telovadbe, pa ni preveč maral. Najpogostejše asociacije na osnovnošolska leta so igranje z vrstniki, veselo pričakovanje vikenda in trepetanje pred zobozdravnikom, ko je dežurni v razred prišel iskat »žrtve«.

Zunanost šole se v teh letih ni bistveno spremenila, v notranjosti pa je kar nekaj sprememb.

V njegovih časih so imeli veliko in malo telovadnico, ki se ji je reklo steklena dvorana. V njej so telovadili, bili sprejeti v pionirsko organizacijo in imeli plesne vaje. Danes je ta dvorana preurejena v računalniško učilnico. Spremenjene in prenovljene so tudi učilnice.

Današnjim osnovnošolcem sporoča:

“

Izkoristite čim več znanja, ki vam ga šola da, saj je zastoj. V teh letih vam gre najlažje v glavo in vedno vam bo prišlo prav.

Kot ene bolj nenavadnih učiteljic se spominjam gospe Zofije Rakušček, ki nas je učila v 4. razredu. Bila je starejša gospa, ki je nekako »stanovala« v razredu, saj je ves svoj čas posvetila delu z učenci. V popoldanskem času je na kuhinju pristavila krompir ali kaj podobnega in si pripravila kosilo.

Ena od posebnosti učiteljice v četrtem razredu je bil protokol brisanja table. Dežurni je tablo najprej obrisal z mokro gobo, z obema rokama s potegi od zgoraj navzdol. Na sredini table je gobo obrnil in nadaljeval do konca. Sledilo je izpiranje gobe in ponovno brisanje. Na koncu je bilo treba tablo do suhega zdrgniti še s krpo. Če so na tabli, ki je bila tedaj seveda črna in ne zelena kot so današnje, ostali tako imenovani oblaki, je dežurni postopek ponovil.

In potem je bila tu še tista zoprna Ksenja, učenka iz nekega višjega razreda, ki ji je bila dodeljena vloga neka-kšne nadzornice v jutranjem varstvu. V vlogi je vidno uživala in »tamalčke« razporejala po klopeh. Odredila mi je prostor zraven neke deklice, ki je bila najbrž čisto prijazen otrok, mene pa je že sama misel na to, da moram sedeti zraven nje, navdajala z grozo.

Sklenil sem, da je pobeg nujen. Dvignil sem roko, se Ksenji zlagal, da moram na stranišče, komaj odpahnil težka ledinska vrata in jo v copatih ucrl za mamo. Tam zadaj za Kartonažno tovarno – danes je tu Center Ledina – sem se spotaknil in čofnil, pravzaprav sem se ulegel v lužo. Mama, ki sem jo ujel na vogalu pri RTV, mi je razložila, zakaj pobeg ni ravno briljantna ideja in me odpeljala nazaj do šole, jaz pa sem obljubil, da se

bom vrnil v razred.

Ampak kako? Ksenji sem rekel, da grem na stranišče, zdaj pa naj se z mokrimi hlačami vrnem v razred. Da bodo vsi mislili, da je »tamalčku« ušlo že na hodniku. Iz zagate mi je pomagala jopica, ki sem si jo, kot kak predpasnik, zavezal okoli pasu.

Hlače so se počasi posušile, deklica, s katero sem sedel, pa menda ni nič opazila. Vse se je dokaj srečno izteklo. Bežal pa nisem več.^{vi}

”

Vida Koporc Sedej je vseh osem let zelo rada obiskovala pouk. V spominu ji je najbolj ostal prvi razred, kjer je gospa Blažko uvajala za takratni čas zelo inovativen pristop k usvajanju učne snovi. Na predmetni stopnji ji je bila všeč biologija, saj je gospa Pogačar z veliko strokovnega (in pedagoškega) znanja pripravljala zanimive ure z uporabo številnih učnih pripomočkov (slikovni material, razstavljeni modeli notranjosti človekovega telesa, preparirane živali) v svetli in prijetni učilnici, opremljeni z akvarijem in s terarijem.

Zelo rada je obiskovala tudi likovni pouk, ki ga je vodil gospod Julijan Renko, akademski kipar. Z odličnim pedagoškim pristopom je učence vzpodbujal k ustvarjalnosti in jim ostril estetski čut. Obiskovala je tudi likovni krožek in prispevala ilustracije za »Ledino piše«.

V šolo je rada hodila, pomenila ji je kraj druženja z vrstniki (njena najboljša prijateljica je še danes sošolka iz osnovne šole).

Osnovnošolski čas je ohranila v prijetnem spominu in ga danes na nek način podoživlja še enkrat, saj njena hčerka obiskuje drugi razred na šoli Ledina.

Ledino je obiskoval tudi njen oče, brat Andrej ter sestra Alenka in zdaj jo obiskuje že njihova tretja generacija – Anja.

V spominu so ji ostali učitelji z veliko strokovnega znanja, ki so ga znali na pravilen ter inovativen način predstaviti, in učitelji, ki so ure bogatili s svojo toplino. V spominu so ji ostali tudi učitelji, bolj »narekovalci« vsebin, ki so uspeli iz zanimivih snovi ustvariti dolgčas.

1970-1978

“

Večkrat se spomnim dogodka pri uri biologije, kjer smo imeli v učilnici terarij z žabami. Pri uri sem namreč opazila, da je skočila iz terarija žaba in o tem takoj obvestila sošolko, ki je sedela v klopi poleg mene. S sošolko sva nekaj časa opazovali skakljanje žabe in sklenili, da o tem obvestiva še učiteljico. Predvidevala sem, da mi bo učiteljica rekla, naj dam žabo v terarij, česar sem se najbolj bala, saj kljub temu da sem imela biologijo zelo rada, žabe ne bi nikoli prijela. Zato sem na skakljanje žabe opozorila sošolca, ki je sedel v klopi pred mano. On je seveda takoj planil: »Tršica, žaba je skočila iz terarija!«. Učiteljica pa je mirno odgovorila: »Kar pridi in jo daj nazaj v terarij,« ter nadaljevala z uro. Sošolec

^{vi} Boris Turk, osmošolec 1978

je seveda z veseljem prijel žabo in jo dal v terarij. Moja predvidevanja so se uresničila. Uh, kako sem si oddahnila, da mi ni bilo potrebno pred sošolci pokazati, da se bojim prijeti žabo. ^{vii} ”

1972-1980

Katja Otrin Debevc je imela rada naravoslovne predmete (biologijo, kemijo, fiziko) pa tudi zemljepis, matematiko in slovenščino, ker so imeli dobre učiteljice. Dobro se spominja gospe Dornik, ki je bila razredničarka in je zelo dobro učila matematiko in tudi skrbela za svoj razred. V lepem spominu sta ji ostali tudi obe učiteljici slovenščine, gospa Runovec in gospa Kosmač, naša ravnateljica. Njena generacija je komaj ušla še enemu šolskemu eksperimentu.

Vpisali naj bi se že v »usmerjeno« srednjo šolo, potem pa so v zadnjem trenutku prehod prestavili za eno leto in so kot zadnja generacija hodili še v gimnazijo.

Današnjim osnovnošolcem sporoča:

“

Ne usmerjajte se samo na šolski uspeh, vsaj ne na račun dobrega medsebojnega razumevanja. Šolski čas si boste veliko bolj zapomnili po prijateljih kakor po ocenah.

Spominjam se, da je sošolec pri branju Trdinovih bajk prebral nekaj o »vilah, ki so popotnika ustrelile v srce, da je kar precej umrl« tako, da je v besedi precej poudaril drugi e namesto prvega. ^{viii} ”

1975-1983

Mojca (Kovač) Prvinšek je osnovno šolo doživljala kot prijetno preživljanje časa. Danes se ji zdi, da bi se lahko še veliko več naučila in ne le učila. Njen najljubši predmet je bila slovenščina zaradi učiteljice Perkove, ki ji je bila kot druga mama.

Najpogostejša asociacija na osnovnošolska leta je skakanje gumitvista. Šola se ji zdi sodobnejša, v koraku s časom.

Današnjim osnovnošolcem sporoča:

“

Potrudi se najti nekaj, kar te zanima bolj kot vse ostalo, in sledi tem sanjam. Tudi če kasneje ugotoviš, da si se zmotil, si vsaj ne boš očital, da nisi niti poskusil.

^{vii} Vida Koporc Sedej, osmošolka 1977

^{viii} Katja Otrin Debevc, osmošolka 1980

^{ix} Mojca Prvinšek, osmošolka 1984

Zelo mi je v spominu ostal gospod v modri halji, ki je po končanem kosilu s prikolico v velikih srebrnih sodih odpeljal ostanke hrane za svoje pujske. ^{ix} ”

Vesno Merjasec so vpisali v prvi razred Osnovne šole Ledina sredi sedemdesetih let. Takrat se ji je zdela šola kot stavba ogromna, šola kot ustanova pa hudo resna in stroga reč. V njenih osnovnošolskih letih se otroci niso obremenjevali s točkami, z eksterci, z računalniškimi igrigami in s podobno sodobno »navlako«. Otroci so se na dvorišču igrali pingpong, skrivalnice, ustvarjali so vse mogoče ali pa so risali za domače razstave. Še sanjalo se jim ni o obstoju računalnikov, a tudi po televiziji niso čutili prav nobene potrebe. In vse to v samo dobrih dveh desetletjih!

1975-1983

“

Spominjam se, da manjše fizične kazni niso bile redkost — kakšen od sošolcev jih je marsikdaj skupil za lase ali ušesa.

V prvem razredu pa mi ni ušla posebna vrsta kazni – prevračanje klopi. Če je učiteljica namreč ugotovila, da nered pod klopjo katerega od učencev že presega meje, ki si jih je zastavila, je klop enostavno prekucnila z vsemi potrebščinami, ki so bile spravljene v njej. Zvezki, knjige, pisala in vse ostalo, kar je sodilo zraven (ali pa tudi ne), se je hrupno raztreščilo po bližnji okolici in krivda učenca je bila še toliko večja, ker so se razletele tudi potrebščine njegovega nič krivega soseda.^x

”

Bojan Lindič je rad hodil v šolo, čeprav določenih predmetov ni maral. Najljubša predmeta sta mu bila telovadba in gospodinjstvo. Vsi učitelji so se mu lepo vtisnili v spomin, še posebej gospod Šturm in gospa Ude. Meni, da sta zelo pozitivni osebi, ki človeka razvedrita, če je še tako slabe volje. Njegova razredničarka je bila gospa Škraba, ki je vedno našla lepo besedo. Najstrožja učiteljica se mu je zdela gospa Perko. Odlično ga je naučila pisati spise, na kar je zelo ponosen. Gospe Osterman se spominja kot izredno prijazne učiteljice, ki učenca veliko nauči. Obožuje ekskurzije in je ljubiteljica narave. Najraje ima nemo karto. Matematike ni imel rad, toda gospe Turk se spominja kot učiteljice, ki je znala učiti in naučiti.

V prostem času je igral nogomet in obiskoval prometni krožek. Oba je vestno obiskoval in se trudil, da bi bil čim boljši.

1976-1984

“

Večen problem so bile ekskurzije. Ko naj bi odšli izpred šole, se je našel nekdo, ki je zamujal, in smo ga morali čakati. Enako se je zgodilo ob odhodu proti domu.^{xi}

”

^x Vesna Merjasec

^{xi} Bojan Lindič, osmošolec 1983

1982-1986

Urška Škraba

“

Iz šolskih dni sta mi v spominu najbolj ostala sošolca, brata dvojčka Svoljšak. Bila sta zelo razgledana, še posebej v naravoslovnih vedah. V teh prizadevanjih ju je najbolj podpiral njun ded. Bila sta tudi zelo nemirna duhova, ki sta rada nosila vse mogoče žuželke in druge živalske vrste na ogled v šolo. Njuna raziskovalna žilica jima ni dala miru, tako sta me nekoč pregovorila, da sem jima z domačega travnika prinesla zeleno žabo. Ker je bilo prinašanje živali v šolo najstrožje prepovedano, sem predmet njunega zanimanja skrila v primerno škatlo in jo prinesla k pouku. Preden sta mlada raziskovalca dobila pošiljko v svoje roke, si je žaba med prevozom zaželela prostosti in skočila iz škatle. Pristala je v naročju moje mame in pri tem veselo zaregljala. Takih dogodkov je bilo še kar nekaj, k čemer je nedvomno pripomogla tudi zavzetost učiteljev, ki so znali na neposreden in praktičen način vzbuditi zanimanje za naravoslovje.^{xii}

”

1981-1989

Jasmina Dizdarevič je imela svoj najljubši predmet – angleščino, čeprav ni imela dobrih ocen. Poleg učenja je bila pri angleščini zaposlena z opazovanjem in občudovanjem učiteljice Marjane Mihelič ter njenih vsakodnevnih sprememb oblačenja, stila, kombiniranja barv čevljev z oblekami itd. Učiteljica Marjana Mihelič pa je bila zelo prijazna do nje, včasih jo je povabila tudi na sladoled.

Socialna delavka, gospa Vera Rozman, ji je prav tako ostala v trajnem spominu. Spodbujala in bodrila jo je, da bi popravila slabše ocene. Poskušala ji je »odpreti oči«, ko je s prijateljicami večkrat izostajala iz šole (špricala).

Svojo potrpežljivost in notranjo moč je pokazala učiteljica Boža Šarbek, saj ji je kljub neopravičenim izostankom in slabim ocenam v sedmem razredu dala možnost popravljanja ocen, tako da sedmega razreda, po njeni zaslugi, ni ponavljala. Za to ji bo večno hvaležna.

Današnjim osnovnošolcem sporoča:

“

Ne glede na to, kaj si v življenju: zdravnik, odvetnik, učitelj, delavec ... na prvem mestu moraš biti človek in imeti ljudi rad.

Spominjam se, da je gospa Vera Rozman vedno hitela po hodnikih. Imela je dolge lase, ki so veselo vihrali po zraku, zato sem si dolge lase vedno želela imeti tudi sama. In sedaj jih tudi imam.^{xiii}

”

^{xii} Urška Škraba

^{xiii} Jasmina Dizdarevič, osmošolka 1989

Žiga Vavpotič je danes je ponosen na dejstvo, da je bil Ledinec prav zaradi možnosti širšega gledanja na svet in opcije mišljenja, ki mu ga je nudila Osnovna šola Ledina v pomembnih letih razvoja.

OŠ Ledina mu predstavlja sinonim odličnosti in strokovnosti. Temelj dobre institucije je vsekakor njen razvoj in OŠ Ledina se tega zaveda. Nič ni tako dobro, da ne bi lahko bilo še boljše, je filozofija zmagovalcev. Treniral je tenis in karate, se navduševal nad nevsakdanjimi stvarmi, ki so radovednosti dajale krila. Veseli ga, da je lahko sodeloval pri projektih Zdrave šole, Comeniusa in Unesca. V sedmem razredu je v okviru programa izmenjave učencev odpotoval na Japonsko. Učence zato danes rad spodbudi, naj se učijo jezike drugih evropskih narodov ali celo jezike Daljnega vzhoda. Pomembno je učenje tujih jezikov v zgodnejši dobi. Če želiš narediti vtis, zakaj si boljši od konkurence, potem gotovo zaradi znanja tujih jezikov.

OŠ Ledina je zmagovalka in vesel je, da preko svojega dela izobražuje in brusi zmagovalce. Zato mu je sodelovanje pri različnih projektih OŠ Ledina velika čast, a hkrati tudi mogočen izziv. Na Ledino ga vežejo spomini, ki so lepi, magični in nepozabni. Vesel je, da se je lahko izobraževal na tako dobri šoli, kot je OŠ Ledina.

1991-1999

Samo Marinč se je v šoli imel lepo, ker ni imel težav z učenjem, pa tudi v razredu so se med seboj lepo razumeli. Najraje je imel športno vzgojo, ker so se lahko zdijali po mili volji. Še danes se rad spominja pevskih vaj na razredni stopnji. Osnovnošolski čas pogreša. Stavba se mu zdi veliko bolj urejena.

Na osnovno šolo ga spomni sestrino pripovedovanje o vsakdanjih dogodkih. Vse učiteljice so bile do učencev dobre in prijazne, zato ne more nobene izpostaviti.

Vsem osnovnošolcem pa sporoča: Uživajte, dokler lahko!

1992-2000

Živa Černe se, kar se tiče pouka in učenja v primerjavi s sedanjim stanjem, spominja z nostalgijo ... Res so imeli večinoma sposobne učitelje in če primerja z ostalimi sedanjimi sošolci, so morali na Ledini veliko delati za isti uspeh, a se je predvsem v 1. letniku zelo poznalo v pozitivni strani. Njena najljubša predmeta sta bila gospodinjstvo in likovna vzgoja. Šele čez čas ji je postalo jasno, kaj pomeni imeti take super predmete za U-je in ZU-je, ki so dejansko sproščujoči. Do tretjega razreda ji je bilo super hoditi v šolo, delati ni bilo treba nič, pa še super učiteljico so imeli (gospo Ireno Šimenc Mihalič).

1994-2002

Asociacij na osnovnošolski čas pa je preveč ... predvsem skoraj nič učenja in prav osupljivo lahka snov. Pa hoja iz učilnice v učilnico, ker tega zdaj nimajo več. In da so precej bolj poznali vse ljudi na šoli kot zdaj, čeprav obiskuje majhno gimnazijo. Takoj ji pridejo na misel učitelji drug za drugim in vsi sošolci – nekaterih sploh ni videla od zadnjega šolskega dne v 8. razredu ... Današnjim osnovnošolcem pa sporoča:

“
Uživajte v brezskrbnosti, dokler še lahko, čeprav se vam zdaj mogoče zdi šola grozna. Brez skrbi, bo še huje. Pa fino se potrudite za priznanja, kajti Zoisova štipendija je zakon.
”

Zaključna generacija v letu 2005 o šoli

Na Ledini sem se veliko naučil. Zelo sem garal za to znanje, ki sem ga pridobil. Nudila mi je veliko možnosti za različne dejavnosti.

Gregor Černe, 8. a

Ledino si bom zapomnila po lepih spominih. Tu sem spoznala svojo najboljšo prijateljico. V šolo sem rada hodila. Najbolj so mi bile všeč šole v naravi.

Sanja Rankić, 8. c

Poleg znanja bom z Ledine odnesla tudi lepe spomine na trenutke, ki smo jih preživeli skupaj. Menim, da se bom zelo težko ločila od vsega, kar sem tukaj doživljala osem let.

Petra Krulc, 8. a

Moram priznati, da sem se na Ledini počutila kot doma. Vsi so zelo prijazni in vedno ti pomagajo. Veliko sem se naučila tudi za življenje.

Sara Velenik, 8. c

V šoli sem se imel kar dobro. Velikokrat smo se zabavali, včasih pa tudi prepevali. Najbolj sem si zapomnil četrti razred. Takrat smo zmagali na kvizu Lepo je biti milijonar. Za nagrado smo dobili televizijo in izlet v Gardaland.

Borut Pečjak, 8. a

Na Ledini sem se počutila dobro. Po eni strani se veselim, da bom odšla na gimnazijo, po drugi strani pa me je strah obrniti nov list v življenju. S šole bom odnesla znanje in spomine na lepe trenutke.

Daša Grbec, 8. c

V šoli sem se počutil varno in lepo. Preživeli smo lepe in slabe dneve, toda lepših je bilo več.

Marko Stanković, 8. c

Čeprav sem na Ledino prišla šele v šestem razredu, mi bo ostala v lepem spominu. Spominjala se bom pravih prijateljev, ki sem jih tu spoznala.

Liza Vesić Zagoričnik, 8. c

Nikoli ne bom pozabila šole v naravi na Peci, kjer smo se vsi zblížali in doživeli skupaj prelepe trenutke.

Ko bom odšla, mi bo zelo hudo, še posebej zato, ker vem, da se z določenimi prijatelji ne bomo več videli. Pogrešala jih bom.

Beseda učiteljev

Marjana Dornik
učiteljica matematike v pokoju

Kadar koli pomislim na Ledino, mi je pri srcu toplo, saj sem na tej šoli doživela veliko lepih trenutkov tako z učenci kot s kolektivom. Na Ledini so se mi uresničili vsi življenjski cilji, ki sem jih imela glede poučevanja matematike.

Tončka Kralj
učiteljica športne vzgoje v pokoju

Menim, da športna vzgoja ni zgolj stremljenje k zmagi in vrhunskim rezultatom, ampak je potreba po gibanju, druženju in pridobivanju delovnih navad. Zato sem bila včasih presenečena nad vedenjem posameznih učencev, ki jim je bil cilj samo zmaga. Iz prakse pa vem, da je večini učencev športna vzgoja najbolj priljubljen predmet.

Maja Turk
učiteljica matematike in fizike v pokoju

Ne predstavljam si, kaj drugega bi počela v življenju, kot učila in predvsem vzgajala otroke. Vsak otrok mi je bil poseben izziv, vsakega sem poskusila motivirati za delo, pa čeprav mu matematika ni bila všeč. Vedno sem iskala poti do znanja, zato sem bila vesela povabila k pisanju učbenikov in delovnih zvezkov. Soavtorice smo želele, da bi bile naše knjige v pomoč učencem, ko naletijo na kakšno težavo in bi jo lahko rešili sami.

Gabrijela Škraba
učiteljica zgodovine

Pri urah zgodovine smo se veliko nasmejali. Spominjam se učenca, ki je trdil, da so bili najpomembnejši rimski sužnji »strupniki«; pa drugega, ki je v Minosovo palačo pripeljal dinosavra. Imeli pa smo tudi učenca, ki je vztrajno trdil, da je najlepši grški kip »metalec krožnika«. Ker si učenci niso mogli zapomniti bitke pri Salaminu, smo jo preimenovali v bitko pri »Salamici«. Najbolj mi je ostal v spominu 50. rojstni dan. Imeli naj bi razredno uro, saj so si učenci v tednu dni nabrali kar nekaj »grehov«. Pripravljeno sem imela pridigo. Ko sem odklenila razred, je bilo temno. O učencih ne duha ne sluha. Naenkrat so se prižgale luči in zbrani ob dveh tortah so mi zapeli »Happy birthday«. O pridigi ni bilo govora, sladkali smo se še celo uro zgodovine.

Mag. Tanja Bečan
*pomočnica ravnateljice
v bolnišničnih šolskih oddelkih*

Vse življenje delam kot učiteljica in zadnje čase kot vodja bolnišničnih šolskih oddelkov OŠ Ledina. To je ena najlepših služb, ki te lahko doletijo. S svojo osebnostjo, s svojim znanjem, s svojo naravnostjo prinašaš med bolne otroke, mladostnike in njihove starše življenje. Kako to? Bolezen vse obrne na glavo – svet se naenkrat zoži na posteljo, bolezen, zdravlila, zdravljenje, izvide, slaba počutja, kontrolne preglede, bolnišnico ... Ko pa prideš kot bolnišnični učitelj, se začne spet življenje.

Zavest, da si to dogajanje prinesel sam, je nekaj najlepšega, kar se ti lahko zgodi. To premaga mnoge stiske, tvojo nemoč, strahove, nemogoče delovne pogoje, to premaga vse slabo. Zato sem vesela, da mi je davnega leta 1982 bilo dano priti v ledinsko bolnišnično šolo. In na njena vrata bi potrkala še enkrat, če bi se življenje zavrtelo nazaj. Kajti vsak dan, ko grem domov iz svoje službe, iz bolnišnične šole, vem, da sem ta dan naredila nekaj zares dobrega. Prinesla en košček življenja nekomu, ki je to potreboval.

Vloga učiteljice v bolnišnični šoli mi je zelo všeč, saj z veseljem pomagam otrokom, ki se zaradi bolezni znajdejo v bolnišnici. Učila sem tudi v razredu, a vedno sem imela občutek, da se učencem ne posvetim dovolj – vsaj ne vsakemu posamezniku. V bolnišnični šoli pa je zaradi manjšega števila učencev pri pouku to možno in zaželeno.

Osem let – dve mandatni obdobji – sem bila predsednica sveta šole. Delo v svetu je bilo zelo odgovorno, naporno in včasih tudi napeto. Ob zaključku mandata sem bila še posebej hvaležna Marici Jamnik, naši tajnici, ki mi je bila v veliko pomoč in je vzorno vodila dokumentacijo. Polet mi je dal občutek, da sem v novem okolju dobro sprejeta. Ugotovila sem, da je kolektiv prijeten, ambiciozen in zelo delovno naravnan. Vendar nisem obupala in z optimizmom vztrajala ob pomoči prizadevnih članov sveta. Veseli me tudi delo v razredu. Kljub včasih na videz nepremostljivim težavam se ljubezen do dela z otroki ni ohladila. Z veseljem prihajam na delovno mesto med sodelavce in učence. Vedno sem prisegala na delo v razredu – delo, ki ga imam rada.

V svojem poklicu neizmerno uživam. Običajno rečem, da ne hodim v službo, ampak živim življenje učiteljice. To življenje je stkano tako: otroci potrebujejo mene, jaz potrebujem otroke. Drug ob drugem zorimo, se bogatimo, duhovno, čustveno in intelektualno rastemo in se oblikujemo. Osrečuje me vsakodnevno zorenje in oblikovanje malih osebnosti, razvijanje pozitivne samopodobe in vere v lastne sposobnosti. Osrečuje me nasmeh, rdeča lička, delavnost in zmožnost premagovanja ovir, ki vodijo k zadanim ciljem.

V obdobju, ko se pripravljamo na 150. rojstni dan Ledine, vem, da je sreča v človeku, samo zavedati se je mora. Vem, da življenje samo ni zabava, ne užitek, ne šala, temveč je izpolnitev dolžnosti. Tega se v svojem poklicu globoko zavedam tudi zaradi ledinskih učiteljev, ki so mi bili vzorniki ali so mi še. Kajti učenec ni le posoda, ki jo je treba napolniti z znanjem, ampak plamenica, ki jo je treba prižgati.

Meta Kerševan

*učiteljica angleškega in nemškega jezika
v bolnišničnih šolskih oddelkih*

Vladimira Koren

učiteljica angleškega jezika

Helena Ogorevc

učiteljica razrednega pouka

Matejka Završnik

učiteljica glasbene vzgoje

Tanja Babnik

*učiteljica razrednega pouka
v bolnišničnih šolskih oddelkih*

V življenju je pač pomembno, da vztrajno iščemo svojo sončno pot, kajti jutri je nov dan. In življenje, sestavljeno iz samih jutri, je neizmerno!
Vse najboljše, Ledina!

Bernarda Pinter
učiteljica razrednega pouka

Dogodkov, ki se ne bodo izbrisali iz spomina, je kar nekaj. Vsem je skupno, da so postali del moje osebnosti in so mi pomagali oblikovati vrednote življenja.
Ko se zasvetijo oči bolnega učenca ali učenca s posebnimi potrebami, ko se na usta privabi nasmeš, se zavedam, da je vsaka stvar v življenju pomembna, četudi je še tako majhna. Pa naj bo to samo nasmeš ali prijazen pozdrav.

Mojca Topić
*učiteljica razrednega pouka
v bolnišničnih šolskih oddelkih*

Rada delam z ljudmi. Vedno sem vesela, ko ugotovim, da mi je uspelo ustvariti dobre odnose in narediti tako zanimiv pouk, da učenci radi prihajajo v šolo. Prepričana sem, da sta dobro počutje in sprejetost že pol učnega uspeha.
Veselim se vedno novih izzivov. Nekaj več. Pouk mojih učencev je pogosto izven učilnice, saj menim, da se tako otroci naučijo več za življenje. Posebej lahko izpostavim zanimive in malo drugačne športne dneve, ki so pravzaprav pravi projekti, saj vključujejo tudi medpredmetne povezave. Z učenci pogosto nastopamo tako v šoli kot tudi izven nje. Ker sem že sedem let področna urednica v dveh revijah, z učenci tudi veliko objavljamo. Ponosna sem na likovne razstave svojih učencev, kjer vedno razstavljajo vsi. Že nekaj let si vzamem čas za pogovorne urice z učenci. Vedno znova ugotovim, da jih potrebujejo in se jih radi udeležujejo. Skratka, mojim učencem ni nikoli dolgčas, vedno se dogaja kaj zanimivega. Le čas nas vedno omejuje.

Nina Zadel
učiteljica matematike in fizike

Za bolnišničnimi stenami se odvijajo različni dogodki. Od tistih najbolj žalostnih do tistih veselih, ko otroci po hudi bolezni zdravi odidejo domov in v svojem matičnem okolju brez težav živijo naprej. Prav vsi dogodki me kot človeka bogatijo in plemenitijo. Morda so še najdragocenejši trenutki, ko s knjigo vstopim v bolniško sobo in se me otrok iskreno razveseli. Ali pa pride otrok k meni in se mi zahvali. Ali pa mi po nekaj mesecih ali celo letih sporoči, da je uspešno končal šolanje in da me nikoli ne bo pozabil, ker sem ga tako dobro »nagulila« poštevanke.

Učenka Ledine sem postala v 5. razredu, ko so me starši prešolali. Prvi tedni so bili zelo težki in naporni – poleg novih sošolcev in sošolk ter učiteljev sem se morala privaditi na drugačen šolski red in disciplino, kajti Ledina je po tem od nekdaj slovela po Ljubljani.
Biti Ledinec ali Ledinka je bil za nas statusni simbol – vsi smo bili ponosni na znanje, dosežke in nenazadnje tudi na častitljivo starost Ledine – sto in še nekaj let.

Gospa Maja Turk je bila najprej moja učiteljica matematike, potem pa sva na isti šoli postali sodelavki. Kako je bilo, ko sem prvič prestopila prag Ledine kot učiteljica? Skrbelo me je, kajti gospa Turk, ki je bila še ne dolgo tega moja učiteljica in sem jo globoko spoštovala, je postala moja kolegica. Vendar me je že prvi dan sprejela odprtih rok in s toplino. Prva ovira je bila tako premagana. V času pripravništva pa mi je gospa Turk vedno nudila nasvet ali pomoč, kadar sem jo potrebovala.

Beseda staršev

Najprej je Ledino obiskovala hči Živa Černe (zaključila leta 2002), sedaj pa jo obiskujeta Miha (2. b) in Gregor (8. a). Za Ledino smo se odločili, ker živimo v okolišu in zaradi tradicije, tudi sam sem pred dobrimi tridesetimi leti bil Ledinec. Z Ledino kot šolo, ki vzgaja in izobražuje naše otroke, sem zelo zadovoljen. Pogled na učence je prijazen, a vseeno dobro uravnotežen z avtoritativnostjo. Odnosi med učenci in učitelji so stimulativni (izjeme zgolj potrjujejo pravilo). S šolo dobro sodelujem. Ledina izstopa tako po vzgojnih (te je morda sicer težko meriti) kot po učnih rezultatih. Na Ledini bi še posebej pohvalil, da učitelji znajo spodbuditi otroka, tudi če je po naravi neambiciozen in/ali nezainteresiran. Nekateri razredniki niso samo dobri učitelji, ampak krepijo tudi otrokovo osebnost. Pomembna je tudi skrb za spoznavanje in krepitev medsebojnih odnosov.

Vesel sem, da je šola ostala vzor kvalitete tudi po 35-ih letih, kar sem jo zapustil (in na kateri sem pred dobrimi 25-imi leti celo opravil prakso poučevanja v času študija geografije in zgodovine).

Špelo in Urško sem vpisala na Ledino, ker nam je ta šola najbližja. S šolo sem zelo zadovoljna. Mislim, da so vsi na Ledini z učenci strpni, prijazni ter na vse otroke gledajo enako. Učenci in učitelji se spoštujejo, vendar je ocenjevanje malo prestrogo in premalo vzpodbudno. S šolo sodelujem na roditeljskih sestankih, govorilnih urah in ostalih prireditvah.

Ledina je dobra šola, programi so prijazni do učenca. Še posebej bi pohvalila javne prireditve, šole v naravi in prilagodljivost urnika učencem.

Ledino obiskujeta dve hčeri, Iris in Nina Kalšek. Na Ledino sem ju vpisal, ker sem tudi sam obiskoval to šolo. S šolo sem zelo zadovoljen. Všeč mi je vaš prijazen odnos tudi do staršev. Menim, da se zelo veliko dogaja na šoli, interesne dejavnosti, šport. Odnosi med učenci in učitelji so prijateljski in iskreni, saj to otroci tudi potrebujejo. Mislim, da se vsi zelo trudijo, da bi se otroci

Dr. Fedor Černe

Tatjana Gantar

Sebastjan Kalšek

čim več naučili za življenje.

Pohvalil bi prijaznost in požrtvovalnost učiteljev oziroma vseh na šoli, ki se po svojih močeh trudijo, da je otrokom lepo.

Želim si, da bi ta šola še dolga leta odpirala vrata mladim generacijam in jih pripravljala na nadaljnje šolanje.

Tatjana Klančar

Šola šoli ni enaka ... Šola so ljudje, ki znajo ali pa ne znajo prisluhniti otroku, šola so ljudje, ki otroka varno vodijo do znanja in vrednot ali pa temu ni tako.

Spoznanje, ki se je s prešolanjem našega Blaža na OŠ Ledina potrdilo kot velika resnica. Blaž je obiskoval šolo v bližini našega doma. Vse bi bilo lepo in prav, če ne bi imel specifičnih učnih težav – pisanje je bilo največja muka tega sveta. A njegova učiteljica tega žal ni zaznala kot učno težavo, ki jo je treba pomagati premagovati. Zahteve so bile previsoke in Blaž je pričel kazati odpor do šole, ki je rasel iz dneva v dan. Nazadnje je bilo že tako hudo, da je bilo treba premisliti o menjavi okolja in šole.

Najbolj primerna šola zanj se mi je zdela naša šola, OŠ Ledina, ker sem vedela, da moji kolegi in kolegice znajo stopiti otroku naproti, če ima težave. Res je bilo tako.

Blaž je prišel na šolo v tretjem razredu h gospe Ireni Šimenc Mihalič. Sprva ni hotel hoditi v šolo, ker ga je bilo strah pisanja. A učiteljica mu je znala približati šolsko delo, skupaj sta pregnala strah pred pisanjem. Vedno je našla pot do njegovih posebnosti in jih obrnila v njegovo korist – uspešno je razvijala njegov talent za risanje. Obrisala mu je solze, ko je bilo hudo, in se skupaj z njim veselila njegovega napredka. Čez čas je Blaž spoznal, da šola ni muka.

Zdaj je Blaž že sedmošolec in še vedno rad obiskuje šolo. Poučevali so ga in ga še poučujejo čudoviti ljudje, polni ustvarjalnosti, ki mu znajo prisluhniti, mu stati ob strani, ga vzpodbujati za delo, opaziti njegovo stisko, zmedenost in mu nuditi pomoč, kadar je to potrebno. Kažejo mu pot v življenje.

Blaž je ponosen, da je del OŠ Ledina. Pravi, da je OŠ Ledina prijazna šola za učence, saj ga ni strah učiteljev. Počuti se varno in sprejeto.

Mag. Janez Kopač

Vsi moji trije M-i (Mateja, Maruša in Miha) so na OŠ Ledina. Pravzaprav bo, ko boste to brali, Mateja že na gimnaziji. Vsekakor pa je Ledina postala del njihove mladosti in zame ter za ženo pomembna postaja na poti ..., hm, k zrelejšim letom. Najstarejša je šla na Ledino, ker smo tako rekoč sosedje. Druga dva sta ji sledila zaradi bližine in tudi zato, ker si poslej z ženo nisva znala zamišljati boljše osnovne šole. Zanos ravnateljice Murkove in pristrčnost vseh učiteljic sta naju prepričala v to. In Ledina je eko šola, žal daleč naokrog edina, jaz pa sem hotel biti ponosen na svoje eko frajerje.

Prav ekošolska usmeritev se mi zdi za vzgojo in splošno razgledanost učencev najboljša popotnica.

In še eno posebnost ima Ledina. Čeprav je sredi mesta, se tako rekoč vsi poznamo. Mnogi starši smo doma le nekaj korakov od šole in se srečujemo med seboj ter z učiteljicami tako rekoč dnevno ali pa vsaj zelo pogosto. Sam prihajam iz vasi v ljubljanskem primestju, pa lahko rečem, da je občutek domačnosti tu morda bolj »vaški« kot v kakšnem mnogo manjšem kraju. OŠ Ledina ima dušo (pa še zgodovino in himno povrh). Morda je tudi zato tu manj težavnih otrok (vsaj zdi se mi tako), pa veliko dogajanj, ki koristno zaposlujejo naše mladince. Skratka, kot bi rekel moj mali: »Ledina je carska, stari!«

Ledino obiskujeta sinova Rok in Robert. Stanujemo v bližini šole in nadaljujemo družinsko tradicijo, saj sem tudi sam obiskoval Ledino. Šola je dobra. Vsako leto jo obnovijo, tako da se precej razlikuje od takrat, ko sem sam bil učenec. Dobila je tudi veliko telovadnico, kar mi je zelo všeč. Menim, da so odnosi med učenci in učitelji dobri. V šolo prihajam na roditeljske sestanke in vsako leto se udeležim dneva odprtih vrat, kar seveda pozdravljam. Pravijo, da je Osnovna šola Ledina ena najzahtevnejših osnovnih šol, zato učenci pridobijo veliko prepotrebne znanja za kasnejši študij.

Bojan Lindič

Moja hči Polona hodi v peti razred. Ledino so obiskovali tudi starejši otroci Matej, Jana in Samo. Na »naši« šoli sva bila z možem vedno znova presenečena nad prijaznostjo, s katero so bili sprejeti med Ledince prvošolčki, pa tudi nad lepim odnosom do otrok in nas staršev. Naši otroci so radi hodili v šolo. Zavedava se, da je vzgoja otrok predvsem najina skrb, pri tem pa ste nama prav gotovo pomagali tudi učitelji in ostali strokovni delavci OŠ Ledina.

Ledina se mi zdi ena izmed prijaznih osnovnih šol, je pa že 20 let »naša« šola. Z njo je povezanih veliko lepih spominov, zato je za nas Marinče nekaj posebnega.

Naši otroci so odšli z Ledine dobro podkovani in niso imeli težav v gimnaziji zaradi morebitnega slabega predznanja.

Pohvalila bi lepo urejeno notranjost, množico umetniških del v vseh nadstropjih, lepe razstave, prisrčen pevski zbor ... pa seveda prijazno osebje, ki je šoli vdahnilo pravo življenje.

Lidija Marinč

Ledino danes, tako kot nekoč jaz, obiskujejo tudi tri moje hčere. Spmembe, ki jih opažam v sistemu šole, se mi zdijo večinoma pozitivne. Prepričana sem, da je šola danes dosti bolj prijazna do otroka, kot je bila nekoč. Ne mislim zgolj na fizično kaznovanje ali strogost učiteljev, gre predvsem za nekakšno pozitivno naravnost. Čeprav mi je jasno, da stiske v zvezi s šolo pri

Vesna Merjasec

otroci ostajajo, se mi zdi, da so te bistveno manjše. Vsaj v prvem triletju je zagotovo tako. Nikakor se ne bi strinjala s tistimi, ki trdijo, da so otroci preobremenjeni. Otroci so v resnici izjemno trpežna bitja in njihove zmožnosti so ogromne. Seveda pa je te zmožnosti treba znati izkoristiti in otroku dati sistem, kako naj jih usmerja. Tukaj pa se ponavadi zatakne, ker otroci odraščajo, se začnejo upirati, »bluziti«, nič več jih zares ne zanima, vse je »beda« in komaj čakajo, da bodo ubrali najkrajšo pot do cilja. Lahko mu jo omogočimo, vendar bo to zanj medvedja usluga. V otroku je treba vzbuditi zanimanje, da bo iz lastne volje vsaj nekoliko razmigal svoje možgane. Tistemu učitelju, ki mu to uspe, bi vsakokrat iskreno čestitala iz vsega srca. In zagotovo je na Ledini nekaj takšnih.

Trdno verjamem, da je Ledina dobra šola, ki svoje učence opremi s solidnim znanjem. Pri tem pa ni zanemarljiv tudi vzgojni vidik, ki prav tako odseva v osebnostih majhnih skoraj odraslih ljudi, ko zapuščajo šolo. Menim, da učitelji na Ledini tega področja niso postavili na stranski tir, kar se mi zdi zelo pomembno, zlasti če primerjam to, kar vidim, slišim in občutim na Ledini, s tem, kar zaznavam kje drugje.

Helena Pernat

Starši z veseljem pričakujemo dan, ko bo naš otrok vstopil v obdobje šolanja, torej prvi šolski dan. Tudi v naši družini je bilo veselje in pričakovanje na višku.

Moja želja je bila, da bi se sprva moja prvorojenka, nato še ostali otroci, v osnovni šoli počutili dobro, da bi zvečer mirno zaspali in zjutraj z veseljem odšli v šolo.

Tiše želje glede osnovnošolskega izobraževanja mojih otrok so bile:

- da bi jih vodile in učile razumevajoče in prijazne učiteljice;
- da bi morebitne težave in probleme reševali z dobro voljo;
- da v šoli ne bi bilo nasilja;
- da bi bili šolski prostori čisti in urejeni, hodniki pa okrašeni z otroškimi izdelki;
- da bi se Ledine radi spominjali.

Trenutno so pri nas trije Ledinci in vse moje želje so se uresničile.

Zahvaljujem se vsem zaposlenim za prijetno in delovno vzdušje, v katerem naši otroci rastejo in se učijo.

Mojca Prvinšek

Ledino obiskujeta moji hčeri, Maruša (2. r.) in Mateja Prvinšek (5. r. osemletke). Sama osebno sem zelo zadovoljna s šolo. Je pa res, da je to v veliki meri odvisno od otroka in ne le od šole. Zdi se mi, da ima Ledina nek »renome«. Od nekdanje veljala za dobro šolo. Še posebej bi pohvalila sodelovanje s šolami iz tujine in skrb za okolje.

Ledino obiskuje najina hči Eva Turk. Na Ledino sva jo vpisala zaradi bližine in ker sta vanjo hodila Evin oče in dedek. Obiskuje jo od leta 1999, sedaj je v 7. razredu devetletke. S šolo sva zadovoljna. Kolikor nama je znano, učenci dosegajo dobre rezultate in so uspešni tudi pri nadaljnjem šolanju. Na šoli po najinem vedenju ne prihaja do težav zaradi neprimernega vedenja učencev, za kar gre zahvala tudi učiteljskemu zboru in vodstvu šole.

Meniva, da so odnosi med učitelji in učenci dobri, še zlasti če jih primerjamo z odnosi, o kakršnih nam pripovedujejo starši otrok na drugih šolah ali o katerih lahko celo beremo v časopisih. Otroci učiteljem zaupajo, učitelji pa so jim pripravljeni prisluhniti in pomagati.

Z ženo bolj ali manj aktivno sodelujeva s šolo. Žena je predstavnica sveta staršev in članica sveta šole. Oba sva že tudi sodelovala pri učnem procesu: žena je ob svetovnem dnevu voda s predstavitev onesnaženosti voda v Sloveniji sodelovala pri pouku narave, jaz pa sem se nekajkrat udeležil pouka v naravi (botanični vrt, Kandrše), kjer sem otrokom pomagal pri raziskovanju narave. Glede na predstavljene rezultate meniva, da je šola Ledina v primerjavi z drugimi šolami po učnih in vzgojnih rezultatih razmeroma uspešna.

Pohvalila bi prizadevnost učiteljev, zlasti na bolnišničnem oddelku, ter pripravljenost učiteljev na pogovor.

Dr. Boris in Inga Turk

Beseda uredniškega odbora

Praznovanje visokega jubileja je bil povod za svojevrstno raziskovanje preteklosti in sedanjosti naše šole, ki v prizmi časa kaže v svojem 150-letnem razvoju mnoge obraze, v pričujočem zborniku pa jih razkriva na povsem svojevrsten način. Šola je živel v mnogih državah, mnogih političnih in šolskih sistemih, vse do današnjih dni pa je ohranjala pojem dobre šole, ki je mlademu rodu dajala in daje tudi v današnjem trenutku dovolj znanja za življenje.

Precejšen prostor smo odmerili tudi utripu šole v sedanjem trenutku, da bi znanjem pustili pričevanje v letu 2005, ko šola praznuje stoletje in pol dolgo rast k novi kakovosti v vzgoji in izobraževanju. Predstavljamo življenje in delo šole v vseh njenih segmentih, od rednega dela v osemletki in devetletki, ki na šoli živita druga ob drugi že štiri leta, do projektov in mednarodnega sodelovanja. V šolskem letu 2005/06 se osemletni program osnovne šole z zadnjima oddelkoma v 5. razredu poslavlja od ledinskih šolskih klopi in vrata na široko odpira devetletki.

Pregled mnogih visokih priznanj kaže, da so ledinski učitelji in učenci za svoje uspešno delo prejeli številna priznanja in nagrade, visoka priznanja pa je prejela za svojo odličnost tudi šola kot ustanova.

V zborniku najdemo sezname učencev, odličnih vseh osem let šolanja, in sezname uspehov na tekmovanjih in pri raziskovalnem delu, objavljen pa je tudi seznam ledinskih učiteljev kot avtorjev.

Zborniku dajejo žlahten pridih spomini nekdanjih učencev in učiteljev, kakor tudi beseda staršev in učiteljev, zaključuje pa ga seznam učiteljskega zbora od leta 1945 do 2005.

Uredniški odbor je svoje delo opravil po svojih najboljših močeh, pri tem pa mu je pomagalo mnogo sodelavcev, staršev in strokovnih delavcev v šoli ter izven nje.

Zahvaljujemo se vsem, ki so nam pomagali pri ustvarjanju mozaika ledinske preteklosti in sedanjosti, še posebej pa Slovenskemu šolskemu muzeju in Zgodovinskemu arhivu Slovenije, ki sta nam omogočila dostop do ledinskih gradiv, zaupanih njim v varstvo.

Uredniški odbor

Priloga – učiteljski zbor od 1945 do 2005

Vera Adrinek
Marjeta Anrek
Katarina Arčon

A

Viktorija Bratina
Darja Bricelj
Vesna Busič
Marjan Butala

Tanja Babnik
Edita Badovinac
Matjaž Bajec
Tatjana Bajželj
Drago Balajc
Vida Ban
Milica Bartenjev
Tatjana Baškovič
Radojka Battestino
Ana Bavdek
Tanja Bečan
Tatjana Bedič
Franc Belec
Vesna Benovič
Helena Bensa
Helena Beravs
Ivan Berce
Živana Bernhard Kumer
Majda Bernik
Irena Bizjak
Pika Polona Bižal
Vida Blažko
Barbara Boljka
Adrijana Božič
Marija Braniselj

B

Majda Capuder
Marjeta Cerar
Majda Cimperman
Igor Cvetko
Joža Cvetko
Majda Cvetko

C

Janez Čač
Jasmina Čelan
Marija Čelešnik
Irena Čelik Ortar
Mojca Černe
Irena Čičmir Vestič
Sabina Čirič
Bojana Čirovič
Sonja Čokl
Ančka Čop
Bogomila Čop
Jelka Čopič
Andreja Čušin Gostiša

Č

Berta Debenjak
Rada Demšar
Sandra Deumič

D

Irena Devetak
Branka Djaković
Ana Dobovičnik
Branka Dobovšek
Marta Dobrovoljc
Ana Romana Dolenc
Uroš Dolinšek
Marija/Marjana Dornik
Janja Dragan
Ivana Drobnač
Janez Drobnič
Magda Drobnič
Stanislav Držaj

Lili Ekmešič
Ema Erjavec
Vesna Erjavec
Berta Erker
Julko Ermenc

E

Dragica Fabjan
Vida Fakin
Petrina Faktor
Brigita Ferbar
Špela Ferbar
Marinka Ferkolj
Erika Filejev
Ante Filipi
Romana Filipič

F

Tatjana Flajmiš
Anica Frank
Franjo Franko

Dragomira Gabrijelčič
Minca Marija Gale
Sašo Gale
Ivanka Galičič
Alojzija Gerkman
Sandi Gobec
Irena Gognjavec
Branislava Gojkovič
Amea Gojkovič
Franc Goljevšček
Darja Golob
Neda Gorjup
Dubravka Gradišnik
Nina Grahek
Matjaž Grandič
Nevenka Gregorčič
Breda Grenc
Petra Alenka Grom
Jožica Grum
Ksenija Guček
Andreja Gumilar
Mila Gvozdič

G

Natalija Halič
Helena Hegler

H

Danilo Henigman
László Herman
Romana Hlupič
Barbara Hočevar
Božena Hočevar
Pavla Hočevar
Mateja Hostnik
Alojz Hreščak
Miša Hribar
Hermina Hrovat
Jasna Hrvatin
Darja Hudin
Bojana Hudnik–Rutar
Nina Hvala Klančič
Katarina Hvalica

Barbara Ivančič
Marija Ivanuš

Aleš Jagodnik
Katarina Jakopin
Robert Jakša
Ivanka Jakše
Krista Jamnik
Vida Jamšek
Sinja Jančar
Majda Janežič
Marija Janežič
Nada Jankovič
Vito Jankovič
Doroteja Jelenc
Selma Jenko
Irena Joželj
Irena Judež

Sabina Juhart
Liljana Juričič
Breda Juvančič

Blaž Kaker
Valerija Kališ
Marija Kamin
Marjeta Kastelic
Andreja Kauta
Katica Kavčič
Frančiška Kern
Metka Kerševan
Vanja Kiswarday Riccarda

Tatjana Klančar
Marko Klasinc
Tanja Klavs
Amalija/Malči Klemen
Tomaž Klepec
Alenka Klinc

Barbara Kmet
Stanislava Knez
Jelka Knific
Darinka Kobal
Marija Kobal
Darko Kočevar
Neva Kodelja
Veljka Kokolj
Alenka Kolman Kavčič
Darja Kološa
Jože Konstantini
Vlasta Koprivnikar
Sonja Koren
Vladimira Koren
Ida Korže

Tanja Kos
Barbara Kosirnik
Ljubica Kosmač
Milena Košak Babuder
Branka Košir
Ljudmila Kozak
Alenka Kozinc Vilfan
Božena Krakar Vogel

Antonija Kralj
Marija/Mija Kralj
Matjaž Kralj
Miroslava Kralj
Tatjana Kramarič
Slavica Kramer
Vida Krapš
Andreja Krašna
Janja Krautberger
Marija Krejan
Tonja Krek

Andrej Kren
Lidija Kristančič
Vera Krizmanič
Monika Krošelj
Zdenka Kruhar
Danila Kumar
Dragomila Kumer
Franjo Kumer
Leon Kurka

Helena Lah
Vida Lajevac
Natalija Lampič
Jelena Lapajne
Jelka Lapajne

Marija Lavrič
Lidija Lazarič
Marija Lazarič
Metoda Leban Dervišević
Karla Leban
Valerija Lebar
Nataša Lenič
Alenka Lepenik
Marija Lesjak Reichenberg
Antonija Liberšar
Hraboslav Lindič
Branko Lipar
Genija Lipar Kadunc
Vida Lojevec Mrvič
Majda Lončarič
Lidija Ložar
Ljubica Lukan
Krista Lukič

Marjeta Magister Derlink
Renata Magnik
Alojzija Malešič
Amalija Mandelj
Marta Marenče
Ernest Marguč
Majda Marinček
Magda Marinšek
Katarina Markovič
Bernarda Martinjak
Liljana Mastikosa
Zalka Matelič
Marjan Matko
Patricija Mavrič
Andreja Medič

Anton Medved
Roza Mejak
Marjeta Menart
Dragica Mencinger
Marija Menegalija
Jelica Mesesnel

Tatjana Mičunovič
Mirjana Mihajlovič Miškovič
Marjanca/Marjana Mihelič
Ema Miklavič
Nežika Mikolič
Marija Mikuž
Tatjana Milavec
Vladka Mladenovič
Manja Mlakar Medved
Justina Mlinar
Rozalija Mohorič
Marija Molan
Lorin Möscha
Tatjana Moškon
Mihaela Mrzlikar
Alojzija Murko

Andreja Nagode Poljanec
Irena Nemanič Dujmovič
Marija/Marjana Nemanič
Alenka Novak
Bernarda Novak
Doroteja Novak
Marija Novak
Zdenka Novak
Mateja Novoselič

Jasna Odar

Helena Ogorevc
Metka Oprešnik Runovec
Majda Osterc
Nevenka/Neva Osterman
Zdenka Ožinger Hrovat

Marija Pahor
Marjana Pahor
Borut Pavletič
Ida Pebrič
Anita Peceli
Oskar Peče
Tanja Pečenko Logonder
Irena Perenič
Mojca Perko
Jože Peternel
Bernarda Pinter
Marija Pinterič
Melita Pirih
Jasna Pirkmajer Plevnik
Brigita Pivk
Štefka Podbevšek
Karli Podhostnik

Natalija Podjavoršek
Katarina Podobnik
Slava Pogačar
Marija Pogačnik
Maksima Polak
Bogdan Potočnik
Marija Povoden
Sonja Pozvek
Hilda Poženel
Antonija Prašnički
Alenka Prevec

Anita Prijol
Marija Primc
Viljam Prodan
Marjana Pšeničnik
Milena Pušlar

Zoran Radetič
Alida Radoman
Jasmina Rajkovič
Zofija Rakušček
Marija Ramovš
Franc Remškar
Julijan Renko
Ljudmila Rešek
Katarina Rigler Šilc
Slavka Rihtar
Primož Rink
Karmen Ritonja
Milan Rogelj
Mojca Rogina Smith
Ana Rojc
Marija Rojina
Lidija Ropotar
Milenko Roš
Mirjam Rozman
Vera Rozman
Zvonka Rožanec
Natalija Rožnik
Andrej Rupnik
Miran Rutar

Dagmar Saftič
Marija Saradjen
Borivoj Savicki

Nina Selan
Stanislava Selan
Zdenka Selan
Vitomira Senegačnik
Marija Simončič
Marija Skaberne
Sonja Skaberne Tavčar
Alojzija Skok
Mirsad Skorupan
Franc Slabe
Simona Slana
Alba Slokan
Rosina Smagaj
Dragica Smerdelj
Helena Smrtnik
Lilijana Sodnik
Vida Sojevec
Jasna Stojanovska
Marica Stančič
Darinka Stanič
Ester Stanič
Julijan Stanič
Lidija Stanič
Olga Stanič
Marjanca Starc
Darinka Starič
Vida Stegovec
Marjeta Stergar
Andrej Stermecki
Mirjana Stojič
Anton Strniša
Marjan Sušelj
Ljudmila Svetel
Neža Svetličič

Helena Šager
 Boža Šarbek
 Mihaela Šarman Gaberšek
 Mojca Šešek
 Mirjam Sabina Šeško
 Alenka Šet
 Dragomira Šilc
 Irena Šimenc Mihalič
 Urška Škof
 Nataša Škorjanc
 Gabrijela Škraba
 Marija Škrl
 Iva Šlibar
 Ludvik Šnuderl
 Valerija Šteblaj
 Janez Štemberger
 Marija Štemberger
 Danica Števančec
 Darko Števančec
 Majda Štruc
 Katarina Štrukelj
 Vesna Štrukelj
 Fani Štrumbelj
 Ines Štular
 Marjanca Štular
 Andrej Šturm
 Elza Šuler
 Ksenija Šurk
 Marjan Šušelj
 Majda Šušteršič
 Barbara Tacar
 Antonija Tacol
 Sonja Tavčar

Š

T

Valentina Tehovnik
 Ana Tepina
 Darka Tepina
 Jelka Thaler
 Elizabeta Timinger
 Matejka Tirgušek
 Marija Tomažič
 Pavla Tomažič
 Veronika Tominšek
 Mojca Topić
 Anita Trnavčević
 Tanja Trpin
 Ksenija Turk
 Ljudmila Turk
 Maja Turk
 Petra Turk
 Andreja Tušar
 Snježana/Žana Ude
 Nadja Ulcej
 Terezija Umek
 Marija Unetič
 Ana Valantič
 Marija Valenčak
 Joža Veble
 Boris Veler
 Aleša Velikonja
 Rajka Verbajš
 Tatjana Verbnik
 Marija Verderber
 Patricija Vičič
 Frančiška Vidic
 Koviljka Vidovič

U

V

Maruška Vidovič
 Sonja Vidrih
 Neža Vilhelm
 Julijan Vitez
 Lea Vodička
 Vlado Voglar
 Mojca Vončina
 Marta Vozlič
 Ančka Vrbič
 Sonja Vreča
 Alenka Vrhunc
 Anda Vršnak
 Daša Vukašinović

Tanja Wabra

Nada Zadel
 Nina Zadel
 Aleša Zalaznik
 Ivana Založnik
 Lidija Zavrl
 Matejka/Mateja Završnik
 Marija Zavšek
 Magda Zdravljje
 Suzana Zgonec
 Veronika Zigmund
 Frida Zomer
 Andreja Zupan
 Stanislav Zupanc

Breda Žagar
 Erika Žagar
 Marjeta Žagar
 Ana Žalik

Angelca Žerovnik
 Darja Žgavc
 Marjeta Žorž
 Manja Žugman
 Breda Žužič

W

Z

Ž

Opomba: Seznam učiteljskega
 zbora je bil narejen po razpoložljivih
 podatkih. Za morebitne napake se
 opravičujemo.

Viri

Iz šolskega reda za učenke in učence ljudskih šol, 1908.
Kronike I. mestne deške ljudske šole, 1889/90, 1891/92, 1894/95, 1904/05, 1918/19, 1922/23.
Kronike osnovne šole Ledina.
Kronike pionirskega odreda Nede Gerzinič, 1958/59, 1966/67, 1983/84.
Ledina 100, Zbornik osnovne šole Ledina ob stoletnici šolskega poslopja, Ljubljana, 1989.
Ledina piše, šolsko glasilo, 1978/79.
Ledina piše, šolsko glasilo, št. 3, 1988/89.
Letno poročilo I. deške ljudske šole, 1902/03.
Letno poročilo I. deške ljudske šole, 1907/08.
Letno poročilo I. mestne deške ljudske šole, 1906/07.
Letno poročilo I. mestne šestrazredne deške ljudske šole v Ljubljani, 1915/16.
J. Mlakar, Spomini, Mentor – dijaški list, letnik XXIII, 1935/36.
A. Praprotnik, Letno poročilo mestne glavne deške šole pri Sv. Jakobu v Ljubljani 1867.
Slovenski šolski muzej v Ljubljani, Šola Ledina, Normalije, 1909/10, fascikel 126/27.
Sto let ljubljanskega učiteljišča, Zbornik, Ljubljana 1973, str. 111.
Šola med NOB, Zgodovinska raziskovalna naloga, 1989.
Šolska kronika – Zbornik za zgodovino šolstva in vzgoje, 2003, str. 264.
Šolski prijatelj, Celovec, 1853, št. 6.
H. Tuma, Iz mojega življenja, Naša založba, Ljubljana 1937, str. 27.
Zapisnik inšpekcijske konference I. deške osnovne šole v Ljubljani, dne 10. 4. 1930.

Vsem donatorjem in sponzorjem, ki so s finančnimi sredstvi, s svojimi proizvodi ali storitvami pomagali pri uresničevanju programa ob 150-letnici Osnovne šole Ledina, se iskreno zahvaljujemo.

Mestna občina Ljubljana

Zavarovalnica Triglav d. d.

MARC Interieri d. d.

Termoelektrarna in toplarna Ljubljana

Telekom Slovenije d. d.

Elektro Ljubljana d. d.

Pošta Slovenije d. o. o.

Kompas d. d.

Interina d. o. o.

Mercator d. d.

Istrabenz d. d.

Debitel d. d.

Institut Jožef Stefan

Konica Minolta. d. o. o.

Unitime d. o. o.

Drevesnica Breskvar

Oriflame kozmetika d. o. o.

Holc d. o. o.

Eurotrade Commerce d. o. o.

Studio Etic d. o. o.

Blaž Bajželj s. p.

MARC INTERIERI

